

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a

SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – IULIE 2015

Ședința din ziua de 2 iulie 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 3
2. Dezbateră ordinii de zi și aprobarea ei. 4–13
3. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.266 din 30 iunie 2015 cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare (*Roman CATARAGA, Dumitru ȘEVCENCO*). 13–15
4. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.221 din 26 mai 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale. 15–20
5. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.237 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova. 21–37
6. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.238 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova. 37–41
7. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.257 din 18 iunie 2015 pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova. 41–52

8. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.246 din 10 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică. 52–65
9. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.243 din 8 iunie 2015 pentru modificarea și completarea anexelor nr.1 și nr.2 la Legea nr. 257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova. 66–69
10. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.230 din 28 mai 2015 pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006 (*art. 2, 4, 9, 23, 31, 32, 36 ș.a.*). 69–91
11. Dezbateră proiectului de Hotărîre nr.233 din 1 iunie 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2013. Procedura de vot a proiectului nr.233 se transferă pentru o ședință ulterioară. 91–96
12. Dezbateră proiectului de Hotărîre nr.222 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013. Procedura de vot a proiectului nr. 222 se transferă pentru o ședință ulterioară. 96–99
13. Dezbateră proiectului de Hotărîre nr.224 din 26 mai 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea (utilizarea) fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2013. Procedura de vot a proiectului nr.224 se transferă pentru o ședință ulterioară. 99–109
14. Audieri parlamentare privind situația pe piața farmaceutică în Republica Moldova (majorarea tarifului la energia electrică). 109–139
Raportori: Sergiu Ciobanu, director al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică; Valeriu Triboi, viceministru al economiei.
15. Întrebări/interpelări (*răspunsurile vor fi prezentate în scris deputaților solicitanți*). 139
16. Declarația domnului deputat Vladimir Filat – Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova. 139–142

Ședința începe la ora 10.06

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineața, dragi colegi.

Vă rog frumos să vă luați locul.

Iar Secretariatul Parlamentului să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – *șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 87 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Gagauz Fiodor, Molozea Nicolae, Neguța Andrei, Nesterovschi Alexandr, Smirnov Eduard, Sorocean Victor, Șalaru Anatolie – concediu medical, Cernat Vladimir, Dimitriu Anatolie, Dudoglo Nicolai, Iacob Mihaela, Zagorodnîi Anatolie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Cvorum avem. Ședința este deliberativă. Vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat al Republicii Moldova. *(Se onorează Drapelul.)*

Vă mulțumesc.

Înainte de a trece la ordinea de zi, dați-mi voie în mod tradițional să fac câteva anunțuri. În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit ziua de naștere domnii deputați: Anatolie Dimitriu, Victor Roșca, Marian Lupu, Demian Caraseni, Anatolie Zagorodnîi, Corneliu Furculiță și Ion Ceban. Vă rog frumos să le urăm multă sănătate, succese în activitate și un tradițional „La mulți ani”. *(Aplauze.)*

De asemenea, un moment de reculegere, acum 511 ani, la 2 iulie 1504, a trecut în neființă omul politic, strategul și diplomatul, unul din cei mai valoroși voievozi ai neamului nostru – Ștefan cel Mare și Sfînt. Acțiunile sale pentru apărarea integrității țării și inițiativele pentru dezvoltarea culturii au trezit admirația contemporanilor, dar și a urmașilor săi. Monumentul cuvenit unui erou popular, pe care l-a înălțat poporul, în conștiință va dăinui pe veacuri.

Rog să-i cinstim memoria printr-un minut de reculegere. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Dragi colegi,

La fel, un alt anunț, acum un an... astăzi pe 2 iulie, se împlinește, de fapt, un an exact de cînd Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. *(Rumoare în sală.)*

Este important să conștientizăm că, de fapt, un an sau mai bine-zis 365 de zile este un termen prea mic pentru ca fiecare cetățean să simtă din plin efectele

evenimentului de anul trecut. Realizările cu impact puternic au nevoie de timp pentru a se produce și acest lucru se va vedea clar și se vede clar, de fapt, din experiența altor state. Important este să fie simțită valoarea și oportunitățile pe care ni le oferă comunitatea europeană. Libertatea te învață să zbori, optimismul îți dă curaj să continui, încrederea te mobilizează să încerci, starea de bine îți inspiră puterea de a face marele schimbări. Avem înaintea noastră o perioadă de timp pentru implementarea acestui acord și munca, sîrguința, încrederea, răbdarea sînt cele care ar trebui să fie alături de noi.

Felicit membrii Parlamentului și întreaga țară pentru acel eveniment și sperăm foarte mult că realizările nu vor aștepta foarte mult. (*Aplauze.*)

În continuare, Biroul permanent a făcut o propunere plenului pentru ordinea de zi, ea a fost repartizată, este o ordine de zi ca proiect pentru o perioadă bisăptămînală, săptămîna aceasta 2 – 3 iulie și următoarea săptămîna. În mod regulamentar, în scris și cu semnătura a minimum cinci deputați au fost făcute cîteva demersuri pentru completarea ordinii de zi. Dați-mi voie să le dau citire.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor propune audierea conducerii Ministerului Finanțelor ce ține de executarea bugetului, executarea veniturilor, cheltuielilor pe toate tipurile de bugete pe parcursul perioadei de cinci luni ale anului 2015.

Potrivit Regulamentului permit unei persoane, reprezentantul fracțiunii, să expună timp de un minut motivele propuse.

Domnule Furculiță,

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În legătură cu situația tensionată în societate privind neîndeplinirea încasărilor la bugetul de stat, a datoriilor pentru plata salariilor în sectorul bugetar, solicităm în plenul Parlamentului de astăzi audierea ministrului finanțelor pe problema îndeplinirii bugetului de stat pentru această perioadă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Potrivit Regulamentului, articolului 46 din acesta, supun votului propunerea venită din partea Fracțiunii Partidului Socialiștilor privind desfășurarea unor audieri ale conducerii Ministerului Finanțelor privind o serie de subiecte, în mod special, executarea bugetului pentru primele cinci luni ale anului 2015.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos numărătorii pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 20.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Cu 42 de voturi, propunerea nu a fost aprobată.

Un alt demers, o altă propunere din partea aceeași fracțiuni, ține de organizarea audierilor conducerii Ministerului Educației privind promovarea examenelor de bacalaureat de către elevi în cadrul instituțiilor de învățământ din Republica Moldova. Cine ar vrea să ia cuvântul din partea fracțiunii?

Doamnă Radvan,

Vă rog frumos.

Doamna Marina Radvan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

După cum știm noi, au avut loc examenele de bacalaureat. Peste 46% de absolvenți nu au reușit să le susțină, iar media notelor la acei absolvenți care au susținut cu succes examenele de bacalaureat este sub nota 6. Această situație demonstrează foarte clar că ramura educației este într-o criză profundă.

Solicităm invitația ministrului educației, doamnei Maia Sandu, în plenul Parlamentului pentru explicația situației create.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Radvan,

Îmi cer scuze, dar am citit în presă că v-ați căsătorit. Dacă este adevărat, vă felicităm. Dacă nu-i adevărat ... (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog frumos, sigur.

Doamna Marina Radvan:

Nu este adevărat.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Oricum vă felicităm și vă dorim să vă căsătoriți. (*Rîsete în sală.*)

Supun la vot propunerea făcută din partea colegilor din Frațiunea Partidului Socialiștilor. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos să ... Să revenim la lucru și în mod special la vot. Se pune la vot.

Cine este pentru organizarea audierii conducerii Ministerului Sănătății privind situația pe piața ... (*Rumoare în sală.*)

Dragi colegi,

Vă rog frumos să ne mobilizăm.

Și se supune la vot organizarea audierilor conducerii Ministerului Educației privind promovarea examenelor de bacalaureat de către elevi în cadrul instituțiilor de învățământ din Republica Moldova.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr. 2 – 20.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Cu 42 de voturi, respectiva propunere nu a fost susținută de plen.

În aceeași ordine de idei, din partea aceleiași fracțiuni se propune organizarea audierii conducerii Ministerului Sănătății privind situația pe piața farmaceutică a Republicii Moldova și asigurarea cu medicamente a instituțiilor medico-sanitare publice. Cine ar putea să prezinte din partea fracțiunii?

Apăsați microfonul, că dacă ridicați mîna eu mai greu vă ofer cuvîntul.

Domnul Odnostaglo...

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Odnostalco.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Căsătorit sau nu? (*Rîsete în sală.*)

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, господин Председатель.

Domnul Andrian Candu:

La fel am citit în presă, cer scuze. Dacă-i adevărat, vă felicităm.

Vă rugăm frumos, propunerea.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Все мы знаем, и в последние несколько дней в прессе появляется много, информации о том, что в РКБ, Республиканской Клинической Больнице остановились плановые операции. Срочные проводятся, плановые остановились. Мы все знаем, что эта больница – не местного значения. Там проходят лечение не только жители Кишинева, туда приезжают люди со всей республики. Люди ждут эти операции не день, не два, иногда даже месяцы.

Поэтому, так как приостановились плановые операции, и официальная причина – то, что нет анестезии, хотелось бы заслушать министра господина Бугу с этим вопросом сегодня, потому что этот вопрос из социально значимых, здесь, в Парламенте.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Din partea fracțiunilor, potrivit Regulamentului, există posibilitatea să intervină un reprezentant al fracțiunii. Dacă domnul Hotineanu din partea fracțiunii, vă rog frumos.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Aș vrea să informez plenul Parlamentului că, într-adevăr, a fost o situație, deci, de ieri ea s-a aplanat, comisia respectivă a Ministerului Sănătății a rezolvat situația. Astăzi se încep intervențiile chirurgicale programate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult pentru informație.

Din partea altor fracțiuni dacă nu sînt la acest subiect?

Atunci supun votului propunerea făcută de Frațiunea Partidului Socialiștilor, și anume audierea conducerii Ministerului Sănătății privind situația pe piața farmaceutică a Republicii Moldova și asigurarea cu medicamente a instituțiilor medico-sanitare.

Cine este pentru, vă rog frumos, să votați.

Numărătorii pe sectoare,

Vă rog frumos, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 22.

Sectorul nr. 2 – 20.

Sectorul nr. 3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Cu 42 de voturi propunerea nu a fost acceptată de plen.

Demersuri scrise pentru ordinea de zi, potrivit Regulamentului articolul 46, nu mai sînt.

Văd, în schimb, sînt persoane, bănuiesc că, invocînd procedura și Regulamentul.

Domnul Ghimpu,

Vă rog frumos.

Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc. Aveți dreptate. Procedura și nicidecum căsătoria.

Am vrut doar să spun, domnule Președinte. Bună dimineața Chișinău și Colonița слезам не верит.

Și doi. O pauză de la ora 11 pînă la 11.30 solicităm Frațiunea Partidului Liberal.

Avem întîlnire cu Președintele Republicii și ne scuzați.

Domnul Andrian Candu:

Vreți să ne spuneți despre ce-i întîlnirea sau după întîlnire?

Domnul Mihai Ghimpu:

Pot să vă spun dinainte.

Că nimic concret n-o să discutăm.

Domnul Andrian Candu:

Atunci poate nu plecați?

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Brega, de procedură doar.

Un minut la dispoziție.

Domnul Gheorghe Brega:

Nu de procedură, dar pe ordinea de zi.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, pe ordinea de zi. Demersurile scrise, potrivit Regulamentului articolul 46.

În continuare, Valeriu Munteanu.

Vă rog frumos, de procedură.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi din câte vedem, la socialiști există și admiratori ai operei lui George Coșbuc, mai ales marcați de poezia „Noi vrem pământ”. Vorbesc de doi colegi.

Astăzi se împlinește un an de zile de la semnarea Acordului, de la ratificarea Acordului de Asociere. De aceea Frațiunea Partidului Liberal solicită să organizăm audieri, s-o invităm pe doamna Gherman și ceilalți colegi responsabili, să vedem care este gradul de implementare a Acordului de Asociere.

Sper că calendarul n-a fost nici o problemă pentru toată lumea, știu foarte exact că astăzi este o dată de reper când trebuie să vedem foarte exact ce s-a implementat, ce nu s-a implementat și cum trebuie să ne mișcăm mai departe.

Cu atât mai mult că avem un îndrumar de 84 de pagini prezentat de colegii de dezvoltare internațională și trebuie să ținem cont și de acest document important.

Mulțumesc. La sfârșitul ședinței de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Propuneri pe ordinea de zi nu se mai acceptă, dar, printre altele, chiar și din partea comisiei se fac procedurile... există o procedură de... propuneri pentru ordinea de zi, potrivit articolului 46 din Regulamentul Parlamentului.

În acest context, însă, aș vrea să vă informez că au fost discuții cu doamna Gherman privind raportarea sau... un raport în plenul Parlamentului ce ține de

executarea sau de implementarea Acordului de Asociere și dumneaei a menționat că, cel mai probabil săptămîna viitoare, ori în data de 9, ori în data de 10, va fi gata toată informația colectată pe toate dimensiunile Guvernului, pentru a veni în plen. Respectiv, acest subiect va mai fi discutat la începutul săptămîinii viitoare, propus Biroului permanent și revenim săptămîna viitoare la acest subiect.

Doamna Fusu,

De procedură.

Doamna Corina Fusu:

Șirul marilor evenimente care s-au produs, nu doar acum un an, atunci cînd Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Acordul de Asociere, dar un eveniment extrem de important pentru urmarea parcursului european s-a întîmplat și pe data de 28 iunie, cînd cetățenii Chișinăului l-au votat în mod sigur pe Dorin Chirtoacă în calitate de Primar general al municipiului Chișinău, ceea ce ne dă încredere că parcursul european va fi urmat nu doar la noi, în municipiul Chișinău, ci pe teritoriul întregii Republici Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Dacă sînt declarații de genul acesta, vă rugăm frumos, să vă înscrieți cu luările de cuvînt, cu declarațiile, potrivit Regulamentului.

În continuare, doar subiecte legate de procedură.

Domnul Untila,

De procedură. Invocînd articolul din Regulament, ce-am încălcat, eventual?

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc foarte mult.

Este o chestie delicată, domnule Președinte.

Ieri în cadrul Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică, noi am avut audieri la capitolul „Securitatea energetică”.

În comisie au fost invitați Gas Natural Fenosa, Ministerul Economiei și ANRE. ANRE și Ministerul Economiei nu s-au prezentat la audieri în comisie. De aceea, eu respectuos vă propun dumneavoastră, domnule Președinte, să invităm astăzi în Parlament, să vină și să ne aducă o informație concretă ce se întîmple în sectorul energetic la capitolul „Majorarea prețurilor”?

Este un lucru foarte important și vă rog, chiar dacă am încălcat noi poate procedura cu înaintarea acestor propuneri, dar este o chestie foarte sensibilă în societatea noastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Luînd în considerare sensibilitatea subiectului, mă adresez fracțiunilor parlamentare, deoarece în cazul de față, e o nerespectare a procedurii ce ține de demersul privind completarea ordinii de zi, dar în același timp, domnul Untila a invocat chestiuni legate de ședința de ieri a comisiei.

Din partea fracțiunilor parlamentare?

Doamna Ivanov,

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor susține invitarea persoanelor responsabile.

Domnul Andrian Candu:

Nu, doar supunerea la vot, eventual.

Doamna Violeta Ivanov:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Fracțiunea Partidului Socialiștilor?

Doamna Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc. Noi susținem această propunere.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Streleț,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Și Fracțiunea Partidului Liberal Democrat susține această propunere.

Domnul Andrian Candu:

Fracțiunea Partidului Democrat, domnul Lupu,

Vă rog frumos.

Vă rog frumos, să formulați, domnule Untila, cine trebuie să fie invitat pentru audieri și exact subiectul pe care vreți să-l examinăm în plen pentru a lua legătură cu acele instituții.

Domnul Veaceslav Untila:

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Stimați colegi,

Este vorba despre Ministerul Economiei și ANRE. Este vorba despre formarea prețurilor la energia electrică și ultimatumul pus de Gas Natural Fenosa în privința creșterii prețurilor, majorării prețurilor. La acest capitol am vrea să discutăm astăzi în Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Situația din sectorul energetic.

Vă mulțumesc frumos.

Cine este pentru completarea ordinii de zi pentru astăzi...

Domnul Untila,

Pentru astăzi?

Domnul Veaceslav Untila:

E de dorit astăzi. Maxim mâine.

Domnul Andrian Candu:

O să luăm legătura cu ei și vedem, în funcție de disponibilități. Dacă nu sînt angajați în ceva acțiuni.

Cine este pentru completarea ordinii de zi de astăzi sau de mâine pentru organizarea unor audieri și informații din partea Agenției Naționale de Reglementare în Energetică și Ministerul Economiei ce ține de situația pe piața energetică, situația în sectorul energetic și subiectele invocate de domnul Untila?

Vă rog frumos, să votați cine este pentru.

Cu majoritatea celor prezenți în sală, cu acest subiect a fost completată ordinea de zi. Vom lua legătură neîntîrziat după aprobarea ordinii de zi.

Domnul Batrîncea,

Vă rog frumos, de procedură.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, de procedură, domnule Președinte.

Strict de procedură, de atribuțiile Parlamentului și de atribuțiile dumneavoastră ca Președinte al Parlamentului.

Pe data de 4 iunie dumneavoastră ați publicat raportul Kroll pe blogul... 4 mai raportul Kroll pe blogul dumneavoastră personal, deși ați refuzat ca să facem acest raport, să-l discutăm public aici în Parlamentul Republicii Moldova. Și din cîte am aflat, dumneavoastră pe 4 iunie ați candidat la funcția de blogger al anului în Republica Moldova.

Iar recent am aflat că dumneavoastră sînteți redactor-șef adjunct la portalul de știri deschide.md. Și o întrebare deschisă către dumneavoastră: poate pe dumneavoastră dacă vă trage în mass-media, dacă pe dumneavoastră personal vă trage mai mult în promovarea și propagarea anumitor instituții media în Parlament, poate dumneavoastră părăsiți această funcție și faceți o carieră în jurnalism.

Însă ceea ce dumneavoastră promovați în acest Parlament și promovați anumite portaluri de știri, care sînt atribuite Partidului Democrat, nu vă face dumneavoastră față.

Mersi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

O chestiune, probabil, lipsită de procedură. În același timp, mă simt obligat să vă dau și o replică, potrivit aceleiași proceduri. Am afinitate, în general, față de

valori, inclusiv libertatea de exprimare și, în mod special, am o afinitate deosebită pentru adevăr. Iată de ce atunci am luat o decizie nu prea ușoară, din punct de vedere profesionist, dar cred că asumată, din punct de vedere politic, de publicare pe blogul personal a raportului Kroll.

Am făcut-o, în primul rând, ca cetățean al Republicii Moldova și apoi abia după, ca speaker și n-am făcut-o în mod oficial pe site-ul Parlamentului, dar anume pe blog.

Nu pretind și nu vreau să particip la nici un concurs al bloggerilor anului și nu am nici o legătură cu ... de proprietate sau de colaborare cu nici o sursă media. Singura afinitate în privința mediei ține doar de declarațiile pe care le facem uneori noi toți ca politicieni.

Și am o afinitate deosebită față de acest Parlament, față de această componentă. Vă respect pe toți, vă iubesc pe toți și vă sugerez, și vă încurajez să muncim în continuare pentru binele țării.

Vă mulțumesc.

În continuare, domnul Chirinciuc.

Domnul Iurie Chirinciuc:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Deja avem o tradiție că hotărârile Parlamentului nu se execută și vreau să vin concret cu următoarea propunere. În data de 24 martie 2015, Hotărârea Parlamentului nr.41 articolul 8... „Procuratura Generală și Centrul Național Anticorupție vor pune sub control special examinarea cauzelor penale pornite și vor informa plenul Parlamentului, în ședință plenară, în termen de cel mult 3 luni de zile, despre acțiunile întreprinse.”

Au expirat deja 3 luni de zile și noi solicităm să fie invitați în plenul Parlamentului reprezentanții Consiliului Concurenței și ai Procuraturii Generale cu un raport privind executarea articolelor 7 și 8 ale Hotărârii Parlamentului nr.41.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Chirinciuc.

Mă adresez domnului Ștefan Creangă, care este președintele Comisiei economie, buget și finanțe, în înțelegerea mea există formată și o Comisie pentru supravegherea și executarea anume a acelei hotărâri menționate de domnul Chirinciuc. Și întrebarea mea este, și a domnului Chirinciuc, eventual: dacă ați examinat în acea comisie executarea hotărârii Parlamentului în competența căreia, mai ales, intrau unele instituții?

Vă rog frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Sigur, în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe este subcomisia responsabilă de segmentul bancar. Invocarea de către colegul Chirinciuc a neexecutării articolului eu cred că, într-o anumită măsură, se justifică. Însă, în calitate de președinte al Comisiei economie, buget și finanțe, am solicitat de la

instituțiile subordonate Parlamentului executarea acestui articol și urma să primim răspuns la aceste întrebări ca ulterior să fie examinate atât în subcomisie, cât și în comisii.

Respectiv eu cred că corect ar fi ca aceste structuri să vină, să prezinte în cadrul subcomisiei informația, iar ulterior în cadrul plenului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Creangă, din numele plenului și aici, probabil, o să fiți de acord, dragi colegi, ca să ne informați, eventual, săptămîna viitoare privind măsurile și acțiunile luate la nivelul celor două comisii: comisie, subcomisie, în așa fel încît să avem și un temei legal, eventual, pentru a discuta subiectul în plen.

Luînd în considerare că nu mai sînt alte subiecte de procedură...

Da, domnul Juravschi, eventual, de procedură.

Domnul Nicolae Juravschi:

Da. Mersi, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Recent a revenit echipa olimpică de la prima ediție a jocurilor olimpice europene. Vreau să vă informez că avem 3 medalii. Avem o medalie de argint, două de bronz.

Din numele echipei, vreau să mulțumesc cetățenilor, celor care au susținut această echipă și în numele meu personal, și în numele echipei să mulțumesc instituțiile statului care au depus efort ca să obținem acest rezultat.

Și așa vrea ca să aplaudăm acești eroi, care, în principiu, ne-au dus faima și continuă să aducă imagine pozitivă statului nostru.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult. (*Aplauze.*)

Să exprimăm prin grațitudine, prin aplauze pe meritele și considerațiunea noastră față de sportivii Republicii Moldova, care mai ales că ne reprezintă atât de bine în competițiile internaționale și, în mod special, la aceste jocuri.

În continuare, voi supune votului aprobarea ordinii de zi pentru bisăptămînală, cu completarea care a fost făcută ce ține de audieri privind sectorul energetic.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Cu majoritatea celor din sală, majoritatea celor prezenți, ordinea de zi a fost aprobată.

Potrivit ordinii de zi, subiectul numărul 2 se supune examinării și dezbaterii, proiectul... pe ordinea de zi nr.3, proiectul de Hotărîre nr.266 din 30 iunie 2015 cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare.

Vă rugăm mult doamna Raisa Apolschii să prezentați, de la tribuna principală, acest proiect de Hotărîre nr.266 din 30 iunie 2015.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre nr.266, inițiativă legislativă a unui deputat, cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare și comunică următoarele.

Membrii Comisiei de certificare de pe lângă Ministerul Justiției sînt desemnați în urma unui proces de selecție deschis și transparent, pe un termen de 5 ani.

În scopul identificării a doi membri ai Comisiei de certificare, comisia parlamentară, în perioada 18 mai – 12 iunie 2015, a anunțat concurs repetat, realizat conform prevederilor articolului 31 alineatul (2) al Legii din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

În urma examinării dosarelor, conform cerințelor stabilite de către norma sus-citată cu privire la asociațiile obștești, Comisia juridică, numiri și imunități, în ședința din 16 iunie, a admis la concurs domnii Cataraga Roman și Șevcenco Dumitru, care corespund rigorilor legislative.

Comisia juridică, numiri și imunități, în ședința din 30 iunie, a audiat candidații admiși și a propus desemnarea domnilor Cataraga Roman și Șevcenco Dumitru în funcția de membri ai Comisiei de certificare.

În cadrul examinării proiectului a fost propusă excluderea articolului 2 și a fost acceptată de comisie. La raport este anexat proiectul de hotărîre redactat deja.

Comisia juridică, numiri și imunități, prin unanimitate de voturi, propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Hotărîre nr.266 din 30 iunie 2015 cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doar o singură precizare. Să ne comunicați, potrivit Regulamentului și a rigorilor, cu ce vot se aprobă această hotărîre. (*Rumoare în sală.*)

Cu ce fel de vot, majoritatea simplă... (*Rumoare în sală.*)

Da. Cu 51 de voturi se adoptă o astfel de hotărîre.

Dacă sînt întrebări în adresa raportorului?

Doamna Raisa Apolschii:

Eu vreau să zic că candidații sînt prezenți, dacă...

Domnul Andrian Candu:

Candidații sînt prezenți. Dacă sînt întrebări în adresa candidaților.

Nu sînt întrebări nici în adresa raportorului, nici a candidaților.

Vă mulțumim foarte mult.

Și supunem votului proiectul de Hotărîre cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare, fiind vorba de domnul Roman Cataraga și domnul Dumitru Șevcenco, proiectul nr.266 din 30 iunie 2015.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.
Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 2 voturi.

Sectorul nr.2 – 40 de voturi.

Sectorul nr.3 – 23 de voturi.

Domnul Andrian Candu:

Cu 65 de voturi, proiectul de Hotărîre nr.266 din 30 iunie 2015 cu privire la desemnarea în funcție a unor membri ai Comisiei de certificare, a fost votat, adoptat.

Și-i felicităm pe cei desemnați în funcție, cei aleși în funcție și vă urăm succese în continuare, și realizări în activitatea pe care o veți desfășura.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.221 din 26 mai 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale.

O invităm la tribuna principală pe doamna Laura Grecu, viceministru al muncii, protecției sociale și familiei.

Doamna Laura Grecu – viceministru al muncii, protecției sociale și familiei:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale. Acest acord a fost semnat de către Republica Moldova și de către Republica Lituania la 1 octombrie 2014 la Chișinău.

Acest acord are aceleași principii pe care se bazează și alte 10 acorduri în domeniul protecției sociale, pe care Republica Moldova deja le-a semnat cu unele state membre ale Uniunii Europene.

Vreau să menționez că acest acord se bazează pe principiul egalității de tratament. Cetățenii Republicii Moldova, în cazul în care activează pe teritoriul Republicii Lituania, au aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii acestui stat și viceversa.

Acest acord se aplică următoarelor categorii de prestații: pensiilor pentru limită de vîrstă, pensiilor de invaliditate ca urmare a unei boli obișnuite, pensiilor de invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și pensiilor de urmași. Aceleași prestații sînt acordate și de partea lituaniană.

Un alt principiu pe care se bazează acest acord este principiul totalizării perioadelor de asigurare. Este foarte important acest acord din perspectiva însumării perioadelor de activitate realizate pe teritoriul ambelor state pentru a acorda dreptul la pensii.

Un alt principiu este principiul proporționalității. Fiecare stat parte la acord, pe de o parte Republica Moldova, pe de o parte partea lituaniană, va calcula dreptul la pensii și mărimea acesteia în conformitate cu legislația proprie.

Ratificarea acordului între Republica Moldova și Lituania va avea un impact pozitiv asupra persoanelor din categoria lucrătorilor migranți, oferindu-le dreptul de a beneficia de pensii în statele în care și-au desfășurat activitatea, și, prin urmare, mizăm că va spori calitatea vieții acestor persoane.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa doamnei Grecu?

Vă rog frumos,

Doamnă Palihovici.

Prima întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă viceministru,

Eu apreciez faptul că ați reușit să mai negociați încă un astfel de acord. Și sper că, într-o perioadă foarte scurtă, Republica Moldova va reuși să semneze acordul și cu țările unde sînt mulți moldoveni, cum ar fi Italia, spre exemplu.

Și am o întrebare. În procesul de implementare a acordurilor precedente au fost constatate un șir de obstacole tehnice, care, se spune că, nu au fost analizate în procesul negocierilor. Eu fac trimitere la Acordul cu Ungaria care a ajuns în momentul implementării să aibă anumite probleme. Mă interesează dacă la negocierea acestui acord dumneavoastră ați ținut cont de astfel de subtilități? Și care ar fi termenul cînd el ar intra în vigoare deplin, deja cu toate operațiunile implementate și de către CNAS?

Doamna Laura Grecu:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Într-adevăr, prima etapă este negocierea acordului, a doua etapă – negocierea aranjamentului administrativ și, ulterior, negociem formularele pentru aplicarea acestora.

Într-adevăr, la momentul negocierii formularelor participă experții din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familie și ai Casei Naționale de Asigurări Sociale. Acum, cu Ungaria se definitivează acele formulare, pentru că sînt anumite momente tehnice, dar deja le-am depășit.

La întrebarea dumneavoastră cînd va intra în vigoare acest acord, este important ca să ratifice, pe de o parte Republica Moldova, deci asistăm la etapa de ratificare astăzi, dar este important să ratifice și partea lituaniană, pentru că, conform prevederilor prezentului acord, acesta va intra în vigoare în prima zi a celei de-a 3 luni de la notificarea ultimei părți de ratificare. Dacă noi am ratificat primii, ulterior, ratifică lituanienii. Din momentul... trec 3 luni de zile din momentul ratificării de către partea lituaniană, după care acordul intră în vigoare.

Într-adevăr, la momentul implementării acordurilor sînt anumite neconformități sau anumite detalii tehnice, dar noi le rezolvăm pe parcurs.

Doamna Liliana Palihovici:

Deci nu este nevoie...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Dacă aveți vreo precizare?

Doamna Laura Grecu:

Nu, nu, nu este nevoie, pentru că ceea ce dumneavoastră ați întrebat nu face obiectul de reglementare a acordului. Sînt deja formularele tehnice pentru aplicarea acestuia pe fiecare prestație în parte. În aceste formulare se ține cont și de legislația ambelor state, pentru că ea este una diferită.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare – doamna Stratan.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministru,

Sigur că vreau să îmi exprim și eu aprecierile înalte pentru efortul care îl depune Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în ultimii ani, pentru că numărul acordurilor semnate cu țări în vederea protecției sociale și a securității sociale pentru cetățeni este în creștere.

Eu am o întrebare în numele cetățenilor care îmi adresează mie și sînt sigură că și altor deputați foarte des o întrebare. Avînd în vedere că avem mulți cetățeni în Federația Rusă și în Italia, vreau să vă întreb, să le răspundeți mai mult acelor cetățeni care așteaptă acest răspuns: care este perspectiva, ce s-a întreprins, ce ați întreprins dumneavoastră, ministerul pe care îl reprezentați, în ultimii ani și la ce fază sînt aceste negocieri și discuții, și care este perspectiva de a încheia cu aceste două țări mari unde avem foarte mulți cetățeni, inclusiv angajați în câmpul muncii?

Doamna Laura Grecu:

Vă mulțumesc, doamnă deputat.

La prima întrebare cu referire la cetățenii care activează pe teritoriul Federației Ruse, deja cu Federația Rusă avem semnat un acord în anul 1995. Este un acord care este bazat pe principii vechi, este principii teritorialității. În cazul în care un cetățean al Republicii Moldova se strămută cu traiul permanent pe teritoriul Federației Ruse, Federația Rusă este obligată, conform prevederilor acestui acord, să-i stabilească dreptul la pensie și să-i calculeze această pensie, indiferent de faptul dacă persoana a activat sau nu pe teritoriul acestui stat.

Și cu Federația Rusă sîntem la etapa de... să vedem dacă putem renegocia acest acord și să... ca acest acord să fie bazat pe principii noi, principii pe care noi mergem deja cu cele 11 state semnatare ale acordului. Dar, bineînțeles, că, cunoașteți, în procesul de negocieri este importantă voința ambelor state contractante, nu doar a Republicii Moldova.

La a doua întrebare a dumneavoastră – cu Italia. Într-adevăr, aveți aici perfectă dreptate, în Italia sînt foarte mulți conaționali de-ai noștri care plătesc contribuții de asigurări sociale în statul italian și care susțin bugetul statului italian.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a întreprins pe parcursul mai multor ani mai multe tentative de a negocia un acord de securitate socială cu partea italiană. Recent, anul trecut, pe 14 noiembrie 2014, la Roma, au avut loc consultările preliminare pe marginea acestui proiect de acord.

Doar vreau să menționez următorul lucru: partea italiană, la momentul dat, nu este gata să negocieze un astfel de acord pentru Republica Moldova. Și motivul invocat de către partea italiană sînt costurile mari pe care ei le vor suporta.

Bineînțeles că noi nu abandonăm acest domeniu. Am discutat recent și cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Vom discuta și cu ambasadorul nunțiat al Italiei în Republica Moldova și vom încerca să promovăm ideea de a negocia un acord în domeniul securității sociale cu partea italiană.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentî:

Doamnă ministru,

Am și eu o întrebare referitor la... este mai mult o întrebare care ține de statistica acordurilor precedente. Spuneți-mi, vă rog frumos, care este numărul de persoane și... de fapt și volumul resurselor financiare de care au beneficiat cetățenii noștri în baza acestor 10 acorduri, fie că li s-a transferat banii în străinătate, fie că ei au beneficiat din partea unor altor țări în conturile individuale. Dacă aveți o astfel de statistică, spre exemplu, pentru 2014, ca să înțelegem, totuși, care sînt beneficiile în bani ale acestor acorduri.

Doamna Laura Grecu:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Am această statistică, inclusiv pe fiecare stat semnatar în parte, dar în total numărul persoanelor pentru care noi transferăm pensiile peste hotare în baza acelor acorduri bilaterale este 281 de persoane.

Numărul acestora este în creștere, pentru că semnarea acestor acorduri și intrarea în vigoare este una relativ recentă. Și, dacă vorbim în sumă de bani, întrebarea dumneavoastră, în jur de 830 de mii 632 de lei sînt transferați peste hotarele Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos, dacă aveți precizare sau a doua întrebare?

Doamna Oxana Domentî:

Da. Și invers, în contul cetățenilor noștri câți bani au venit în urma acestor acorduri?

Doamna Laura Grecu:

Avem doar statistica cu statele cu care Casa Națională are schimb de date electronice, pentru că avem cu Bulgaria și cu Estonia, o dată în 3 luni, Casa Națională de Asigurări Sociale, cu Institutul din Bulgaria și Institutul din Estonia, fac schimb de număr de beneficiari și transferă banii pe contul acelor instituții și instituțiile respective redistribuie la conturile beneficiarilor. Și doar pentru aceste două state avem număr de persoane, este un număr relativ mic. Bulgaria transferă pentru trei persoane în sumă de 25 de mii, iar Estonia transferă pentru o persoană pensia.

Doamna Oxana Domentî:

Dar la celelalte state nu aveți statistica?

Doamna Laura Grecu:

Deci nu avem statistica celorlalte state din motiv că acele state transferă banii pe conturile persoanelor individuale. Deci nu se transferă banii prin intermediul instituției, așa cum se face cu aceste două state.

Doamna Oxana Domentî:

Oricum recomandarea noastră este să cereți niște rapoarte statistice de la statele respective, pentru ca să țineți evidența, altfel nu veți avea ...

Doamna Laura Grecu:

Da. Vă mulțumesc.

Noi vom ține cont de propunerea dumneavoastră.

Doamna Oxana Domentî:

... informația necesară ca să negociați alte acorduri să fie în favoarea Republicii Moldova și în favoarea cetățenilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Mi se pare că întrebări nu mai sînt în adresa ministerului.

Vă mulțumim mult, doamnă Grecu.

În continuare, o rugăm pe doamna Domentî, președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Cer scuze.

Domnul Corman, inițial ca raportor – comisia.
Vă rugăm frumos.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia nu are obiecții și propune ratificarea Acordului prin votarea acestui proiect de lege în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult

Doamnă Oxana Domentî,

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentî:

La fel și comisia noastră nu are nici o obiecție. Cu votul unanim al membrilor comisiei, propunem spre aprobare Parlamentului. Poate fi și în ambele lecturi, da.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa celor două comisii, dragi colegi? Nu sînt întrebări. Atunci trecem la procedura de vot.

Se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.221 din 26 mai 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

În primă lectură proiectul de lege a fost aprobat cu majoritatea celor prezenți.

Potrivit sugestiilor parvenite din partea comisiilor, se supune votului pentru a doua lectură proiectul de Lege nr.221 din 26 mai 2015 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să votați.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 23.

Sectorul nr.2 – 41.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 87 de voturi, proiectul de lege nr.221 din 26 mai 2015 a fost adoptat. Se referă la Acordul dintre Republica Moldova și Republica Lituania în domeniul protecției sociale.

Vă mulțumesc.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova. Nr.237 din 2 iunie 2015.

Îl invităm la tribuna principală pe domnul Sergiu Palihovici, ministru al mediului, să ne prezinte acest acord.

Vă rugăm.

Domnul Sergiu Palihovici – ministrul mediului:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Onorat Parlament,

Deci vă prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Țin să menționez că valoarea contractuală este de 10 milioane de euro, care vor fi debursate în două tranșe 6 și 4 milioane de euro respectiv, cu o perioadă de grație de 4 ani de zile, care nu va depăși data de 31 decembrie 2018. Perioada de rambursare a acestui împrumut este de 15 ani după încheierea perioadei de grație.

Ca și obligațiuni nonfinanciare asumate de către debitor se numără în primul rând: prezentarea către bancă a unui plan de dezvoltare și rezolvare a datoriilor istorice ale întreprinderilor implicate în crearea operatorului regional către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și către companiile de electricitate, crearea propriu-zisă a operatorului regional prin participarea tuturor autorităților locale din zona proiectului, crearea unității de implementare a proiectului în cadrul acestui operator regional și implementarea Planului de acțiuni pentru probleme sociale și de mediu, dar și a Planului de implicare a părților interesate.

Țin să menționez că, cu excepția orașelor Soroca și Bălți, toate orașele și satele din regiunea de Nord utilizează, la ziua de azi, ape subterane, care sînt destul de poluate, astfel a apărut necesitatea implementării unui proiect în această regiune în jurul unui apeduct centralizat care îl avem, deci e vorba despre apeductul Soroca – Bălți, care să asigure accesul la surse sigure de apă potabilă pentru circa 400 de mii de cetățeni din regiune.

În acest sens, a fost semnat un memorandum între Guvernul Republicii Moldova și autoritățile publice locale din 6 raioane din regiunea Nord, este vorba de: Soroca, Florești, Drochia, Rîșcani, Sîngerei, Telenești și, bineînțeles, municipiul Bălți, privind extinderea și dezvoltarea apeductului centralizat Soroca – Bălți și au fost purtate numeroase negocieri cu comunitatea donatorilor în vederea asigurării finanțării lucrărilor preconizate.

În rezultat, la 30 iulie 2014, a fost semnat Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în valoare de 10 milioane de euro.

De asemenea, în interconexiune cu acest proiect vine și sprijinul financiar sau mai drept-zis va veni sprijinul financiar nerambursabil de 10 milioane de euro, oferiți de Uniunea Europeană, și care vor fi gestionați în cadrul proiectului prin procedurile și intermediul BERD.

Importanța acestui proiect este esențială pentru dezvoltarea sistemului integrat de aprovizionare cu apă și sanitație în Republica Moldova. Pe lângă aspectul regional care conferă fiabilitate și fezabilitate economică operatorului și sistemului care va fi edificat, este de menționat și capacitatea sporită de eligibilitate și potențial de absorbție a unor importante fonduri care vor întregi sistemul de aprovizionare cu apă și sanitație, cu alte cuvinte vor asigura fiecărui cetățean accesul la apă și canalizare.

Din alt punct de vedere, modelul propus urmează să pună bazele soluționării problemei datoriilor administrației publice locale, dar și întreprinderii în subordonarea Ministerului Mediului, deci este vorba de Întreprinderea „Acva-Nord”, situație care se perpetuează în timp și reprezintă obstacole serioase pentru dezvoltarea sistemului de apă și sanitație.

Pentru a fi pus în aplicare acest acord, necesită a trece prin procedura de ratificare în Parlament. În acest context, rog susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa domnului Palihovici?

Doamnă Ivanov,

Vă rugăm frumos, prima întrebare.

Doamna Violeta Ivanov:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Vreau, totuși, ca să aduceți o claritate. Deci prin proiectul respectiv nr.237 și următorul proiect se propune contractarea a două credite a câte 10 milioane fiecare, deci de la BERD și BEI pentru crearea unui operator regional de aprovizionare cu apă în nordul Republicii Moldova, avînd ca bază apeductul Soroca – Bălți. Ceva normal care trebuie să dezvoltăm, deci trebuie de creat serviciul respectiv.

Deci vreau să vă aduc aminte că la 08.06.2011 Guvernul aprobă Hotărîrea nr.400 cu privire la inițierea proiectului de parteneriat public-privat în scopul alimentării cu apă a unor localități din nordul Republicii Moldova, avînd ca bază apeductul Soroca – Bălți.

Ulterior, deci în perioada 2011 – 2013, BERD-ul oferă 1 milion și 200 de mii de euro pentru elaborarea unui studiu de fezabilitate pentru a-l oferi partenerului public-privat, deci iarăși acest apeduct.

Esența parteneriatului public-privat este că statul vine cu infrastructura disponibilă, deci în cazul dat apeductul respectiv Soroca – Bălți, iar partenerul privat să vină cu propria investiție deci pentru a dezvolta acest serviciu. Iar în urma gestionării obiectivului, după o perioadă oarecare de timp, să-și recupereze investițiile și să obțină careva profit.

Spuneți, vă rog, care este siguranța că noi ... statul nu și-a lua responsabilitatea să împrumute aceste 20 de milioane și după aceasta să apară partenerul public-privat să beneficieze, să vină cu investiții zero, să beneficieze și pe urmă, noi știm foarte bine cum se întâmplă în aceste cazuri. Care este siguranța? *(Domnul Voronin vorbește din sală.) (Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Domnule Palihovici,

Vă rugăm mult.

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc mult pentru întrebare.

În primul rînd, eu vreau să menționez în mod deosebit că, de fapt, rețelele de apă și canalizare țin de domeniul public al proprietății. În cazul dat vorbesc despre administrația publică locală și de ce ele, în condițiile legii, nu pot fi înstrăinate, date în arendă chiar, decît doar prin procedurile de gestiune sau eventual de concesiune. Ceea ce avem noi, de fapt, cazul și exemplul Bălțului, atunci cînd vorbim despre rețelele propriu-zis de canalizare.

Doi. Chiar dacă pornim de la această hotărîre a Guvernului, care ați menționat-o, doamnă deputat, lucrurile au evoluat între timp, să zicem, un pic în altă direcție în sensul în care, prin semnarea Acordului cu BERD-ul, una din condițiile care le-a pus Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru debursarea tranșei a doua. E vorba despre 4 milioane euro după ce se formează operatorul și cheltuim respectiv 6 milioane de euro ca să transmitem în gestiunea unui operator privat managementul acestei întreprinderi, acestui operator despre care vorbim.

Aceasta nicidecum nu înseamnă că operatorul regional în varianta în care va întruni în cote-părți apreciate în cadrul procesului autoritățile publice locale vor fi private de dreptul de a participa propriu-zis la conducerea acestei întreprinderi. Or, vorbim despre atribuția de management și de activitate operațională propriu-zis, pornind de la o experiență internațională care urmează să vină în Republica Moldova prin organizarea, în cazul dat, a unui concurs internațional.

Deci riscul propriu-zis de investire a unor surse importante care trebuie să recunoaștem că se vor efectua în acest domeniu și transmiterea lor ulterioară în gestiunea unor operatori privați care să beneficieze, propriu-zis, prin realizarea acestui proiect în cazul dat nu există.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Ivanov,

Dacă aveți vreo precizare sau a doua întrebare?

Vă rugăm.

Doamna Violeta Ivanov:

Da, eu vă mulțumesc mult.

Deci colegii noștri în cadrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie, doamna Domentî mĂ informează cĂ deja este formulat un amendament prin care expres este scris „fĂrĂ dreptul de a fi dat Ăn concesiune”.

Ăn cazul Ăn care se acceptĂ amendamentul respectiv, Fracciunea Partidului Comuniștilor poate sĂ voteze acest proiect Ăn primĂ lecturĂ, deoarece, Ăntr-adevĂr, este un lucru care trebuie monitorizat.

Mulțumim.

Domnul Sergiu Palihovici:

DoamnĂ deputat,

DacĂ-mi permiteți, iarĂși ca sĂ... cu titlu de informare și, potențial, ca un argument Ăn favoarea unei situații care sĂ ne formuleze foarte clar pentru noi ideea cam ce-ar putea sĂ se ĂntĂmple Ăn situația Ăn care oferim Ăn concesiune, spunem așA, anumite lucruri din domeniul public! Fie cĂ-i vorba despre stat, fie cĂ-i vorba despre administrația publicĂ localĂ, eu pot sĂ dau exemplu BĂlțul, ĂncĂ o datĂ.

Pentru cĂ dacĂ vorbim despre sistemul integrat de aprovizionare cu apĂ și sanitație Ăn BĂlți, el a devenit unul astĂzi nerentabil, pornind de la faptul cĂ sistemul de canalizare a fost dat Ăn concesiune. Și, Ăntr-un fel, per ansamblu, per sistem, noi avem situația Ăn care generĂm și creĂm datoriile, care existĂ astĂzi și care reprezintĂ pentru noi o realĂ problemĂ.

Domnul Andrian Candu:

VĂ mulțumim.

Ăn continuare, domnul Ghilețchi,

VĂ rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, vĂ mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

Pe de o parte noi avem o datorie față de cetĂtenii care locuiesc Ăn aceastĂ regiune, inclusiv Ăn cele 6 raioane, o datorie de a-i asigura cu apĂ potabilĂ de calitate ĂnaltĂ, pe de altĂ parte avem o altĂ datorie și este vorba de datoria financiarĂ acumulatĂ. Și prima Ăntrebare ar fi urmĂtoarea: dacĂ existĂ un plan de acțiuni privind achitarea datoriei istorice acumulate?

Ănțeleg cĂ fĂrĂ achitarea acestei datorii nu vom putea sĂ ne Ăndeplinim prima datorie pe care o avem față de cetĂteni. Cum vom putea achita datoria istoricĂ acumulatĂ la ziua de astĂzi?

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc, domnule deputat.

BineĂnțeles, cĂ acest plan astĂzi nu existĂ.

ExistĂ un concept, existĂ anumite idei care, ulterior, ar putea sĂ se așeze Ăn acest plan, or realizarea lui depinde, de fapt, nu numai de instituțiile statului, care sĂnt pe dimensiunea executivĂ, dar, pĂnĂ la urmĂ, va fi nevoie și de implicarea

Parlamentului, dacă ne dorim ca să avem rezolvată această situație cu datoriile istorice, dar și cu cele care sînt la zi.

Pentru că așa după cum am spus, anumite întreprinderi care vor face parte în perspectivă din componența acestui operator regional generează pierderi astăzi, pentru că tarifele nu sînt ajustate la cheltuieli. Și, de fapt, acest lucru reprezintă și una din condițiile BERD-ului, atunci cînd vorbim despre contractarea propriu-zisă a acestui împrumut, prezentarea acestui plan în situația în care avem în timp reprezentat un plan de acțiuni foarte concret pentru rezolvarea problemelor acestor datorii.

Dacă este nevoie, eu pot să vin cu careva idei și viziuni în acest sens, dar vreau să menționez încă un lucru: crearea acestui operator regional, pornind de la faptul că va avea o bază de clienți sustenabilă, va avea alte posibilități și capacități economice, va fi eligibil în contextul regional pentru a atrage și alte fonduri în sensul dezvoltării acestui sistem.

Deci toate împreună urmează la capitolul „Fezabilitate economică” să răspundă la întrebarea vizavi de capacitatea acestui operator ca, ulterior, în situația în care a preluat aceste datorii, să poată cu brio să și le onoreze.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Ghilețchi,

Dacă aveți vreo precizare sau a doua întrebare?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Am o mică precizare și mai am o întrebare.

Deci precizarea ar fi următoarea:

Domnule ministru,

Admitem că astăzi ratificăm acest acord în Parlament, dar aceasta înseamnă că dumneavoastră ar trebui într-un timp relativ scurt să veniți cu acest plan de achitare a acestor datorii, de altfel, după cum ați menționat, nu vom putea beneficia de acest împrumut.

Și a doua întrebare ține de operatorul regional, pentru că dumneavoastră v-ați referit la operatorul regional și cred că crearea acestui operator regional, de asemenea, va juca un rol-cheie atît în implementarea proiectului, cît și în abordarea acestei probleme legate de datorii.

Dumneavoastră, în calitate de ministru, cum vedeți crearea acestui operator regional, adică sînteți optimist, va putea ministerul sau Guvernul contribui la crearea unui operator regional funcțional, ca să putem asigura implementarea acestui acord?

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc mult, domnule deputat.

Eu vreau, în primul rînd, să menționez faptul că la nivelul Ministerului Mediului, la nivelul Guvernului, noi avem elaborate documentele de politici, strategiile necesare, dar și planurile de acțiuni de implementare a acestor strategii

care, de fapt, definesc conceptual modelul care urmează a fi implementat în Republica Moldova, atunci când vorbim despre rezolvarea problemei de aprovizionare cu apă și sanitație și nu numai.

Noi vorbim în cazul dat și de un sistem integrat de gestionare a deșeurilor și, dacă doriți, acest element și această experiență care noi încercăm s-o transpunem prin derularea acestui proiect, nu este exclus că va sta la baza derulării și altor proiecte similare, atunci când vorbim despre desfășurarea lor, în primul rând, punînd la bază modelul dezvoltării regionale a Republicii Moldova.

Este absolut necesar ca să trecem prin această procedură pentru a putea evalua la modul practic, dacă doriți, fiabilitatea și fezabilitatea acestui mecanism.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamna Bodnarenco,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Водовод Сороки–Бельцы был построен именно для того, чтобы обеспечивать качественной питьевой водой всю северную часть Республики Молдова.

И бесспорно хорошо то, что есть один из вариантов решения этого вопроса как с точки зрения обеспечения питьевой водой, так и с точки зрения эффективности водовода, потому что предполагаемый кредит должен и модернизировать водовод. Таким образом, уменьшится число потерь и увеличится число потребителей, и тариф, мы так думаем, можно будет хотя бы поддерживать на том же уровне.

Вместе с тем меня тоже очень беспокоит, как и господина Гилецкого, всех тех, кто так или иначе связан с проблемами водовода Сороки–Бельцы, те долги, которые приближаются в общей сложности к 100 миллионам леев, которые существуют у пяти предприятий по кругу, скажем так.

Поэтому я бы тоже очень хотела получить тот план или те наброски, которые у вас будут, господин министр, по решению проблем долгов предприятий, которые включены в этот энергетический сектор. Это первое.

И второе. По региональному оператору.

Меморандум, о котором вы говорили, был подписан в декабре 2011 года. В августе 2011 года представители 6 районов и муниципия Бэлць были приглашены в Констанцу на предприятие, которое, так поняли мы, не является потенциальным желающим принять участие в конкурсе.

Не получится ли так, что именно эта фирма, которая на сегодняшний день не лучшим образом себя зарекомендовала в Румынии, станет тем региональным оператором, о котором идет речь в проекте?

Спасибо.

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc mult pentru întrebare.

Doamnă deputat,

Eu nu exclud o asemenea posibilitate, dar pot să menționez numai un singur lucru, că selectarea propriu-zisă a operatorului privat care își va asuma managementul și gestionarea propriu-zisă a acestui proiect deci va fi selectat printr-o procedură și printr-un tender internațional, lucru care nu pot să-l prezic acum și nu pot să vă spun nimic la acest capitol.

Eu știu că de-a lungul timpului, din 2011 încoace, mai multe delegații din componența Ministerului Mediului s-au deplasat respectiv la Constanța pentru a face cunoștință propriu-zisă cu modelul care, potențial și eventual, ar putea să fie transpus în Republica Moldova și după câte cunosc eu este un model care lucrează și care este capabil să absoarbă și să aducă multe investiții pe această dimensiune.

Mai departe eu cred că acest tender internațional ne va da răspuns la această întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Mai aveți a doua întrebare, doamna Bodnarenco? Nu.

Vă mulțumim.

În continuare, domnul Filat.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Filat:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule ministru,

A fost pomenit în dezbaterile asupra acestui proiect de ratificare ...
(Rumoare în sală.)

La noi e așa, mai... Deci îmi cer scuze. Revenim.

În cadrul dezbaterilor asupra acestui proiect de Lege privind ratificarea acordurilor de împrumut a fost menționată o hotărîre a Guvernului. Eu o țin minte foarte bine și țin minte foarte bine discuțiile care au precedat acea hotărîre a Guvernului.

Ați menționat că, de fapt, de la ideea care a stat la baza acelei hotărîri a Guvernului au fost foarte multe modificări și, practic, a deviat de la idee.

Ceea ce vreau eu să atenționez, ca în implementarea acestui proiect, cu atragerea resurselor de creditare, e nevoie de două lucruri pentru perioada de viitor și aceasta va trebui să asigurați: transparența maximală în implementare și eficiența ulterioară în administrare.

Și, totodată, mie mi se pare că ar fi trebuit să avem deja un răspuns mult mai clar la întrebarea adresată de către domnul deputat Ghilețchi, fiindcă implementarea proiectului are o condiție: achitarea datoriilor de către întreprinderile municipale în cazul dat, în mod special, și trebuie într-o... nu știu, într-o formă foarte rapidă, inclusiv probabil și cu decizii aici, în Parlament, să

rezolvăm această problemă că în caz contrar noi vom avea acorduri de împrumut ratificate, dar care vor servi doar cu inițiative fără capacitatea de implementare.

În rest, eu consider și îndemn toți colegii să votăm pentru ratificarea acestor acorduri de împrumut. Vizează proiectul nu doar scriptic 6 raioane, vizează partea de Nord a Republicii Moldova și aprovizionarea cu apă potabilă necesară pentru un număr foarte mare de cetățeni.

Dar încă o dată, transparență și urmărirea în eficiență a implementării acestui acord.

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu un singur lucru vreau să menționez. Deci noi trebuie să pomenim, de fapt, că atunci când vorbim despre datorii și despre greutatea și povara acestei obligațiuni financiare care astăzi o suportă mai multe autorități publice locale din cadrul acestui proiect, eu mă refer la Soroca, Florești, în primul rând, deci există și datorii care s-au perindat sau au rămas, să spunem așa, ca scadență dintr-un proiect mai vechi, care a fost implementat în această regiune.

E vorba de un proiect tot de 30 de milioane de euro, care a vizat aceste două raioane. Deci eu vorbesc despre creditul care a rezultat din cadrul acestui proiect – 1,33 milioane pentru Soroca și respectiv – 2,17 milioane pentru Florești.

Din discuțiile cu aceste autorități și cu întreprinderile care au gestionat aceste fonduri, noi, la ziua de astăzi, avem reale probleme cu gestionarea acestei datorii, în mod special pornind de la diferența propriu-zisă care s-a format în urma raportului dintre ceea ce s-a negociat ca rata schimbului valutar la momentul propriu-zis al contractării creditului și ceea ce avem la ziua de astăzi ca rată de schimb valutar.

Este iarăși o problemă la care împreună cu Ministerul Finanțelor la moment încercăm să găsim rezolvare pentru ca să scoatem din impas, cel puțin, aceste două întreprinderi din Florești și din Soroca.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

În continuare, domnul Voronin.

Însă înainte de a vă permite, dați-mi voie să reiterez faptul că Frațiunea Partidului Liberal a solicitat o pauză care imediat va fi acordată după încheierea dezbaterilor și vot.

Poftim, domnule Președinte Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Se cunoaște că apeductul... domnul Streleț... apeductul Soroca-Bălți a fost construit deja mai mult de 30 de ani. În timpul acesta au urmat mai multe evenimente și procese. De exemplu, domnule ministru, fiți atent, întrebarea mea constă într-aceea că în acești 30 de ani a fost elaborat un proiect și a fost construită o hidrocentrală – Novodnistrovsk.

Hydrocentrala aceasta se numește гидроаккумулирующая. Ea acumulează un bazin mare, mare, imens de apă, pe urmă îl ridică foarte sus și îl aruncă în turbinele acestei hidrocentrale.

În cazul în care deja această hidrocentrală lucrează, activează în plină măsură în ultimul timp, apa se schimbă cu totul. Ea se răcește pînă cu mai mult de 10 grade. Nimereste în apa Nistrului, deja au dispărut 3 specii de pești. Deja râul Nistru apare capacitatea de iaz cu mlaștine și cu stuf.

Noi implementăm acest proiect nu mai puțin de 30–50 de ani. Care sînt perspectivele și ce sondaj avem noi, deja în Nistru nu mai este apă. Chișinăul se alimentează cu 80 și mai mult... (*rumoare în sală*) pînă la 93% cu apă din Nistru.

Care-i perspectiva? Ce construim noi? Așa monumente care vor sta în beton și în nu știu ce, și în cum, în ce situație.

Ce ați făcut voi ministerul sau cine, Academia de Științe a Moldovei, care-s tare deștepți? Ce ați făcut în domeniul acesta?

Pentru ce investim noi banii aceștia, unde-i aruncăm noi? Ce o să fie după aceasta?

Domnul Sergiu Palihovici:

Domnule Președinte,

Mulțumesc pentru întrebare.

Deci eu, în primul rînd, vreau să menționez că, într-adevăr, relația noastră cu Ucraina pe dimensiunea interacțiunii pe problema nodului hidrotehnic de la Novodnestrovsk și lacului de acumulare respectiv este una destul de complicată la momentul respectiv.

Ori acest lucru reiese, în primul rînd, de la faptul că Ucraina nu a ratificat propriu-zis Acordul de colaborare între ministerul de resort respectiv din Ucraina și Ministerul Mediului din Republica Moldova, care presupune propriu-zis și o procedură care urmează să fie respectată în sensul eliminării problemelor despre care dumneavoastră ați vorbit.

Într-adevăr, în condiția în care... și lucrul acesta s-a văzut și atunci cînd am gestionat situații dificile, cînd a fost vorba despre inundații pe teritoriul Republicii Moldova. În condiția în care cineva stă la un robinet și eliberează apă exact pornind de la interesele propriu-zise de gestionare a situației pornind de la producerea energiei electrice sau eliberarea apei pentru alte necesități în Ucraina și nu ține cont de necesitățile care le are Republica Moldova, pentru noi aceste lucruri sînt reale probleme.

Ori ceea ce ați menționat cu modificarea că nu putem vorbi de dispariție, dar modificarea florei și faunei în râul Nistru deci vine, în primul rînd, de la diferența mare de temperatură a apei. Atunci cînd această apă se eliberează practic din partea de jos a lacului de acumulare ori acest lucru se întîmplă la dig și unde adîncimea respectivă este de pînă la 40 de metri.

Deci încă o dată repet că acest lucru urmează să fie reglementat de către acest acord.

Și eu, din momentul în care am preluat Ministerul Mediului, am făcut și o deplasare la Kiev și am făcut și demersuri la mai multe instituții internaționale,

care sînt pe domenii de protecție a mediului înconjurător, în așa fel încît, trebuie să recunoaștem, că avem nevoie de o presiune suplimentară asupra părții ucrainene pentru ca să ratifice acest acord și să putem să vorbim despre rezolvarea problemei.

Lucrurile, dacă vorbim de la Soroca mai jos, Nistrul de Mijloc, să-i spunem așa, lucrurile sînt mai confortabile, să spunem așa, din punct de vedere al păstrării ecosistemului cu referire la faună și floră, din simplul motiv că avem mai mulți afluenți, deja apa se mai încălzește. Situația este, mai mult sau mai puțin, acceptabilă.

Lucrurile se complică, domnule președinte, deja în Nistrul de Jos, atunci cînd vorbim despre Brațul Turunciuc și vorbim despre așa-numita albie a Nistrului Orb, unde pe Brațul Turunciuc care, practic, curge pe teritoriul transnistrean, deci pleacă 70% din toată... din tot debitul și din toată capacitatea de apă a râului Nistru. Și noi, practic, pe brațul râului orb avem o... la ziua de astăzi un lac. Deci, iarăși, din nou, o situație care necesită intervenție urgentă.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Voronin,

Vă rog frumos, dacă aveți vreo precizare sau a doua întrebare?

Domnul Vladimir Voronin:

Da. La timpul respectiv eu am opus rezistență, clar lucru că a fost elaborat în anii sovietici, implementarea lui s-a început, am opus rezistență pînă la aceea că am ajuns și am avut o relație nu prea plăcută cu fostul președinte Leonid Kucima, dar, totuși, nu am permis să facă multe lucruri. Pe urmă această rezistență, această înțelegere de a ne opune celor ce s-au petrecut deja, noi nu am procedat corect.

Astăzi, dumneavoastră ați spus, și eu cred că așa și este, nu avem cu ucrainenii acordul respectiv bilateral, pentru că nici ei, nici noi nu am vrut să avem așa acord, că noi eram dintr-o parte, dar ei nu au vrut din partea ceea, că, altfel, se stopa construcția acestei hidrocentrale și activitatea ei.

Astăzi, haideți să ne adresăm la organisme internaționale. Și noi, și Ucraina avem așa acorduri cu organisme internaționale privind protecția apei, ce privește protecția plantelor, a peștelui, pe alte dimensiuni. Ce să stăm noi și să așteptăm? Ce așteptăm noi, să rămînem fără de Nistru?

Domnul Sergiu Palihovici:

Domnule președinte,

Aceste demersuri le-am făcut.

Mai mult ca atît, la reuniunea de la Minsk a miniștrilor mediului din cadrul țărilor membre ale Parteneriatului Estic, desfășurat cîteva zile în urmă, deci pe lîngă agenda propriu-zisă care a fost propusă din timp, pornind de la ideea că au participat și doi comisari europeni, e vorba despre comisarul pe politica de vecinătate și, respectiv, comisarul Karmenu Vella – politica de mediu, deci eu am insistat ca această întrebare să fie inclusă în ordinea de zi, să o discutăm și să avem, cel puțin, o înțelegere a acestei situații la nivel de Comisia Europeană. Sperăm ca reacțiile să fie în cazul dat pe măsură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea,

În continuare. Pofțiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu privire la operatorul regional. Spuneți, vă rog, legislația națională prevede crearea unor operatori regionali în contextul că avem deja Legea nr.303 adoptată, da, în anul trecut, în septembrie, intrată în vigoare, prevede... această Lege nr.303 cu privire la apa potabilă crearea unui operator regional care să gestioneze acest apeduct?

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci mulțumesc pentru întrebare.

Eu nu pot să fac trimitere exactă la perioada de timp concretă, dar recent, la inițiativa Guvernului, a fost promovat un proiect de lege care, practic, a statuat principiul de cooperare intercomunitară atunci când vorbim despre rezolvarea unor probleme ce țin de gestionarea treburilor gospodărești. În cazul dat vorbim și despre aprovizionarea cu apă, sanitație, gestionarea deșeurilor, dar și alte activități în contextul dat, lucru care constituie, de fapt, o bază legală pentru crearea acestui operator regional, ceea ce nu a fost pînă la moment în legislație și trebuie să recunoaștem.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea,

În continuare, dacă aveți o precizare sau a doua întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Da. Reieșind din aceasta, a doua întrebare. Dacă sînt careva încercări, da, de a crea un operator regional, s-a vorbit despre aceea că acest proiect, dacă va fi implementat, va fi implementat în 6 raioane. Respectiv, la masa, așa să spunem, de negocieri de creare a acestui operator regional se vor așeza administrațiile raioanelor și localităților corespunzătoare din 6 raioane, atunci dumneavoastră vorbiți despre crearea unui operator regional privat. Cum se corelează toată situația aceasta? Atunci când vorbim că operatorul regional, dacă va fi creat, el va trebui să țină cont de părerile, sugestiile locuitorilor, administrațiilor din toate aceste 6 raioane. În același timp, nouă ni se impune o condiție ca acest operator regional să fie privat.

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci eu am menționat că, de fapt, pornind de la hotărîrea Guvernului care a menționat-o doamna Ivanov și doamna Bodnarenco, lucrurile au evoluat. Deci au

evoluat în sensul în care astăzi, dacă vorbim despre operatorul regional, trebuie să avem în vedere două lucruri care sînt distincte în cadrul acestui proiect.

Deci, în primul rînd, da, vorbim despre organele de conducere propriu-zise ale acestui operator care vor fi formate prin prezența tuturor autorităților publice locale care vor intra cu cotă-parte, respectiv, pornind de la anumite principii de evaluare a acestui procent. Or, această conducere urmează, de fapt, în ideea activității noului operator, să aibă rolul mai departe cel mai important și cel mai principal.

Noi vorbim despre atragerea unui operator privat care are experiență internațională în asemenea situație atunci cînd vorbim despre managementul operațional propriu-zis. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Vă rog frumos, precizare, dacă vreți.

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci gestionarea unor situații foarte concrete de conducere, de gospodărire, haideți să spunem așa, a procesului. Pe cînd deciziile, de fapt, urmează să le ia în cazul dat deci la nivel de operator organele de conducere, constituite din autoritățile publice locale.

Mai mult ca atît, aceste organe de conducere urmează să reprezinte ceea ce am menționat și aici în raport, pornind de la faptul că trebuie să asigurăm un grad înalt de eligibilitate, dar și o posibilitate de oferire a unui sprijin financiar și din partea surselor interne, haideți să spunem așa, de finanțare a statului, că va fi foarte complicat să finanțăm un operator regional privat, adică va fi imposibil în condiția legii, să spunem așa.

Deci mai mult ca atît, cel care va face această solicitare de finanțare, cel care va gestiona aceste fonduri va fi anume organul de conducere propriu-zis la nivelul operatorului care va fi reprezentat de către aceste autorități.

Cu alte cuvinte, avem un executiv și avem un organ deliberativ care, respectiv, va aproba anumite decizii care se vor așeza pe masa executivului. Executivul, respectiv, pornind de la o experiență internațională care o are de gestionare a situației, va efectua un management eficient.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Bolea,

Dacă nu mai aveți alte întrebări?

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Noi nu sîntem la prima experiență de conlucrare cu acești finanțatori, eu am în vedere BERD și BEI, noi avem o experiență precedentă. Și în acest sens, întrebarea mea este următoarea: dacă s-a analizat experiența de implementare a precedentelor acorduri cu acești doi finanțatori? Și dacă această experiență a fost luată în considerare la negocierea acestui acord?

Cu siguranță este o necesitate și noi salutăm continuitatea conlucrării cu acești finanțatori care este absolut necesară.

În context, aș vrea să mă expun că, iarăși, este salutar că acestea sînt surse creditare și nu toți speră numai la surse nerambursabile, bugetul de stat, fondul ecologic sau fonduri locale, ceea ce niciodată nu va rezolva problema de apă și canalizare în Republica Moldova.

Dar, totodată, practica precedentă nu toată este pozitivă, ca și acele tarife impuse pînă la urmă de finanțatori, ca și problema cu conectarea la apeduct nemijlocit a consumatorilor. Sînt probleme. Întrebarea mea este: ați reușit să analizați și să evitați aceste riscuri în noul acord?

Vă mulțumesc.

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci, domnule deputat,

În primul rînd, vreau să vă spun că, într-o anumită măsură, această întrebare mă depășește, pentru că, de fapt, semnarea acestui acord, dacă cu referire la data de 30 iulie 2014, deci a fost într-un termen și la o dată care a exclus participarea mea propriu-zisă în cadrul acestui proces. Eu pot să mă refer la anumite lucruri care au venit, așa după cum ați spus dumneavoastră, de pe urma experienței acumulate, în mod special în desfășurarea acordului interior, vorbim de cele 30 de milioane, în cadrul cărora, de fapt, a fost cuprins și raionul Hîncești, dacă nu greșesc, era vorba despre un credit de 1,1 milioane în cadrul unui sprijin total de 3,3 milioane. Da.

Deci, în primul rînd, pornind de la experiențele realizării unor proiecte finanțate din surse interne, deci noi am ajuns la o concluzie că în foarte multe situații, dacă ne referim la procedurile BERD sau la procedurile altui donator internațional, deci noi trebuie să atragem o mare atenție la capitolul supradimensionării anumitor costuri și felul cum se constituie, haideți să spunem așa, acest pachet propriu-zis de cheltuieli în jurul unei lucrări investiționale sau altei. Acesta este un moment foarte important.

Și doi. Deci noi vom insista atunci cînd vorbim despre implementare ca să încercăm să excludem la maximum cheltuielile ce țin de asistența tehnică. Pentru că noi am făcut multă cheltuială pe asistența tehnică, dar considerăm azi că sîntem pregătiți deja cu tot bagajul propriu-zis care îl avem la acest capitol ca să trecem deja la investiții propriu-zise. Iată aceste două elemente sînt foarte importante pe care noi vom încerca să le luăm în considerare atunci cînd vom construi mai departe relația pe realizarea propriu-zisă a acestor acorduri.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Cobzac,
Mai aveți o altă întrebare sau precizare?
Vă mulțumim mult.

Luînd în considerare că nu mai sînt alte întrebări, vă mulțumim mult, domnule Palihovici.

Și în continuare îl rugăm pe domnul Igor Corman, președinte al Comisiei politice externe și integrare europeană să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia a examinat subiectul respectiv, inclusiv aspectele care au răsunat aici, în plenul Parlamentului. În primul rînd, comisia vine cu două propuneri. Prima propunere se referă la normele tehnicii legislative. Deci considerăm necesar de a aduce în titlul legii și în textul alineatului (1) formula oficială a acordului, deci pentru stenogramă vreau să-i dau citire: „Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului Apă Nord Moldova”.

De asemenea a doua propunere. Întrucît în articolul V secțiunea 5.02. din Acord se invocă necesitatea remiterii în adresa Băncii a unei opinii legale elaborate de Ministerul Justiției ca o condiție suplimentară pentru intrarea în vigoare a acestui Acord, comisia consideră necesar de a completa textul legii cu un articol nou, articolul 3, avînd următorul conținut: „Ministerul Justiției va întocmi și va remite prin canalele diplomatice Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare opinia legală privind acordul menționat”. Adică articolul 3 din proiectul prezentat va deveni articolul 4.

Deci în concluzie, cunoaștem că situația este destul de complicată, complexă, dar comisia consideră că ratificarea acestui Acord va da un impuls soluționării acestei probleme foarte importante. De aceea, noi optăm pentru adoptarea acestui proiect de lege în primă și în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Ștefan Creangă, vă rog frumos raportul comisiei. Coraportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,
Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul în cauză și cu unanimitate de voturi îl susține și îl propune plenului Parlamentului pentru adoptare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa celor două comisii, vă rog frumos.
Doamna Domentii.

Doamna Oxana Domentii:

Mulțumesc.

Eu am o întrebare către președintele comisiei raportoare de bază. Noi în cadrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie am formulat un amendament prin care am propus completarea proiectului cu un articol nou cu următorul conținut: „Nu se admite concesionarea sistemelor de apeduct și de canalizare beneficiare ale Programului investițional din cadrul proiectului”.

Nu știu, a fost un aviz cam întîrziat, nu știu dacă ați reușit să-l includeți în raport. Și care este opinia comisiei la acest amendament?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Corman,
Vă rog frumos.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc.

Acest amendament nu a fost prezentat deci pînă la începutul ședinței comisiei, prin urmare nu a fost discutat. Dar s-a făcut referință la acest amendament aici, în plenul Parlamentului, de către colegii respectivi. Deci urmează ca plenul Parlamentului să ia decizia respectivă privind aprobarea amendamentului respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Pentru a supune votului, vă rog frumos să dați citire, pentru stenogramă, exact a textului amendamentului.

Doamna Oxana Domentii:

Membrii comisiei au propus completarea proiectului cu un articol nou cu următorul conținut: „nu se admite concesionarea sistemelor de apeduct și de canalizare beneficiare ale Programului investițional din cadrul proiectului”.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Palihovici,
Vă rugăm frumos, e necesară și opinia autorilor.
Microfonul nr.1, rîndul 2 din loja Guvernului.
Tehnicienii,
Vă rugăm.

Domnul Sergiu Palihovici:

Domnule Președinte,
Noi nu vedem nici o problemă în promovarea acestui amendament din simplul motiv că, de fapt, conceptul propriu-zis de funcționare a acestui operator

regional nu presupune concesionarea propriu-zisă a acestor două servicii de apă și sanitație.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Domentî,

Vă referiți că această dispoziție va fi sub forma unui articol nou în textul legii, articolul 2, de exemplu, iar articolul 2 va deveni articolul 3? Da.

Pentru precizările de rigoare în stenogramă. Comisiile s-au expus.

Domnul Corman...

Domnule Creangă,

Vă rog frumos asupra acestui amendament, înainte de a supune la vot.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Președinte,

Cred că probleme nu pot să existe în astfel de situații. Cu atât mai mult că și autorul susține, și majoritatea s-au expus pozitiv.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Corman,

Vă rog frumos.

Domnul Igor Corman:

Da, o precizare. Dacă această propunere va fi acceptată și prin urmare se va regăsi în articolul 3, atunci propunerile comisiei 3 și 4, respectiv, devin articolele 4 și 5.

Domnul Andrian Candu:

Da. În continuare, supunem votului amendamentul formulat de doamna Domentî.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor din sală. Amendamentul a fost acceptat, aprobat.

În continuare, voi supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.237 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Cine este pentru vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor din sală au votat. Proiectul de lege este votat în primă lectură.

În baza propunerilor venite din partea comisiei și a autorilor supun votului în a doua lectură și ultima proiectul de Lege nr.237 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru

Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia în a doua lectură, vă rog frumos să votați.

Pe sectoare numărătorii, vă rog frumos să ne dați rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 41.

Sectorul nr.3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 75 de voturi, proiectul de lege nr.237 din 2 iunie 2015 a fost adoptat în lectura a doua. Cu referire la Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Luînd în considerare solicitarea Frațiunii Partidului Liberal, potrivit articolului 102 din Regulamentul Parlamentului, sînt obligat să acord o pauză de 30 de minute, pînă la ora 12.00, revenim în sala de ședințe.

Vă mulțumim.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Sînt anunțat de Secretariatul Parlamentului că avem cvorum și putem continua.

Și continuăm cu examinarea și dezbateră proiectului nr. 6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.238 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Domnul Palihovici,

Vă rog frumos să prezentați acest acord.

Domnul Sergiu Palihovici:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Practic, subiectul este același. Noi am vorbit despre un proiect de 30 de milioane de euro, din care 10 milioane de euro sînt pe dimensiunea finanțării

oferite de Banca Europeană de Investiții. Un singur lucru vreau să menționez vizavi de condițiile, propriu-zis, de finanțare. Ele diferă un pic.

În primul rând, vorbim nu de 2 tranșe, dar vorbim de 10 tranșe a câte un milion de euro, cu aceeași perioadă de grație. O perioadă nu de 15 ani de rambursare, dar de 21 de ani și rata propriu-zisă a dobânzii poate fi o rată fixă sau variabilă, calculată la momentul respectiv, conform dobânzii de referință EURIBOR sau LIBOR în funcție de valuta solicitată.

Comisionul de evaluare este 50 de mii de euro, practic 0,5 așa cum era și în contractul respectiv. Deci alte detalii nu există.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa domnului ministru?

Poftiți, domnul Ion Apostol,

Prima întrebare.

Domnul Ion Apostol:

Domnule ministru,

După cum înțelegem din acest proiect, fiecare întreprindere care va fonda „Apă Canal”, care va fonda această întreprindere la nivel regional vine cu aportul său.

Din câte știu, „Apă Canal” Bălți are datorie la furnizori peste 90 de milioane de lei și cred că, intuiesc, și celelalte, nu știu care-i starea activelor lor. Ați făcut un studiu, o evaluare a activelor pe care le dețin aceste întreprinderi?

Și plus la aceasta, vreau să aflu dacă această întreprindere, care va fi nou-creată, va fi pasibilă de privatizare pe perioada stingerii acestui credit?

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc de întrebare, domnule deputat.

Eu cred că ceea ce a votat Parlamentul la Legea nr.237 răspunde, într-un fel, la întrebarea cu privatizarea. Deci nu va fi posibil să privatizăm nimic aici, din simplul motiv că activele propriu-zise sînt atribuite la categoria de bunuri ce țin de domeniul public și ele nu sînt pasibile în cazul dat privatizării. Asta unu la mîna.

Doi. Ceea ce privește activele, evaluarea activelor propriu-zise. La moment noi vorbim despre o evaluare provizorie, să-i spunem așa, o evaluare care a fost făcută în comunicare și în colaborare cu toate autoritățile publice, care intră respectiv în cadrul acestui proiect, o evaluare care stă statuată, de fapt, și în memorandumul care a fost încheiat între Guvernul Republicii Moldova și, respectiv, între aceste autorități care potențial și eventual vor intra în acest proiect.

Mai departe, iarăși din nou, conform informației tehnice din acest proiect, banii sînt repartizați, pot să dau citire dacă este cazul, vorbim de suma generală, suma totală de 30 de milioane de euro.

Un lucru important care necesită a fi menționat, că dacă vorbim despre procentul de acoperire astăzi cu rețele de apă și canalizare pe aceste 6 raioane plus

municipiul Bălți, implementarea acestui proiect la procentul existent care este de 28% astăzi per general va mai adăuga altele 7.

Deci, în total, după ce vom finaliza proiectul, vom avea 35 de procente acoperite cu apă și canalizare în această zonă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Apostol,

Mai aveți ceva de precizat sau a doua întrebare?

Domnul Ion Apostol:

O concretizare și poate și întrebare.

Din acest proiect nu prea am înțeles, fie că articolul trimite la alt articol și n-am înțeles, totuși, care este rata adevărată, reală a dobânzii acestui credit?

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci eu am menționat la începutul prezentării, rata dobânzii va fi negociabilă la fiecare tranșă, se va debursa în 10 tranșe a câte un milion de euro și va fi o rată variabilă, calculată la dobânda de referință EURIBOR sau LIBOR la momentul respectiv, în funcție de valuta solicitată. Adică, bineînțeles, că vorbim în cazul dat de euro.

Dacă vorbim la ziua de azi de valoarea, de rata dobânzii EURIBOR, e undeva 0,75, dacă nu greșesc. Adică din informația care am colectat-o eu alaltăieri. Ar putea să fie un pic alta, dar e cam aici.

În rest, vorbim despre un comision de evaluare 0,5% din sumă, dar el este fixat în mărime de 50 de mii de euro și vorbim de un comision, care va fi plătit în eventualitatea în care se va referi la plățile eventuale restante care, din vina noastră, nu vor fi, practic, accesate și constituie 2%.

Adică condițiile BEI-ului sînt mai relaxante, să spunem așa, decît condițiile BERD-ului.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Apostol,

Dacă mai aveți o precizare?

Vă rog frumos, un minut la dispoziție.

Domnul Ion Apostol:

O precizare.

Domnule ministru,

Să înțeleg că noi ne pornim la un drum și nu știm ce o să fie mai departe?

Ați spus că rata dobânzii va fi calculată la fiecare tranșă. De ce nu este posibil acum, la început de drum, să facem acest lucru?

Domnul Sergiu Palihovici:

Din simplul motiv că, în conformitate cu regulile de împrumut, de la asemenea instituții financiare, cum este Banca de Investiții și Dezvoltare, regulile de împrumut și rata dobânzii propriu-zisă se calculează conform acestui principiu. Și noi nu putem vorbi astăzi despre un procent fix statuat așa cum am vorbit în cazul primului proiect, atunci când se referea la BERD. Regulile de împrumut sînt un pic diferite, cu un aspect mai pronunțat comercial în cazul BERD.

Domnul Andrian Candu:

Euribor.

Dacă nu sînt alte întrebări în adresa domnului ministru?

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, îl invit pe domnul Igor Corman, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să prezinte raportul pentru acest contract.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Ca și în cazul proiectului dezbătut anterior, comisia are două obiecții.

Deci, prima. Propunem ca în titlul legii, în textul alineatului 1 să se regăsească denumirea oficială a acestui contract, „Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului Apă Nord Moldova”.

Și propunem în proiectul de lege să fie introdus un articol nou, articolul 3, cu următorul conținut: „Ministerul Justiției va întocmi și va remite prin canalele diplomatice Băncii Europene de Investiții opinia legală privind contractul menționat”.

Iar articolul 3 va deveni articolul 4.

Deci, cu aceste obiecții de natură tehnică, propunem adoptarea acestui proiect de lege în primă și în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa domnului Corman, în mod special, și cu remarcă comisiei?

Nu sînt întrebări.

În continuare, îl invităm pe domnul Creangă să prezinte coraportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, cu votul unanim, propune plenului Parlamentului pentru a fi votat acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt întrebări în adresa domnului Creangă, atunci purcedem la vot.

Rog deputații să ia locul și vă propun să votăm aprobarea proiectului de Lege nr.238 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova pentru primă lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală. Proiectul de Lege nr.238 din 2 iunie 2015 a fost votat în primă lectură.

Potrivit sugestiilor din partea comisiei și autorilor propunem votului pentru a doua lectură ratificarea Contractului de finanțare.

Cine este pentru aprobarea în lectura a doua a acestuia, vă rog frumos, să votați.

Și numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 16.

Sectorul nr. 2 – 39.

Sectorul nr. 3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 75 de voturi, proiectul de Lege nr.238 din 2 iunie 2015 pentru ratificarea Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării Proiectului de alimentare cu apă în regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

Domnule Palihovici,

Să continuăm cu subiectul mediului.

Se propune pentru examinare și dezbateră proiectul de Lege nr.8 de pe ordinea de zi pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova.

În continuare, îl rugăm pe domnul Palihovici să prezinte respectivul proiect de lege.

Domnul Sergiu Palihovici:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnilor deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul

României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la Chișinău, la 10 decembrie 2013 și care a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.362 din 12 iunie 2015.

Acest Protocol adițional a fost elaborat în scopul implementării înțelegerilor convenite, precum și asigurării unei continuități a dezvoltării relațiilor de colaborare și parteneriat dintre Republica Moldova și România.

Conform discuțiilor preliminare, domeniile posibile prioritare în baza cărora ulterior vor fi implementate proiecte din sursele stipulate în cadrul acestui Protocol adițional sînt amenajarea bazinelor hidrografice, reabilitarea surselor de apă existente și asigurarea cu noi surse de apă pentru populație din zonele cu deficit de apă, în mod special, reconstrucția ecologică și conservarea biodiversității, construcția și reconstrucția infrastructurii de apă și, nemijlocit, stații de epurare, dezvoltarea sistemelor de management al deșeurilor, apărarea împotriva inundațiilor, înlăturarea și reducerea efectelor calamităților naturale provocate de viituri.

Țin, în mod special, să menționez că lista propriu-zisă de proiecte face obiectul unor eventuale consultări cu partea românească.

Deci dacă ar fi să mă refer mai concret, pentru data de 16, 17 iulie este preconizată ședința Comisiei mixte moldo-române, e vorba, în primul rînd, despre reprezentarea în cadrul acestei comisii a ministerului de resort din România unde vom încerca ca să discutăm și eventualele proiecte care vin pe gestiunea acestor surse financiare stipulate în cadrul Protocolului.

Reieșind din cele menționate, rog susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim pentru prezentare.

Dacă sînt întrebări în adresa ministrului?

Vă rog frumos, domnul Brega.

Poftiți.

Domnul Gheorghe Brega:

Vă mulțumesc.

Eu am vrut să intervin la momentul formării ordinii de zi pe acest proiect de lege, dar, cu părere de rău, nu am avut posibilitatea.

Domnule ministru,

După toate ce vedem noi – proiectele care ar putea fi derulate, am găsit aici niște lucruri importante. Compania de informare și conștientizare – 1 milion de euro. N-am înțeles, pentru publicitate – 1 milion de euro. Și am mai găsit proiectul pentru un lac, pentru înmulțirea peștilor care o să aibă 8 milioane jumătate. Dacă sumăm împreună, 9 milioane jumătate o să se ducă pentru un lac și publicitate.

Totodată, eu nu zic că nu trebuie. E necesar, desigur, că și aceasta e necesar, dar, totodată, ieri am avut o situație de urgență. Noi, ieri, membrii Comisiei

protecție socială, sănătate și familie, am fost invitați la Institutul Oncologic unde este o situație destul de gravă.

Practic la moment tratamentul prin radioterapie este stopat. Toate utilajele sînt defectate. Noi am vrut să solicităm inițial din partea comisiei, am discutat ieri în cadrul comisiei să amînăm acest proiect de lege pe o săptămînă – două, pentru că am vrut să solicităm Guvernului României, Parlamentului României, poate direcționăm de la lacul acesta – 7 milioane jumătate de euro, direcționăm însăși acești bani pentru procurarea utilajului, că e o urgență. E o urgență, n-avem ce face.

Chiar solicităm și dumneavoastră să ne ajutați să nu supunem la vot în cazul dat acest proiect de lege și să revenim. Nu-i o problemă, pînă cînd prin sunete au confirmat că e posibil așa varianta de direcționat acești bani.

Iată care-i toată problema. Cum credeți?

Domnul Sergiu Palihovici:

Domnule deputat,

Mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Deci eu, în primul rînd, vreau să menționez, de fapt, că noi vorbim despre un ajutor nerambursabil din partea Guvernului României în cadrul unui acord general de 100 de milioane.

Vorbim de Protocolul adițional nr.3 care stabilește 15 milioane – proiecte de mediu. Vorbim de alte protocoale care au gestionat din această sumă de 100 de milioane, 25 de milioane, dacă nu mă greșesc, 5 milioane conform Protocolului unu, atunci cînd era vorba de Cotul Morii și inundațiile despre care dumneavoastră știți foarte bine și 20 de milioane pe instituțiile de învățămînt.

Aceasta ar însemna, eventual, că există o rezervă de 60 de milioane care ar putea fi, cel puțin, pus în discuție atunci cînd vorbim despre semnarea unui nou protocol care ar răspunde unor... rezolvarea unor probleme ce țin de domeniul la care dumneavoastră vă referiți.

Cu tot respectul față de problema care înțeleg eu că este foarte gravă, care ați ridicat-o, deci în condiția în care acest protocol a trecut toate autorizările de rigoare, vorbesc de procedurile care urmau să fie efectuate de către partea română și sîntem astăzi în Parlamentul Republicii Moldova, deci noi nu putem vorbi astăzi juridic, diplomatic, politic, despre direcționarea acestor fonduri pentru alte destinații.

Cît privește propunerile de proiect la care v-ați referit, deci eu țin să menționez, în mod special, că aceste proiecte sînt cele care au fost discutate anterior și propuse anterior de Ministerul Mediului și am zis la bun început că lista posibilă de proiecte care vor fi finanțate în aceste 15 milioane de euro va fi alta, cu totul alta.

Deci, cel puțin, poziția care pot să mi-o expun astăzi eu, în calitate de ministru, este că practic vom elimina definitiv proiectele ce țin de asistență tehnică. Iată ceea ce v-ați referit dumneavoastră: la informații, la informatizare, la popularizare ș.a.m.d.

Deci vom merge pe proiecte investiționale foarte necesare și importante. Nu neapărat din cele la care ați făcut dumneavoastră referință cu lacul Costești-Stînca ș.a.m.d.

În același context, trebuie să ținem cont și de alt aspect al întrebării. Luînd în considerare că este un ajutor și un sprijin nerambursabil din partea Guvernului României, bineînțeles că în discuțiile care urmează să le avem cu partea română se vor ridica întrebări și propuneri de proiecte ce țin de zona de confluență comună care o avem.

Vorbesc, în primul rînd, despre problemele care le avem pe rîul Prut și ele nu sînt mai puțin importante și mai puțin grave, atunci cînd vorbim de siguranța țării și de sănătatea populației.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Brega,

Dacă aveți o precizare sau a doua întrebare la subiect?

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Nu trebuie să vă supărați. Proiectele sînt prezentate în Parlament. Dacă acestea nu sînt proiectele reale, nu le prezentați nouă. Spuneți că nu aveți încă proiecte, dar ne-ați prezentat ceea ce este și noi am văzut 10 milioane pentru ce? Pentru informații și un lac cu pește?

Iată, aceasta și m-a dus... Și unu la mîină.

Doi la mîină. Deci este tot posibilul ca-n două săptămîni, într-adevăr, pe cale diplomatică, se poate de modificat, nu este nici o problemă.

60 de milioane, da, dar cînd o să fie ele? Dar aici stringență, e urgență acum, că rămîn tineri cu cancer. Știți că cancerul întinerește. De acum avem tineri de 30, 40 de ani care nu se pot trata. Și noi decît să facem... aceste milioane cînd le-om primi, acele 60 de milioane cînd le-a da Guvernul român, mai bine le scoatem de aici, nu este nici o problemă. E posibil. Senatul votează și Parlamentul României îl votează într-o zi.

Și dacă ne înțelegem cu Guvernul. Nu este nici o problemă. Nu trebuie să spuneți că este imposibil. Totul e posibil dacă este dorință.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Stratan,

Vă rog frumos.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Nu am o întrebare la dumneavoastră, dar sînt nevoită să fac o precizare pentru că indirect am fost vizată în afirmația domnului Brega.

Și chiar dacă apreciez înalt intenția bună a dumnealui, dar vreau să precizez că noi nu am fost invitați la Institutul Oncologic, ci am decis în cadrul Comisiei noastre parlamentare protecție socială, sănătate și familie să vizităm Spitalul Republican și să ne documentăm în problema hemodializei, cât și spitalul sau Institutul Oncologic în problema acordării serviciului... sau mai drept spus, în problema serviciului radioterapeutic, pe care am abordat-o și aici, în Parlament, de multe ori.

Doi, ce vreau să afirm. Nu s-a stopat asigurarea cu tratament radioterapeutic, el este anevoios, da, este anevoios. Specialiștii de acolo depun toate eforturile să asigure acest tratament pacienților, o fac anevoios pentru că lucrează în 3 schimburi. Și sigur că este nevoie ca acest serviciu să fie asigurat prin credite, prin ajutor financiar și noi îl căutăm, fiind membri ai acestei comisii. Dar răspunsul deja dumneavoastră l-ați oferit dumnealui.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Doamnă Domentii,

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentii:

Domnule ministru,

Cu toate că dumneavoastră ați oferit o parte din răspuns la întrebarea mea, totuși, aș vrea să precizez anumite lucruri. Noi, ieri, din partea viceministrului dumneavoastră am primit propuneri de proiecte pe care dumneavoastră le-ați transmis părții române pentru accesarea acelor 15 mii de euro, conform Protocolului adițional.

Am calculat, într-adevăr, este vorba de 15 milioane de euro împărțite foarte clar pe proiecte, dintre care colegul meu spunea că una este pentru o campanie de informare, unde se vor duce cele 14 milioane.

Iar un alt milion de euro este pentru activități legate de cadrul legal și normativ, adică aveți de gând să armonizați cadrul legislativ-normativ național cu anumite directive ale Uniunii Europene, chiar dați 3 directive în conformitate cu care vreți să armonizați legislația.

Totuși, aceasta este funcția ministerului dumneavoastră. Aveți suficient personal ca să facă legi, ca să armonizeze aceste legi în conformitate cu directivele. Dacă nu aveți capacități suficiente, există aici și comisia parlamentară care ar putea să facă lucrul acesta și nu e nevoie să cheltuim o mie de euro.

Dar, după cum spuneam, noi avem cerințe stringente în sistemul de sănătate, procese întrerupte sau care necesită urgent modernizare.

Și dacă, totuși, confirmați că banii aceștia au de gând să se ducă la armonizarea cadrului legal sau la campanii de informare, poate este cazul să revedem, totuși, aceste surse financiare, pentru că tocmai de 2 milioane de euro avem nevoie pentru modernizarea serviciului de radioterapie la oncologie.

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci eu cu privire la destinația propriu-zisă a acestor bani m-am pronunțat. Și din ceea ce cunosc eu și din toate discuțiile, dar și din cutumele diplomatice, reieșind și din Legea privind tratatele internaționale la care Republica Moldova face parte, eu nu cred că va fi posibil. Dar urmează ca să determinați, probabil că poate să spună și Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului. Deci eu mai mult aici nu pot să spun nimic.

Dar cu referire la lista de proiecte, doamnă deputat, aveți dreptate. Deci noi am fost nevoiți aici, ca să răspund și domnului Brega un pic la întrebarea dânsului, deci noi am pus în pachetul de acte care l-am transmis Parlamentului toată corespondența, toată relația, toată documentația care, din momentul în care s-a semnat acest acord adițional în 2013, deci au fost... au servit ca documente de lucru. Și în acest mod a ajuns și propunerea respectivă de proiecte care, dacă vă uitați atent, este datată cu ianuarie 2014.

Din ianuarie 2014 pînă la ziua de astăzi lucrurile au evoluat la Ministerul Mediului. Și deci de la bun început pot să spun că aveți perfectă dreptate atunci cînd vorbiți despre funcția propriu-zisă care trebuie să o aibă ministerul ca elaborator de politici, în primul rînd, pentru că ar fi un nonsens și, probabil, o ilegalitate să vorbim despre implementarea unui proiect ce se referă la elaborarea cadrului legal.

Or, în situația dată, dacă avem nevoie de sprijin și ajutor, îl putem obține pe dimensiunea unor alte finanțări implementate prin intermediul oficiilor și unităților de implementare a astfel de proiecte care sînt parte componentă a Ministerului Mediului și de acest proiect nu avem nevoie, pot să vă spun de la bun început.

Mai mult ca atît, din această listă de 20 de proiecte, așa după cum am menționat, sînt proiecte care noi le-am depășit, ele au fost realizate deja, dar am fost nevoiți ca să anexăm această listă exact din motivul despre care v-am menționat.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos, dacă aveți precizări sau a doua întrebare.

Doamna Oxana Domentî:

Mulțumesc, domnule ministru, pentru răspuns.

Și cealaltă întrebare este, totuși, dacă această listă nu este una definitivă cu proiectele care vor fi spre finanțare. Cine va fi cel care va decide care vor fi proiectele acceptate spre finanțare? Pentru că noi am avut dezbateri mari la repartizarea surselor anterioare legate de finanțarea instituțiilor preșcolare, cel puțin atunci a existat o hotărîre de Guvern cu privire la aprobarea resurselor financiare. De această dată cum este planificat?

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci eu o să fac referire la articolele direct din acest Protocol adițional și chiar o să le dau citire:

„În baza prezentului acord, părțile vor conveni anual sau atunci când se consideră necesar asupra proiectelor concrete de colaborare în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, care vor fi finanțate de către România”. Deci e vorba de Ministerul Mediului și, respectiv, Ministerul Mediului și Resurselor Naturale din România.

Încă un moment important care trebuie să-l menționez este că 15 milioane de euro, proiecte destinate în domeniul mediului, plătibile pe o perioadă de 4 ani. Adică noi nu vorbim astăzi despre inițierea unor proiecte care vor fi posibil să fie finanțate toate în mărime integrală la ziua de astăzi, noi vorbim despre un proces mai lung, să spunem așa, de consultări, negocieri pe o perioadă de 4 ani în timpul cărora se vor desfășura aceste proiecte din acești bani despre care am vorbit.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamnă Domentî,

Dacă aveți, o ultimă precizare.

Vă rog.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Mulțumesc, domnule ministru.

Cel puțin, aceasta am vrut să precizez că aceste sume vor fi distribuite la decizia unei comisii mixte din care face parte ministerul dumneavoastră și ministerul din România. Deci nu va fi aprobată vreo hotărîre de Guvern ca să aprobe proiectele spre finanțare, așa cum a fost, spre exemplu, cu cealaltă rată de finanțare.

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci eu și la ședința Comisiei politice externe și integrare europeană am menționat că nu văd absolut nici o problemă ca lista proiectelor propriu-zise finanțate din acești bani să fie trecute prin proceduri suplimentare de coordonare și avizare. Absolut nici o problemă nu văd, dimpotrivă, eu, dacă veți găsi de cuviință, salut aceste inițiative în cazul dat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Sergiu Palihovici:

Dar în condiția în care există un acord dintre Ministerul Mediului din România și Ministerul Mediului din Republica Moldova, în condiția acestui acord există o comisie mixtă de colaborare, deci ea, în principiu și în fond, pînă la momentul respectiv a rezolvat astfel de probleme.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Apostol,
Vă rog frumos, cele două întrebări, dacă aveți.

Domnul Ion Apostol:

Domnule ministru,

Mă bucur și este un exemplu că România, statul român, într-adevăr, ne iubește și acordă atenție, acest ajutor fără... necondiționat, dar ținând cont de experiența amară din cealaltă... ce ține de... mă refer acum la tranșa trecută când s-au alocat 20 de milioane de euro pentru reparația grădinițelor și altor instituții preșcolare și noi știm, și dumneavoastră știți că noi știm, cum au fost distribuiți acești bani, că au fost distribuiți pe criterii politice.

Primarii, de exemplu, primarii și localitățile acolo unde sînt primari reprezentanți ai Partidului Liberal nu au beneficiat absolut deloc. Și aici vreau să aduc exemplu: Chișinăul a beneficiat din acea tranșă doar peste 80 de mii de euro, în schimb, Gagauz-Yeri – aproape jumătate de milion și Bălți, și alte zone.

În acest context, vreau să vă adresez o întrebare: cum vor fi selectați beneficiarii? Și în baza căror criterii vor fi selectați potențialii beneficiari ai acestor proiecte?

Domnul Sergiu Palihovici:

Domnule Apostol,

Chiar vă mulțumesc pentru această întrebare. În primul rînd, vreau să vă spun că banii vor fi gestionați, cred că, într-o manieră mai deosebită decît cea care a fost prezentă pînă acum în practica Ministerului Mediului.

Doi. Deci... doi. Vreau să menționez în mod special, iarăși, cu referire la listă. Noi vom selecta problemele de maximă importanță și necesitate care urmează să fie rezolvate, care nu au apartenență nici departamentală, nici politică în cazul dat.

Pentru că dacă vorbim despre lacul de acumulare Costești-Stîncea, eu nu știu cum putem să-l calificăm ca o decizie politică în cazul dat.

Sau dacă vorbim despre reabilitarea și menținerea ecosistemelor lacustre din valea Prutului de Jos, unde trebuie să intervenim într-o manieră de urgență atunci cînd mă refer la lacurile Beleu, Manta, Bratiș, deci iarăși din nou nu știu cum pot fi calificate aceste proiecte politic într-un fel sau altul. Ori anume astfel de proiecte practic vor fi și finanțate: mai puțin sisteme de aprovizionare cu apă și canalizare, mai puțin stații de epurare, deci mai mult proiecte care răspund nemijlocit la problemele ce țin de protecția mediului înconjurător.

Pentru că noi ce am făcut în această perioadă, dacă e să vorbim despre felul cum s-a gestionat Fondul ecologic național? Noi numai nu protecție a mediului am făcut ca Minister al Mediului, noi am creat adevărate probleme de mediu. Vreau să vă menționez o cifră – un miliard jumătate de lei gestionați în perioada 2009 – 2014, dintre care un miliard două sute și ceva de milioane numai pe sisteme de apă, fără sisteme de canalizare, or această apă unde s-a dus? Nu a creat ea cumva o problemă de mediu? Deci aceasta s-a întîmplat.

De aceea și aceste proiecte și din acești bani vor fi nu pe apă și canalizare, nu pe stații de epurare, dar pe rezolvarea cu adevărat a unor probleme de mediu acolo unde, de fapt, Ministerul Mediului trebuie să și intervină.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Apostol,

Aveți ceva de completat?

Da, ca precizare, vă rog frumos.

Domnul Ion Apostol:

Mă bucur, domnule ministru, cum ați evaluat activitatea și a ministerului dumneavoastră și a Guvernului în întregime în această perioadă, dar vreau să vă adresez următoarea întrebare: cum veți asigura actul de transparență în gestionarea acestor bani? Fiindcă sînt probleme. Deja, eu sper, că la o altă ședință, cînd o să fie timp, să-i invităm aici pe responsabilii care au gestionat cele 20 de milioane să facă un raport cum au fost cheltuiți acești bani. De aceea, ca să nu ajungem la situații de genul acesta, vă rog să ne spuneți cum va fi asigurată această transparență în gestionarea acestor bani?

Domnul Sergiu Palihovici:

Deci bineînțeles că în dependență de natura propriu-zisă a proiectelor, transparența depinde în mare parte de felul cum vor fi implementate și de către cine. Ori în cadrul acestor mecanisme fie că va fi Agenția „Apele Moldovei”, fie că va fi o unitate de implementare a unor proiecte din cadrul Ministerului Mediului, fie că va fi altă instituție care urmează să implementeze aceste proiecte. Deci ne vom gândi în cadrul acestui mecanism la elemente care să răspundă la întrebarea despre care dumneavoastră ați vorbit.

Dacă va fi nevoie atunci vom include în cadrul acestor mecanisme reprezentanții tuturor instituțiilor care să poată să răspundă clar: s-a respectat principiul transparenței sau nu? Eu mă refer în cazul dat și la instituțiile de control ale statului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim, domnule Apostol.

În continuare, domnul Cobzac.

Vă rog frumos.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Cu referire la afirmația domnului Apostol privind distribuția mijloacelor din grantul oferit de Guvernul României pentru reparația grădinițelor și modernizarea grădinițelor. Sînt gata să-i prezint domnului Apostol toată informația din raionul

Hîncești, care vine să combată afirmația sa. Nu este adevărat în raport cu raionul Hîncești. Restul nu știu și nu vreau să vorbesc.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc pentru precizarea respectivă.

Domnule Apostol,

Aveți dreptul la replică, evident.

Vă rog frumos.

Domnul Ion Apostol:

Eu aduc aminte unor colegi, eu am vorbit de municipiul Chișinău în raport cu alte unități administrativ-teritoriale. Chișinăul a beneficiat de 86 mii de euro în acest grant cu o populație de aproape un milion. Unitatea Gagauz-Yeri are 100 și ceva de mii și a beneficiat de patru sute nouăzeci și ceva de mii de euro, Bălțul la fel și alte regiuni tot așa. Sînt raioane care au beneficiat, au avut mai mulți bani decît are Chișinăul.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Ivanov,

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Mai mult o propunere. Eu vă rog foarte mult să clarificați mecanismul de selectare și aprobare, ceea ce s-a spus, a proiectelor, deoarece o bună parte din propunerile care sînt făcute deja, înaintate de dumneavoastră, vreau să vă spun că la minister deja există proiectele respective elaborate și nu numai o dată.

Deci uitați-vă „Restabilirea și menținerea ecosistemelor”. Este vorba de Prutul de jos, dumneavoastră cunoașteți probabil foarte bine și problemele deci Beleu-lui și Mantei ș.a.m.d.

Aici se propune iarăși cartarea teritoriului – am cartat-o deja de 20 de ori; evaluarea hidrologică – este evaluarea respectivă unde se finisează cu propuneri concrete ce trebuie de făcut; evaluarea și sondarea – sînt lucrurile acestea; elaborarea proiectului tehnic – sînt trei proiecte tehnice.

Deja vă rog foarte mult să vă axați pe componenta implementării, fiindcă avem foarte multe documente deja elaborate prin direcțiile ministerului.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Sergiu Palihovici:

Așa vom face, doamnă deputat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu mai avem întrebări în adresa ministerului și a domnului ministru.

Vă mulțumim mult, domnule Palihovici.

Vă dorim succese în activitate.

În continuare, îl rugăm pe domnul Corman, președinte al Comisiei politică externă și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

După principiul calului dăruit, raportul comisiei este pozitiv pentru prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Creangă–coraportorul,

În baza aceluiași principiu?

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a avizat pozitiv acest proiect de lege și propune a fi votat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim și Comisiei economie, buget și finanțe.

Se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.257 din 18 iunie 2015 pentru ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

Aș avea nevoie de rezultatele pe sectoare. Înainte de anunțarea rezultatelor pe sectoare, vă rog frumos prezența pe sectoare. Prezența pe sectoare inițial, vă rog frumos. După pauză ar fi trebuit s-o facem chiar inițial. Prezența pe sectoare.

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – prezența e 15, pentru – 1.

Domnul Andrian Candu:

Prezența în sectorul 2, vă rog frumos. Doar prezența în sectorul nr.2. Să nu uitați și Prezidiumul.

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

Domnul Andrian Candu:

Și sectorul nr.3,

Vă rog frumos – prezența.

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Domnul Andrian Candu:

În sală sînt 66 de deputați.

Vă rog frumos acum rezultatele votului. Cine este pentru aprobarea în primă lectură, vă rog frumos să votați încă o dată.

Și rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 1.

Sectorul nr.2 – 14.

Sectorul nr.3 – 22.

Domnul Andrian Candu:

Încă o dată sectorul nr.3.

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Cu 37 de voturi, proiectul a fost aprobat în primă lectură.

Vă mulțumesc.

În continuare, se propune spre examinare și dezbatere proiectul de Lege nr.246 din 10 iunie 2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică. Nr.7 pe ordinea de zi.

Prezintă proiectul domnul Valeriu Triboi, viceministru al economiei.

Domnul Valeriu Triboi – viceministru al economiei:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Onorat Parlament,

Vă prezint pentru aprobare proiectul de Lege cu privire la ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău.

În anul 2011, cu suportul Băncii Mondiale și Guvernului Republicii Regatului Suediei a fost elaborat studiul privind restructurarea sistemului de alimentare cu energie termică din municipiul Chișinău. Procesul de reorganizare a Întreprinderii „Termoelectrica” cu SA „Termocom”, SA „CET-1” și „CET-2” la data de 13 februarie 2015 a fost finalizat.

Însă pentru a readuce compania în albia activității normale și chiar profitabile sînt necesare investiții care, la moment, pot fi obținute în baza unui credit suveran, credit de 40,5 de milioane de dolari pentru procesul de investiții în sistem, cu o dobîndă de 2,5 la sută pe 34 de ani, cu perioada de grație de 5 ani.

Sumele urmează a fi repartizate astfel: investiții în sistemul de alimentare cu energie termică, și anume modernizarea stațiilor de pompare, reabilitarea segmentelor rețelei de distribuție, înlocuirea punctelor termice centralizate cu puncte termice individuale.

E de menționat că în investițiile prioritare care ar urma să fie acoperite din contul resurselor financiare respective sînt un minim necesar pentru a asigura funcționalizarea eficientă a sistemului de încălzire a municipiului Chișinău.

Pentru ca să generăm economii și costuri mai mici avem nevoie de diminuarea pierderilor, eficiența costurilor și modernizarea sistemului de termoficare. Aceste investiții vor îmbunătăți considerabil eficiența sistemului termoenergetic din municipiu. Conform estimărilor preliminare, efectul anual de la implementarea doar a primei etape, adică a 20 de milioane de dolari, va fi circa 9 milioane de dolari SUA, iar reducerea anuală a emisiilor CO₂ vor fi 21 de tone anual.

Acordul de finanțare a fost negociat cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, parte componentă a Băncii Mondiale.

Anticipînd întrebările dumneavoastră privitor la posibilitatea de privatizare a societății date, vă informez că societatea dată este în lista întreprinderilor nepasibile, deci, nu poate fi privatizată.

Reieșind din cele expuse, solicit aprobarea proiectului de Lege privind ratificarea Acordului nominalizat.

Domnul Andrian Candu:

Da, de finanțare.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Valeriu Triboi:

De finanțare.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Bolea,
Vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Da, domnule Președinte.
Vă mulțumesc.
Prima întrebare ține de procedură.
Domnule Președinte,

La ședințele anterioare ale Parlamentului unanim am ajuns la o înțelegere că proiectele de legi sau proiectele de finanțare vor fi prezentate de către ministru.

Noi din luna februarie, de la 18 februarie pînă în prezent nu am văzut ministrul economiei aici în sala Parlamentului. Se știe că deja de 2 luni dumnealui nici nu apare în minister ca să lucreze.

De ce a venit domnul Triboi astăzi să prezinte acest proiect de lege?
(Rumoare în sală.)

Noi ne-am înțeles, domnule Diacov, și dumneavoastră ați acceptat chestia asta.

Domnul Andrian Candu:

Am discutat și ieri seara, și astăzi dimineață cu domnul ministru, care e la birou și sînt în ședințe foarte importante. Iată de ce astăzi este aici domnul viceministru Triboi, care este responsabil de sectorul energetic în mod special.

După cum știți, Ministerul Economiei are vreo 18 domenii de responsabilitate și iată de ce, cel mai bine e să vină cel care nemijlocit se ocupă de acest subiect, ca deputații să primească cea mai bună informație din prima sursă.

Și a doua întrebare, domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

A doua întrebare. Spuneți, vă rog, în urma implementării acestui proiect cu cît se va majora pentru consumatorul final, pentru cetățenii noștri gigacaloria?

Acuma, la moment, e o mie și ceva. După implementare va fi la 2000, 3000.
Spuneți, vă rog.

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Deci, în urma evaluărilor care au fost făcute de către experții naționali și internaționali, după implementarea proiectului dat e posibil ca, practic, să nu se mărească tarifele, dar dacă și se vor mări, se vor mări neesențial.

Deoarece, la moment, pierderile la întreprindere sînt din rețea, sînt aproximativ de 21% și eficientizarea acestor pierderi, deci diminuarea pierderilor pînă la 5–6 la sută va da posibilitate ca în decurs de 3–4 ani aceste sume să se amortizeze și tarifele să nu se mărească.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă aveți o precizare sau a doua întrebare, domnul Bolea?

Vă mulțumim frumos.

Domnul Reidman,

Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Господин Трибой,

Мы вот до вас тут обсуждали два проекта по Арă-Nord там, по воде. Там было хотя бы понятно. Это проект, который распространяется по крайней мере на 2 муниципия и 6 районов.

Этот проект распространяется только на муниципий Кишинэу.

Почему это правительство центральное берет на себя такие крутые обязательства, кредитуется с тем, чтобы потом это отдавать, и где, оно возьмет, когда тарифы будут устанавливаться муниципальным советом, и так далее и тому подобное? Не видите ли вы здесь противоречия, вообще говоря?

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Dacă vă aduceți aminte undeva o lună jumătate în urmă am prezentat un proiect legat de SA „СЕТ-Nord” aici. Tot exact același lucru, împrumut la SA „СЕТ-Nord”.

Acuma noi vorbim de municipiu. În municipiu avem, după cum și au declarat colegii noștri, în jur de 700 de mii de locuitori. Și la moment pierderile sînt foarte mari. Sîntem obligați, pur și simplu, să facem ceva, deoarece în viitorul apropiat va fi o catastrofă pentru municipiu în acest domeniu.

Domnul Oleg Reidman:

O precizare, dacă se poate?

Не вводите в заблуждение, это не совсем то же самое с АО «СЕТ-Nord». АО «СЕТ-Nord», там не было термофикации, там была модернизация на предмет регенерации, на предмет повышения возможностей эффективности производства электроэнергии, а не термофикация.

А здесь речь идет именно о термофикации, что является коммунальной проблемой, потому что АО «СЕТ-Nord» работает на половину севера страны со своим электричеством. Здесь речь идет о термофикации. Это разные вещи, тем более в процессе, когда идет массированное переключение на автономное отопление и так далее.

Мы уже имели один проект, может быть, Вы не помните? Но мы уже имели один проект по реабилитации водопровода в муниципии Кишинэу еще при Урекяне. И там потом получилось, что нет ни снижения потерь, ни снижения ремонтов, а вернее, все за счет тарифа, так было.

Значит, мы считаем, что вообще это неуместно, чтобы здесь центральное правительство решало такую частную проблему, хоть и большого муниципия, столичного, и так далее, но здесь должен участвовать столичный муниципий.

Domnul Valeriu Triboi:

Domnule deputat,
Vă mulțumesc.

Eu vă reamintesc că la Bălți am renovat. Deci se propune să se renoveze 137 de puncte individuale termice împreună cu rețelele și, într-adevăr, una din modernizarea cogenerării. Într-adevăr, este așa.

Dar și punctele individuale termice, deci jumătate la jumătate. Din 10 milioane de euro, 7 sînt împrumut și 3 sînt grant din partea FIP.

În municipiul Chișinău s-a luat o decizie, deoarece la moment SA „CET-1”, SA „CET-2” și SA „Termocom” este o companie unică și din acest considerent nu putem vorbi că eficientizînd această companie, practic, eficientizăm toată compania, la general, unde pierderile, cum v-am spus, sînt majore.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,
Sigur, vă rugăm frumos, a doua întrebare, dacă aveți.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Господин министр,

Может быть, кого-то и можно ввести в заблуждение, но по остаточному принципу реконструкция десятка термopунктов в Бельцах – это лишь только потому, что растёт эффективность. И если нет, то вы тепло будете выбрасывать в градирни, что делается регулярно здесь, между прочим, в CET-2.

Поэтому это вынужденная мера, просто, так сказать, для его использования, но воды горячей в Бельцах как не было, так и не будет никогда. Все будут на электричестве греться.

Я повторяю еще раз: это муниципальная проблема.

Там была проблема электричества для целого региона, здесь – муниципальная проблема термofикации.

Поэтому участие муниципия Кишинэу в этом кредите и ответственность, поскольку они будут утверждать тарифы, должна быть на нем, а не на правительстве.

Спасибо.

Domnul Valeriu Triboi:

Privitor la tarife, după cum știți, sînt aprobate de către ANRE.

Tot ce este legat de... cînd vorbim de municipalități, Bălți și Chișinău, nu este nici o diferență, deoarece același lucru, practic, facem și aici.

Noi a doua parte vrem să modernizăm cogenerarea, dar ca să modernizăm cogenerarea, să diminuăm pierderile deci avem nevoie de restabilirea rețelelor.

Noi avem două măsuri care, practic, în două luni de zile vrem să le facem. Prima măsură este o centură care ne dă rentabilitate, cum v-am spus, aproximativ pe an 9 milioane de euro... 9 milioane de dolari.

Sorry. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,
O ultimă precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Domnule ministru,

Ну, будем так говорить, я свои вопросы задал. Вы меня не убедили. А относительно precizare, которое я хочу высказать, последнее, я Вам хочу сказать так, что тарифы хоть и утверждает АНРЕ, но вы мне ответьте сегодня: в технико-экономическом обосновании какой источник выплаты кредита Вы имеете в виду? За счет чего будет выплачиваться кредит?

Domnul Valeriu Triboi:

Înțeleg întrebarea, deoarece orișice tarif, orișice investiție trece prin tarif. Înțeleg. Aceasta cred că doriți dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Reidman,

Aceasta și am spus, prin modernizarea întreprinderii vom diminua, în primul rând, eficientizarea. Aceasta și este... (*Rumoare în sală.*)

Nu. (*Rumoare în sală.*)

La prima întrebare eu v-am spus.

Domnule Reidman,

Dacă vreți să răspund.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Dacă vreți să vă răspundă.

Răspundeți, domnule Triboi.

Domnul Valeriu Triboi:

La prima întrebare când a fost, ce se petrece deci prin modernizarea și eficientizarea tuturor ... (*rumoare în sală*) nu rețelelor, tuturor proceselor la această întreprindere, prin modernizare și eficientizare se vor diminua pierderile și pierderile în rețele la fel. Și atunci tariful nu va crește.

Oricum, în cazul în care noi acum nu facem modernizări, tariful va crește la infinit.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Lipskii,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Domnule Triboi,

Noi am discutat la comisie.

Aici sînt în partea stîngă. Aici.

Am discutat la comisie și totuși au rămas două întrebări neclare. SA „CET-1” o să fie scos din rețea și o să fie închis. Corect am înțeles?

Domnul Valeriu Triboi:

Aceasta-i unul din subiecte care va fi pe parcurs apreciat.

Deci, într-adevăr, se dorește ca printr-o o centură construită să scoată SA „CET-1” din rețea, deoarece el, la moment, nu este eficient. Dar trebuie modernizat.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lipskii,

Continuați. Vă rugăm.

Domnul Oleg Lipskii:

Precizare, dacă se poate. Și atunci ce o să se întîmple cu SA „CET-1” pînă ce o să fie modernizat? Eu înțeleg că trebuie surse pentru modernizare. Nu sînt preconizate. Ce o să se întîmple? Cineva s-a gîndit la aceasta?

Cu oamenii, cu utilajul? Tot ce este acolo. Ce o să se întîmple la moment? O să fie închis, lăcata pusă sau cum?

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, deci noi nu putem total să închidem SA „CET-1”, deoarece acolo sînt niște instalații, niște pompe, niște stații de pompare care nu le putem închide. Și mai mult ca atît, el posibil că nici nu se va închide, deoarece nu avem o claritate dacă putem să-l închidem și vor putea investițiile date care acum vrem să le luăm le vom implementa pînă la finele acestui sezon. Pe viitor, într-adevăr, se vrea să se oprească SA „CET-2”, dar cu modernizarea.

Și privitor la personal. Optimizările care se prevăd vor fi în jur de 10 la sută.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lipskii,

Dacă mai aveți vreo precizare?

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Nu. O a doua întrebare. Deci a doua întrebare e legată cu apa caldă. Totuși noi am discutat problema. Am înțeles că în loc de 4 țevi o să fie 2 țevi. Deci numai cu agent termic și apa caldă o să fie încălzită de acest agent termic.

Ceea ce ține de timpul de iarnă, totu-i clar. Totuși cu timpul de vară. Apa caldă o să conțină prețul agentului termic ceva adăugător vara?

Deci o să fie mai scumpă totuși vara apa caldă decât iarna sau nu?

Domnul Valeriu Triboi:

Decizia va fi a consumatorilor dacă să contracteze apă caldă sau nu. Dar, în principiu, noi, deci CET... Întreprinderea „Termoelectrica”, mai degrabă spus, deoarece este Întreprinderea „Termoelectrica” care va oferi acest serviciu de apă caldă și calculele vor fi făcute ulterior de către ANRE.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Lipskii,

Vă rog frumos, o ultimă precizare.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci precizare. Deci la moment noi nu putem spune care ar fi... o să fie diferență de preț iarna și vara pentru apă caldă.

Corect am înțeles.

Domnul Valeriu Triboi:

Dacă vă aduceți aminte, la comisie noi am vorbit că este o hotărîre a Guvernului, în baza căreia unde 40 de blocuri administrative vor fi conectate, ale administrației publice locale, inclusiv Guvernul, vor fi conectate centralizat înapoi și atunci va fi eficientă această măsură.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnule Lipskii.

Domnul Oleg Lipskii:

Pînă ce, eu înțeleg că răspuns nu există. Am vrut să înțeleg dacă totuși este varianta de răspuns. Am înțeles că, pînă ce, răspuns nu-i.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ghilețchi,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule viceministru,

Sînt aici sus.

Deși dumneavoastră ați făcut aparent clar lucrul acesta, aș fi vrut totuși să vă adresez această întrebare de ordin general: dacă în spatele promovării acestui acord stă cumva vreun tratament preferențial în funcție de localitate, de culoarea autorității publice locale sau nu? Da sau nu?

Domnul Valeriu Triboi:

Nu.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Nu. Acum, cu riscul de a primi o replică din partea domnului Reidman, eu totuși aș îndrăzni să fac un apel către domnul Reidman și colegii din Frațiunea Partidului Comuniștilor, să votăm pentru ratificarea acestui acord.

Este un acord pentru binele cetățenilor noștri, chiar dacă ei sînt chișinăuieni. Nu contează de unde sînt ei, nu contează culoarea politică a autorității locale, este important să facem ce este bine, repet, pentru cetățenii noștri.

De aceea, din acest considerent, cred că ar trebui să susținem ratificarea acestui acord.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, aveți dreptul la replică, domnul Reidman, sigur.

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi.

Domnul Andrian Candu:

Două minute.

Domnul Oleg Reidman:

Господин Гилецкий,

Как говорится, не надо меня агитировать за советскую власть. Хорошо или плохо, хорошо или плохо будет гражданам, мы увидим, когда будут назначаться тарифы после этих инвестиций.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Ghilețchi,

Dacă nu mai aveți alte întrebări sau precizări?

Domnul Furculiță,

Vă rog frumos.

Domnul Corneliu Furculiță:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu v-am solicitat răspuns la întrebarea aceasta și în cadrul comisiei: deci care va fi soarta consumatorilor care sînt deconectați și au încălzire autonomă în cadrul acestui proiect?

Domnul Valeriu Triboi:

Practic, ei nu sînt afectați.

Domnul Corneliu Furculiță:

Dar va continua practica de achitare a unui coeficient oarecare ca în prezent sau...?

Domnul Valeriu Triboi:

Inițiativa vă aparține. Puteți să veniți cu o inițiativă legislativă și modificări facem. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Corneliu Furculiță:

Noi optăm pentru anularea Hotărîrii Guvernului nr.707.

Domnul Andrian Candu:

Faceți o inițiativă legislativă.

Domnul Corneliu Furculiță:

Facem. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Aveți o a doua întrebare sau precizare, domnule Furculiță?

Domnul Corneliu Furculiță:

Doar aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa Ministerului Economiei, a domnului Triboi, vă mulțumim foarte mult.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc și eu.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă mulțumim.

În continuare, îl rugăm pe domnul Corman, președinte al Comisiei politică externă și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În rezultatul examinării acestui proiect de lege în comisie, aduc la cunoștință următoarele.

Deci, în primul rând, ca să respectăm Legea privind actele legislative, urmează ca în textul articolului 1 din acest proiect de lege să introducem suma exactă a creditului deci „în sumă de 40,5 de milioane dolari SUA”.

De asemenea, pentru a respecta articolul IX secțiunea 9.01. din condițiile din acest acord deci propunem un nou articol în proiectul de lege cu numărul 4, avînd următorul conținut: „Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare despre ratificarea acordului nominalizat”.

Cît privește votul în comisie, 5 membri au votat „pentru”, 5 – „împotrivă”, prin urmare urmează ca plenul Parlamentului să ia decizia respectivă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană, în adresa domnului Corman? Nu sînt întrebări.

Îl rugăm pe domnul Ștefan Creangă, președinte al Comisiei economie, buget și finanțe să ne prezinte coraportul la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul nr.246 și, cu votul unanim al celor prezenți, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de lege în primă și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe?

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

Permiteți-mi doar cu titlu de informare, nu m-am înscris la luările de cuvînt, dar puțin am fost implicat în acest proiect, în calitate de ministru al economiei, și am participat și la negocierile cu Banca Mondială, în mod special și cu această bancă la Washington anul trecut.

Vreau să vă aduc aminte cîteva elemente foarte importante care poate vă vor ajuta în a lua anumite decizii în privința votului.

Țin să vă readuc aminte că SA „CET-1”, SA „CET-2” și SA „Termocom”, întotdeauna, pe parcursul ultimilor 20 de ani de cînd există Republica Moldova au fost într-o situație dificilă, au trecut prin procese de insolvență și procese de faliment. Acum cîteva ani, SA „Termocom”, SA „CET-1” și SA „CET-2” erau pe punctul de a falimenta.

Ba mai mult ca atât, luînd în considerare managementul slab, luînd în considerare lipsa investițiilor în infrastructură, luînd în considerare o legislație imperfectă, luînd în considerare faptul că și consumatorii scădeau la număr sau creșteau la număr în funcție de sezon sau în funcție de voința fiecăruia, mai ales că foarte mulți oameni treceau la încălzire autonomă, întotdeauna cele 3 întreprinderi erau cu probleme.

Ba mai mult ca atât, de fiecare dată acumulas și foarte mari datorii față de furnizor și, în mod special, ce ține de gaz.

Iată de ce, acum cîțiva ani, sub tutela Băncii Mondiale, a fost făcut un proiect de fezabilitate și de analiză pentru a revigora întregul sistem termoelectric al municipiului Chișinău cu toate suburbiile, care înseamnă mult mai mult decît Bălți sau, cum ați menționat dumneavoastră, domnule Reidman, Bălți și cîteva localități din jur. Vorbim aproape de un milion de populație.

Mai mult ca atât, pe lîngă termo, pe lîngă termo... (*Rumoare în sală*).

Stimate domnule Reidman,

Pe lîngă faptul că aceste 3 întreprinderi, mai ales SA „CET-1” și SA „CET-2” furnizează agentul termic, sînt sisteme importante de cogenerare și asigură, în caz de necesitate, și, probabil, acest subiect noi o să-l discutăm la inițiativa domnului Untila, următorul subiect după masă, securitatea energetică a Republicii Moldova, deoarece există un procentaj important în situații de criză cum acest sistem cogenerază energie electrică.

Banca Mondială, cu experți, 5 ani de zile au lucrat pentru fezabilitatea acestui proiect. Bani sînt întorși băncii pentru o anumită perioadă de timp, inclusiv cu o dobîndă din cîteva surse, nu din tarife. Nu a fost acest obiect al discuției cu Banca Mondială. Dar prin modernizarea și eficientizarea acestui sistem, vor apărea, în primul rînd, costuri nu vor mai exista, costurile ca pierderi.

Într-al doilea rînd, datorită investițiilor, se vor presta servicii suplimentare, inclusiv de pe furnizarea energiei electrice.

Într-al treilea rînd, eficiență, înseamnă costuri mai mici, ceea ce înseamnă și, bineînțeles, venituri mai mari, management foarte bine pus la punct prin concurs internațional și cu supravegherea partenerilor noștri internaționali.

Directorul viitorului sistem termoelectric sau de termoficare nu va fi o persoană numită de minister sau o altă persoană, ci va trece printr-un anumit concurs pe baza unor anumite criterii și abia într-al treilea rînd, dacă nu vor fi necesar și nu va exista anumite surse, se va discuta, eventual, în privința tarifelor. Dar aceasta abia în ultimul rînd și doar într-un caz de extremă.

În final, Republica Moldova, municipiul Chișinău va avea un sistem sigur, fezabil, profitabil care asigură și securitatea Republicii Moldova. Există parteneri internaționali care ne vor supraveghea atunci cînd este necesar ca, Doamne ferește, prin rînza noastră moldovenească să nu facem, să stricăm un așa fel de proiect foarte bun.

Echipa Băncii Mondiale care a lucrat la acest proiect a fost o echipă internațională din 16 specialiști de vreo 10 naționalități și cu experiență foarte bună în astfel de domenii și Ministerul Economiei implicat în ultimii doi ani de zile, dacă nu greșesc.

Iată de ce proiectul este foarte important. Și ba mai mult ca atât, permanent poate fi supravegheat de Parlament prin Comisia economie, buget și finanțe și prin acel control parlamentar de care este nevoie.

Vă mulțumesc mult pentru atenție.

Am ținut neapărat să vin cu astfel de intervenție datorită faptului că am avut, cel puțin, o mică participare la acest subiect.

În continuare, există o înscriere de luare de cuvânt a domnului Reidman.

Vă rugăm frumos.

În mod individual, respectiv, aveți 5 minute. Sau din partea fracțiunii? (*Rumoare în sală.*) Dacă votați, vă dăm 7 minute.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемый Парламент!

Не только Министерство экономики под руководство господина спикера нынешнего участвовало в обсуждении этого проекта, который действительно 5 лет здесь пытались организовать, значит, соответствующие международные финансовые институты. И наши представители нашей фракции были приглашены в представительство Мирового банка, где обсуждали подробно это. То есть наше мнение как оппозиционное, не надо сбрасывать со счетов, потому что нормальные инженеры с нормальными инженерами нормально разговаривали.

И во время этого обсуждения было совершенно ясно что именно потом? Что не хватает источников, связанных со снижением потерь, источников, связанных с ремонтами, источников, связанных с эффективностью собственно когенерации, поэтому в этом соглашении о кредите ничего не сказано об ограничении требований к будущим тарифам.

Более того, поскольку это международные обязательства, и эти международные обязательства должны будут быть выполнены, а мы имеем такой опыт с Европейским банком реконструкции и развития, когда здесь реконструировали водопровод в Кишиневе. *Imediat*, как только не стало возможности выплачивать этот кредит, так обратились к единственному источнику, это *tarifal*.

Более того, вопрос о закрытии ТЭЦ-1. В этой всей системе руководитель этой группы, – он, по-моему, японец, не помню эго фамилию сейчас уже – руководитель этой группы беседовал и в беседе со мною лично сказал, что он очень удивлен тому обстоятельству, тому состоянию, в котором находится ТЭЦ-1.

Да, она старая технологически, она неэффективная с точки зрения экономики, но она в прекрасном состоянии содержится. И закрытие – снести, убрать ее – в перспективе – большая глупость.

Во-первых, мы остаемся с единственным источником без резервирования – это ТЭЦ-2 и пару котельных на Скулянке и еще где-то, да. Здесь, хоть неэффективно, но всегда можно подключить эту станцию в случае каких-то непредвиденных обстоятельств.

И второе. Эта станция может быть при нормальных условиях использована вполне как учебная лаборатория для нашего технического университета и всех вокруг, потому что она в прекрасном техническом состоянии.

И тем не менее это, как говорится, боковичок от этой проблемы. Основная проблема в том, что ответственность берется на себя центральным правительством вместо того, чтобы ответственность по этому международному займу брали на себя те, кто будет потом этим делом оперировать – а именно тарифами, потерями и прочими делами.

В этом самая большая проблема этого соглашения, потому что несоответствующая ответственность повлечет за собой, ну, будем так говорить, полную безответственность и конфликт между центральной властью и муниципием Кишинэу. Так будет. Запомните эти слова, сегодня 2 или какое сегодня... июля, да, 2015 года.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Așa și n-am înțeles votați sau nu votați? Ca să știu cum să pun la vot. Încercăm. Într-un ceas bun. Dacă nu mai sînt alte luări de cuvînt, declarații la acest subiect?

Vă mulțumim.

Trecem la procedura de vot. Se supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică.

Cine este pentru aprobarea în primă lectură a proiectului nr.246 din 10 iunie 2015, vă rog frumos să votați.

Probabil, nu e cazul să numărăm. Majoritatea din cei prezenți. (*Rumoare în sală.*) Dacă vreți numărăm, fără nici o problemă. Majoritatea din cei prezenți, cu ochiul liber s-a văzut. Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură.

În continuare, e ora 13.30, pauza de masă nu a fost declarată și încă mai avem mai multe proiecte, și plus la aceasta mai avem și audieri. Mă adresez fracțiunilor parlamentare în privința pauzelor.

Doamnă Greceanîi,

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Președinte,

Noi nu avem nevoie de pauză. Putem să muncim fără pauză.

Domnul Andrian Candu:

Nici Fracțiunea Partidului Democrat nu are nevoie de pauză.

Doamna Violeta Ivanov, Fracțiunea Partidului Comuniștilor.

Doamna Violeta Ivanov:

Putem lucra fără pauză.

Domnul Andrian Candu:

Lucrează permanent fără pauză.

PLDM. Vă rog frumos Frațiunea Partidului Liberal Democrat.

Doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Fără pauză.

Domnul Andrian Candu:

Fără pauză.

Și Frațiunea Partidului Liberal?

Sînteți obosiți, a fost o campanie grea, dar oricum lucrăm toți fără pauză. Vreau să vă anunț că așa fără pauză vom lucra cel puțin pînă la 31 iulie, dacă nu sînteți împotriva.

În continuare, se supune examinării și dezbaterii proiectul de Lege pentru modificarea și completarea anexelor nr.1 și nr.2 la Legea nr.257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții ... Mai pe scurt, în continuare, după text. Proiectul nr.243 din 8 iunie 2015.

Vă rugăm frumos, doamna Cujbă, viceministru al afacerilor externe și integrării europene să ne prezinte respectivul proiect de lege.

Poftiți.

Doamna Daniela Cujbă – viceministru al afacerilor externe și integrării europene:

Stimare domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Prezint pentru aprobare proiectul de Lege nr.257 care se referă la resortisanții statelor terțe care au obligativitatea deținerii unei vize și cei care sînt exonerați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.

Proiectul respectiv își propune efectuarea următoarelor completări, și anume liberalizarea regimului de vize pentru Albania, Muntenegru și Macedonia, în baza principiului priorității, reciprocității ori aceste state au liberalizat deja în regim unilateral vizele pentru Republica Moldova în perioada aprilie – iulie 2014.

Astfel, proiectul de lege prevede transferarea statelor respective din anexa care ține de statele care au nevoie de vize în cea a statelor cetățenii cărora nu au nevoie de viză la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.

De asemenea, propunem excluderea din anexă a referinței la Acordul bilateral privind abolirea reciprocă a vizelor în cazul Republicii Turcia. Or aceasta a fost deja inclusă în legea de ratificare a acordului respectiv.

Și ultima modificare ține de includerea în dreptul denumirii statelor: Republica Indonezia, Republica Islamică Iran și Statul Qatar din lista statelor ai căror cetățeni au nevoie de vize pentru a intra în Republica Moldova a unui asterisc, care, de fapt, indică că cu aceste state au fost semnate acorduri privind liberalizarea regimului de vize pentru pașapoartele diplomatice, de serviciu sau oficiale.

Amendamentele respective aduc în concordanță, așadar, cadrul juridic național cu evoluțiile relațiilor diplomatice dintre Republica Moldova și statele vizate.

Rog susținerea proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene?

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă ministru,

Salut acest proiect de lege, este binevenit, doar că, am menționat lucrul acesta și în pauză, aș fi vrut să aud de la dumneavoastră: cînd vom avea un regim liberalizat de vize cu Bosnia și Herțegovina? Pentru că se pare că este ultimul stat din acest spațiu cu care încă nu avem un regim liberalizat de vize.

Doamna Daniela Cujbă:

Așa este. Acordul a fost semnat la finele lunii mai, sînt în derulare procedurile interne pentru transmiterea acordului în Parlament pentru ratificare, același lucru îl va face și Bosnia-Herțegovina. Și după finalizarea procedurilor de către ambele părți și schimbul de note, acordul va intra în vigoare sperăm cît de rapid posibil.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Întrebări se pare că nu mai sînt în adresa ministerului. Apropo, doar o întrebare poate nu chiar la subiect, dar legată de circulație. Guvernul a aprobat acum două săptămîni, dacă nu greșim, dreptul cetățenilor Uniunii Europene de a intra cu buletinele de identitate. Funcționează deja acest sistem? Dacă ați putea să ne informați.

Doamna Daniela Cujbă:

Da, regimul funcționează, nu avem semnalate anumite probleme la trecerea frontierei în baza acestei noi reglementări introduse de Guvern.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Era o restricție legată doar ... sau se permitea doar cu buletinele de identitate biometrice și a fost liberalizat în așa fel încât Republica Moldova să poată fi vizitată de mai mulți cetățeni.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnule Untila, vă rugăm frumos să ne prezentați raportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică la acest proiect de lege.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de lege și nu are careva obiecții sau propuneri. Comisia propune plenului Parlamentului aprobarea proiectului în primă lectură. Dacă șefii fracțiunilor n-o să aibă nimic împotriva, noi am putea azi să-l adoptăm și în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Untila.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt întrebări.

Propun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.243 din 8 iunie 2015 pentru modificarea și completarea anexelor nr.1 și nr.2 la Legea nr.257 din 1 noiembrie 2013.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt obiecții din partea fracțiunilor, ați fi de acord să trecem la votul în a doua lectură? Partidul Socialiștilor – da, Partidul Democrat – da, Partidul Comuniștilor – da, Partidul Liberal Democrat – da și Partidul Liberal, la fel.

Vă mulțumesc foarte mult.

Se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.243 din 8 iunie 2015 pentru modificarea și completarea anexelor nr.1 și nr.2 la Legea nr.257 din 1 noiembrie 2013.

Cine este pentru, vă rog frumos să votați.

Iar numărătorii,

Vă rog frumos, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 12.

Sectorul nr.2 – 23.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 55 de voturi, proiectul de Lege nr.243 din 8 iunie 2015 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumim.

În continuare, se propune examinării și dezbaterii proiectul de Lege nr.10 pe ordinea de zi, nr.230 din 28 mai 2015, cu referire la modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova.

Prezintă proiectul domnul Parfentiev, viceministrul tehnologiei informației și comunicațiilor.

Domnul Dumitru Parfentiev – viceministru al tehnologiei informației și comunicațiilor:

Stimate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,
Onorată asistență,

Proiectul pe care îl propunem spre examinare dumneavoastră a fost elaborat în scopul asigurării cadrului legal necesar pentru tranziția la televiziunea digitală terestră, în contextul onorării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova prin ratificarea Acordului Geneva 2006, la rând cu celelalte 103 țări semnatare ale acestui acord.

Codul audiovizualului al Republicii Moldova în vigoare prevede eliberarea licențelor de emisie doar pentru televiziunea analogică în cazul când un canal TV este egal cu un program de televiziune și nu poate fi aplicat pentru cazul de televiziune digitală când o frecvență, de fapt, reprezintă 15 programe de televiziune.

Proiectul actual modifică și completează Codul audiovizualului cu prevederi specifice ce țin de introducerea noțiunii de „multiplex” sau „rețelei de televiziune digitală”, modalitățile de eliberare a licenței și concordarea cu prevederile Legii comunicațiilor electronice.

Urmare a modificărilor respective, Consiliul Coordonator al Audiovizualului va putea elibera licențe de emisie pentru utilizarea pozițiilor în multiplex, adică acelor 15 canale, care urmează să fie incluse în cadrul multiplexului

De asemenea, proiectul are prevederi ce țin de multiplexele de acoperire națională ca agentul economic deținător de rețea, direct sau indirect, să nu dețină proprietatea radiodifuzorului și invers.

Ținem să menționăm că în conformitate cu prevederile programului privind tranziția la televiziunea digitală, care au fost recent aprobate de către Guvern, Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” deja a construit și a pus în funcțiune primul multiplex cu acoperire națională, care la moment difuzează doar programul „Moldova-1”.

Deoarece în lipsa cadrului legal CCA nu poate organiza concursul în vederea eliberării licențelor de emisie, se generează pierderi financiare considerabile, iar populația și radiodifuzorii sînt lipsiți de posibilitatea de a difuza semnal pe scară națională, utilizînd tehnologie nouă.

În contextul celor expuse, stimați deputați, solicităm susținerea modificărilor propuse la Codul audiovizualului și aprobarea proiectului de lege menționat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt întrebări în adresa ministerului?

Domnul Mihalache,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Corneliu Mihalache:

Da, vă mulțumesc.

În primul rînd, felicitări că ați venit cu acest proiect de lege. Не прошло и 10 лет.

De fapt, înainte de a formula întrebarea, trebuie să concretizăm că Republica Moldova urma să treacă la televiziunea digitală deja din 17 iunie 2015. De fapt, sîntem în 2 iulie.

Așa că nu poate fi vorba despre o perioadă de tranziție.

Apar foarte multe semne de întrebare, de fapt, vizavi de acest proiect de lege, de modificarea Codului audiovizualului, în special la capitolul „Transparența procedurii de trecere de la semnalul analogic la cel digital”. Și în acest context, apar mai multe întrebări.

În primul rînd, este vorba de o procedură costisitoare și care... de fapt, sînt costurile acestei digitalizări atît la nivel de stat, cît și la nivel de radiodifuzor, și la nivel de consumator casnic. Și atunci dacă noi vorbim despre consumatorul casnic, adică de familiile, care nu-și pot permite acest tuner digital, care costă între 600 și 1400 de lei, apare și întrebarea: cum statul intenționează să acopere aceste cheltuieli și să asigure accesul tuturor cetățenilor Republicii Moldova la aceste servicii televizate?

Da. Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rugăm, răspundeți.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc, domnule deputat.

Am notat cîteva întrebări. În primul rînd, ceea ce ține de termenul „de tranziție”. Guvernul Republicii Moldova a ratificat, adică a început elaborarea programului imediat după ratificarea acordului respectiv. Anul trecut programul a fost discutat prima dată la Guvern. După toate discuțiile care au avut loc, a fost definitivat și transmis spre aprobare.

După ce n-a fost contrasemnat de Prim-ministru, a fost reavizat de către Guvernul nou și aceeași procedură a fost parcursă și pentru Codul audiovizualului.

Acum, în momentul de față, după 17 iunie, asigurăm mai departe funcționarea tuturor posturilor de televiziune analogică și în paralel construim televiziunea digitală.

Este o perioadă de utilizare simultană a frecvențelor și de către televiziunea analogică, și cea digitală. Și presupunem că această perioadă va dura 2–3 ani, care va da un termen rezonabil atât pentru radiodifuzorii care lucrează în format analogic să se adapteze la televiziunea digitală, cât și pentru cetățeni să-și cumpere echipamentele necesare pentru vizionarea programelor în format digital.

Din start vreau să spun că această tranziție nu-i afectează deloc pe acei cetățeni care accesează televiziunea prin cablu, prin IPTV, prin Internet și prin alte metode.

Vorbim doar acei care accesează televiziunea prin antene terestre.

Acum ceea ce ține de costuri – costurile pentru stat. Adică Guvernul nu finanțează crearea rețelelor digitale. Toate rețelele digitale sînt create de către furnizorii de rețea, adică de către acei care au rețeaua respectivă.

Ceea ce ține de costuri pentru difuzori. Costurile pentru difuzori sînt pentru rețehnologizarea proceselor interne, dar, de fapt, standardul acesta permite și retransmiterea semnalului fără rețehnologizarea proceselor interne.

Ceea ce ține de costuri pentru cetățeni. Cei care accesează televiziunea au două posibilități. Cei care deja au achiziționat televizoare în ultimii câțiva ani, ei deja au instalat un bloc, un convertor de televiziune digitală. Cei care nu dispun de televizoare de ultimă generație vor fi nevoiți să procure un convertor, se numește „setobox”, care la moment costă de la 600 de lei pînă la 1500 de lei.

De asemenea programul prevede și finanțarea din bugetul de stat a familiilor social-vulnerabile cu decodoare de televiziune digitală.

Prevederea este că anul viitor, împreună cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, va fi elaborat regulamentul care va selecta acele familii vulnerabile și vor fi dotate familiile respective cu decodoare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Mihalache,

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare?

Domnul Corneliu Mihalache:

Da. Vă mulțumesc.

De fapt, se vehiculează deja zvonuri că posturile de televiziune, din câte am înțeles la comisie, din discuțiile cu dumneavoastră, deocamdată nu este estimat costul transmiterii semnalului pentru radiodifuzori.

Și aici deja planează mai multe suspiciuni la acest capitol, pentru că se vehiculează prin presă informația că ar putea să se ridice la 20–30 de mii de euro lunar. Și atunci reiese că o sumedenie de posturi de televiziune vor avea probleme financiare la acest capitol și nu vor putea să achite transmiterea semnalului. De aici și apar aceste suspiciuni la care m-am referit inițial.

Dar a doua întrebare este: cum intenționează instituțiile regulatorii să împiedice monopolizarea pieței audiovizuale prin controlul asupra acestor „mediaboxuri” sau cum... am uitat cum se numește.

Care mecanisme, pentru că din acest proiect de lege care, în opinia mea, este cam ambiguu, nu este clar definit, este doar indicat că toate instrumentele sînt în mîinile Consiliului Coordonator al Audiovizualului și ale Agenției Naționale de Reglementare în Telecomunicații.

Și aici apar foarte multe întrebări, pentru că eu consider că în momentul în care se vine în Parlament cu astfel de proiect de lege, ar trebui să existe și un plan al Guvernului în care ar fi indicate clar mecanismele de stopare a acestei monopolizări a pieței audiovizuale, care poate să fie efectuată inclusiv prin digitalizare, pentru că e clar că noi trebuie să trecem la sistemul digital, dar există temeri că această trecere de la sistemul analogic la digital poate fi utilizat pentru a monopoliza piața audiovizuală.

Mulțumesc.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc, domnule deputat.

Precizarea ce ține de costurile transmiterii semnalului, vreau să spun, că ceea ce ține de Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” care, conform programului, va construi primele două multiplexe naționale este elaborată o metodologie de calculare a costurilor care presupune că toate investițiile care sînt făcute în rețea sînt împreună făcute cu cheltuielile de mentenanță și sînt rambursate în perioada normală de 5 ani de zile.

Respectiv, se va introduce un cost per rețeaua digitală la general, per multiplex la general, care va fi divizat pe numărul de canale care o să fie incluse în cadrul multiplexului național. Se va obține un cost transparent pentru difuzarea programelor la nivel național.

Ceea ce ține de a doua parte a întrebării, vreau să vă comunic că, de fapt, tranziția la televiziunea digitală înseamnă că în loc de acele 3 acoperiri naționale, 3-4 acoperiri naționale, care sînt existente la moment, venim cu 15 – în prima etapă, pînă la 45 – în următoarele etape de acoperiri naționale, înseamnă că pînă la 45 de canale pot fi retransmise pe teritoriul Republicii Moldova.

Ca să venim în întîmpinare la preocupările care ați spus în textul propunerilor de modificare a legii, este prevăzut în mod expres interzicerea de calitate dublă a furnizorului de rețea și furnizorului de conținut, ceea ce înseamnă că un post de televiziune nu poate direct sau indirect să dețină proprietatea acelei rețele de retransmisie a televiziunii digitale sau a multiplexului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Mihalache,

Mai aveți vreo precizare sau întrebare?

Domnul Corneliu Mihalache:

Am să mai am întrebări deja la comisie.

Domnul Andrian Candu:

Deja la comisie.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Lucinschi,

Vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Am câteva întrebări. Antevorbitorul meu deja s-a referit la termenul de implementare a acestui ... acestui proiect de lege.

Eu, din câte știu, România și Ucraina au aprobat un nou termen și el se va încheia pe data de 31 decembrie 2016.

Dacă este așa, atunci ar fi logic ca și noi să votăm același termen. Cu atât mai mult, dumneavoastră v-ați referit la aceea că sistemul va funcționa concomitent cu acel analogic încă 2 – 3 ani.

Și cred că ar fi logic aici la articolul II, la „Dispoziții finale și tranzitorii” să schimbăm termenul „17 iunie 2015” pe „31 decembrie 2016.” La fel, ca și la țările vecine. Aceasta ca o propunere.

Acum trec la proiectul de lege. Spuneți-mi, vă rog, dacă furnizorul de multiplex va avea posibilitatea să-și predea rețeaua sau multiplexul în concesiune?

(Rumoare în sală.)

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc, domnule deputat.

La prima parte a întrebării, ce ține de termenul de tranziție la televiziunea digitală, vreau să vă comunic că, în conformitate cu informația obținută din partea ucraineană, se planifică o etapizare a tranziției la televiziunea digitală, când termenul pe care l-ați anunțat – 31 decembrie 2016 este disponibil pentru acele regiuni care sînt adiacente Uniunii Europene. Pentru celelalte regiuni se face o etapizare pînă în anii viitori.

Ceea ce ține de România, la moment nu am văzut modificări ce țin de termenul de tranziție, dar cel mai important este că tranziția este un proces care are mai multe etape.

Prima etapă este lansarea televiziunii digitale. A doua etapă este lucrul în paralel sau acel simulcast, lucrul simultan al televiziunii analogice și cele digitale. Și doar în a treia etapă este vorba de deconectarea televiziunii analogice.

Din țările din zonă doar Belarus a ajuns la etapa deconectării televiziunii analogice. Nici Ucraina, nici România la moment nu deconectează televiziunea analogică.

Și din punct de vedere tehnic, oricare n-ar fi data: 31 decembrie 2016, 31 decembrie 2017, dacă un emițător de televiziune analogică nu încurcă sau nu

bruiază, nu creează interferențe prejudiciabile la televiziunile digitale, el poate funcționa și mai departe.

Reieșind din aceasta, în comisie, în discuție am propus termenul de 31 decembrie 2017, dar pentru lectura a doua mai verificăm situația internațională ca să fim în aceeași ordine de idei ca și țările din zonă.

Ceea ce ține de a doua parte a întrebării, venim cu o procedură transparentă privind tranziția, privind modalitatea de includere a canalelor în multiplex.

Colegii de la CCA o să reprezinte prevederile actelor normative ce țin de includerea canalelor de televiziune în cadrul multiplexului. În cazul acesta furnizorul de multiplex, doar dacă rămân pozițiile nevalorificate în cadrul multiplexului, poate să le transmită la alte companii sau eventual, în baza licenței autorizației de retransmisie, poate să devină acel distribuitor de alte canale.

Se face pentru a... vorbim popular, să nu încălzim aerul. Dacă în primul multiplex sînt completate 12 poziții și 3 poziții rămîn libere, aceasta înseamnă că costurile cresc.

Pentru minimizarea costurilor 3 poziții pot fi date în regim de distribuție, adică de autorizare generală sau în alte regimuri.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Lucinschi,

Vă rugăm frumos, continuați a doua întrebare sau precizare. ...

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, dar nu chiar așa, fiindcă dacă noi ne uităm la definiția ce înseamnă „furnizor de multiplex” putem să vedem la a doua parte a acestei definiții că furnizorul de multiplex poate să propună la dispoziția unui radiodifuzor sau unui distribuitor de servicii a propriei rețele de comunicații electronice prin care se realizează un multiplex.

Chestia aceasta se bate cap în cap cu ceea ce e scris în articolul 23 alineatul (1¹). Deci agentul economic furnizor de multiplex, cu excepția furnizorului de multiplex regional, îi este interzis direct sau prin intermediul persoanelor fizice sau juridice afiliate să dețină în totalitate sau parțial proprietatea radiodifuzorilor și invers.

Deci noi nu vorbim acum, aici se vorbește despre proprietate, dar în definiția furnizorului de multiplex se spune că eu pot, de fapt, propune altui radiodifuzor sau distribuitor de servicii posibilitatea să utilizeze rețelele respective.

Eu cred că noi trebuie să revenim la definiția respectivă ca să nu... ca să fie logică. Ca să nu fie... între în contradicție cu articolul 23, pentru că prin această măsură, de fapt, furnizorul de multiplex poate să concesioneze rețeaua.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc pentru întrebare.

Articolul 2 și, de fapt, noțiunea „furnizor de multiplex” vine din Legea comunicațiilor electronice. Am discutat aceasta în cadrul comisiei de profil și am menționat că furnizorul de multiplex nu are control asupra conținutului care este transmis în cadrul multiplexului. Controlul acesta îl are Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Prevederea aceasta este prevedere standard din orice rețea de comunicații electronice care, de fapt, reprezintă acest multiplex. În cazul acesta pozițiile în cadrul multiplexului nu sînt distribuite de către radiocomunicații sau orice altă întreprindere care va construi multiplexul al treilea național sau 21 de multiplexe regionale.

Decizia aceasta vine de la Consiliul Coordonator al Audiovizualului. În cazul acesta prevederea în articolul 23 exclude din start orice afiliere a radiocomunicației și a unui canal de televiziune, cînd vorbim de articolul 2 litera y) – furnizorul de multiplex, vorbim de definiția generală a furnizorului de rețea care acum se numește „furnizorul de multiplex”.

În cazul acesta doar partea restantă, după satisfacerea tuturor cererilor de ocupare a pozițiilor în multiplex, doar partea restantă poate fi pusă la dispoziția unui distribuitor de servicii. Și eu nu văd problemă în cazul acesta.

Domnul Andrian Candu:

Ultima precizare, domnule Lucinschi.

Vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Precizare și a doua întrebare, vă rog.

Noi avem legea și CCA, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, nu poate să interpreteze legislația, de aceea, CCA va activa în baza acestor modificări.

Eu consider că nu trebuie să lăsăm loc pentru interpretări. Să revenim și vă... să ne uităm și la directiva UE, da, care este foarte explicită, și să vedem ca să nu depășim anumite norme aici.

Bine, asta-i, prin amendament, eu cred că să propunem să modificăm ceva pentru lectura a doua.

Acum, dumneavoastră nu ați spus și nu puteți să ne spuneți care vor fi costurile pentru acei radiodifuzori care vor fi parte componentă a multiplexului. Dar dumneavoastră v-ați referit la Compania „Teleradio-Moldova” care deja difuzează, da, prin intermediul multiplexului dat.

Puteți să ne spuneți cît radiodifuzorul public plătește pentru aceste servicii? Doar nu poate difuza pe gratis. Deci eu cred că costul acesta este undeva indicat. Dumneavoastră sînteți la curent cît costă astăzi difuzarea semnalului său digital pentru Compania „Teleradio-Moldova”?

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc pentru întrebare.

Domnule deputat,

Vreau să vă comunic că prima rețea națională de televiziune digitală a fost lansată scurt timp în urmă, a fost lansată în etape și abia în luna iunie a fost lansat ultimul emițător care acoperă 65% din teritoriul țării și estimăm 75% de populație.

Reieșind din faptul că nu avem cadrul legal necesar pentru completarea tuturor pozițiilor în multiplex, reieșind din faptul că Compania „Teleradio-Moldova” trebuie să fie prezentă în orice rețea de comunicații electronice, Întreprinderea „Radiocomunicații” a inclus această rețea în cadrul primului multiplex pe bază gratuită.

Eu am spus în cadrul prezentării mele că este foarte important să minimizăm pierderile pe care acum le duce Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” pentru a avea toată rețeaua care acoperă 65% de teritoriu care lucrează, difuzând doar un singur canal de televiziune.

Ceea ce ține de costuri, eu am demonstrat metodologia de prezentare a costurilor. Doar încă un detaliu ce ține de costuri. La moment, Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” difuzează în regim de test în raza municipiului Chișinău un multiplex digital care conține 15 canale de televiziune.

În cadrul acestui multiplex este acoperit aproximativ 10 la sută din teritoriul Republicii Moldova. Și costul pentru un radiodifuzor pentru o lună de difuzare în cadrul acestui multiplex este aproximativ o mie de euro.

Vă dați seama că nu este vorba de acele costuri exagerate care au fost menționate în presă, ci este un cost orientat la acele cheltuieli făcute pentru construcția rețelei.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

O ultimă precizare.

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc.

Eu vreau ca să înțelegem. Costul depinde și de acoperire?

Domnul Dumitru Parfentiev:

Costul depinde de investițiile făcute.

Domnul Chiril Lucinschi:

Și de acoperirea semnalului.

Domnul Dumitru Parfentiev:

După următoarea etapă de investiții, când o să fie...

Domnul Chiril Lucinschi:

Bine, eu din câte am înțeles, că aceasta este 10 la sută doar de acoperire națională, tu plătești o mie de euro. Și acesta este un preț promoțional.

Bine, o să ajungem și cred că o să aflăm degrabă care va fi, totuși, costul final.

Mulțumesc pentru răspuns.

Domnul Andrian Candu:

În continuare – doamna Fusu.

Vă rog frumos, cele două întrebări.

Doamna Corina Fusu:

Mulțumesc.

Domnule viceministru,

Mai mulți deputați au adresat întrebarea în diferite feluri, totuși, cât va prezenta prețul sau costul de retransmitere sau de transmitere a semnalului pentru o frecvență digitală.

Eu am să încerc să întreb altminteri. Deci cineva a construit acest prim multiplex. Acest cineva este Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații”. Care este suma totală de investiții pentru construcția acestui prim multiplex? Cred că clar am exprimat. Și din ce fonduri s-a făcut această construcție edificară? Prima întrebare. Apoi adresez și a doua.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc, doamnă deputat.

Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” a făcut investiția de câteva milioane de euro. Eu am anunțat cifra aceasta în cadrul dezbaterilor publice organizate. Și toată investiția această vine din sursele interne ale întreprinderii. Adică nu a fost accesat nici un ban din afara întreprinderii pentru construcția acestui multiplex. Și, de asemenea, nu au fost accesate nici mijloacele bugetului de stat pentru construcția multiplexului.

Am ajuns la o economie de costuri pe seama faptului că infrastructura, Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” deja dispune de turnuri necesare pentru instalarea echipamentelor și locațiile pentru echipamentele de sol pentru... prin aceasta s-a minimizat cheltuielile făcute pentru construcția primului multiplex.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Fusu,

Continuați, vă rog frumos.

Doamna Corina Fusu:

Bineînțeles, că dumneavoastră vă eschivați să ne spuneți care este suma totală a investițiilor, pentru că câteva milioane este o cifră destul de vagă. Câteva

milioane poate însemna 2 milioane, poate însemna 9 milioane, poate însemna și 20 de milioane, sînt cîteva. Sperăm să aflăm pe parcurs.

Și în legătură cu faptul că nu există transparență în această chestiune, o să insistăm, pentru lectura a doua, să nu modificăm după proiect, cum este scris în proiect, articolul 31 alineat (4), în care în Codul audiovizualului scrie: „Procedura, condițiile de eliberare și de modificare a licenței, taxele pentru eliberarea ei, tarifele pentru utilizarea frecvențelor se stabilesc prin lege.” Așa scrie în Codul audiovizualului.

În proiectul dumneavoastră ați eliminat, da, această prevedere despre taxe, tarife la utilizarea frecvențelor stabilite neapărat prin lege.

Pentru că nu doriți să faceți transparență, noi o să insistăm ca calcularea acestor tarife și sumele să fie stabilite în lege, în legea specială care reglementează activitatea audiovizualului, pentru că nu doar partea economică și tehnică este importantă în acest caz, este importantă și partea de utilitate socială și de informare corectă, pertinentă și completă a tuturor cetățenilor din Republica Moldova. Acesta a fost comentariu.

Iar cea de-a doua întrebare la care, totuși, nu am reușit în timpul audierilor să aflăm un răspuns clar. Vom avea două tipuri de licențe, așa-i, licență de utilizare și licență de emisie. Din proiect noi distingem că licența de utilizare va fi eliberată de către, de către ministerul dumneavoastră sau de către Întreprinderea de Stat...

Domnul Dumitru Parfentiev:

De către Agenția Națională pentru Reglementare în...

Doamna Corina Fusu:

A-a-a, sau de către Agenția Națională pentru Reglementare... în acest domeniu. Iar cealaltă licență, licența de emisie, va fi eliberată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Totuși, întrebarea: care este licența primară, prima pe care trebuie să o obțină radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii: cea de emisie sau cea de utilizare?

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc pentru întrebare, doamnă deputat.

Eu am menționat și vreau să spun încă o dată că venim cu o tehnologie nouă cînd radiodifuzorul nu va mai avea nevoie de licență pentru utilizarea frecvenței propriu-zise.

Separăm foarte tranșant două categorii: este un operator de rețea, acel care deține o rețea, turnuri emițătoare pentru difuzarea semnalului televizat, acel difuzor de... furnizor de rețea obține o licență de utilizare a frecvențelor de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, ceea ce, de fapt, s-a întîmplat în scurt timp în trecut. Adică Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații”, la moment, deține licență pentru utilizarea rețelei pe frecvențele anumite de la ANRCETI.

Faza a doua este ca fiecare radiodifuzor, fiecare post de televiziune să se adreseze la CCA pentru ca licența de emisie să includă poziția în cadrul multiplexului, adică acea poziție în cadrul rețelei digitale care o să fie ocupată pentru retransmiterea semnalului. În cazul acesta, vorbim de o persoană tehnică „Radiocom” care doar transportă semnalul și cei de creație, partea de content care obțin licență de la CCA.

În cazul televiziunii digitale licența de emisie obținută de la CCA nu va mai avea inclusă frecvența, ea va include doar poziția în cadrul multiplexului unde vor fi difuzate aceste programe televizate.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă Fusu,

Mai aveți întrebări sau concretizări?

Doamna Corina Fusu:

O concretizare.

Doamna Liliana Palihovici:

Da. Vă rog.

Doamna Corina Fusu:

Totuși, licența de utilizare, adică cine va intra prioritar în multiplex? Cine va ocupa primele poziții? Este extrem de importantă. Și lucrul acesta se întâmplă doar dacă ai licență de emisie. Și atunci dumneavoastră știți că dați frecvența X, Y sau Z.

De ce spun lucrul acesta? Pentru că la ora actuală noi discutăm acest proiect despre trecerea la digitalizare, dar noi nu cunoaștem criteriile după care radiodifuzorii vor intra în acest minunat multiplex digital.

Pentru că eu știu că se elaborează, s-a elaborat, este plasat și pe site-ul CCA un regulament elaborat anterior proiectului pe care noi îl discutăm astăzi, deși din punctul meu de vedere criteriile de eliberare a licenței de emisie trebuie să fie incluse sau stabilite prin lege în cod, pentru că altminteri creăm o confuzie totală. Cum vor exista televiziunile noastre, ce se va întâmpla cu cele regionale? Ca și cum ați pune carul înaintea boilor. Pentru comisia noastră aceasta este important.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Mulțumesc pentru întrebare.

Din câte eu cunosc, CCA a elaborat proiectul de Regulament privind eliberarea licențelor de emisie pentru multiplexele digitale. Dar avem reprezentanții CCA în sală, dacă este necesar putem ...

Doamna Liliana Palihovici:

Da, domnule viceministru,

Dacă aveți nevoie, putem oferi cuvântul reprezentanților CCA.

Nu aveți acolo legătură, veniți, vă rog, rîndul doi.

Conectați, vă rog, microfonul. Așa. Mulțumesc.

Domnul Dinu Ciocan – *președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului:*

Vă mulțumesc.

Deci eu aș vrea să informez, în primul rând, onoratul Parlament, că, încă în luna martie anul curent, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a aprobat un proiect al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie digitale și a autorizațiilor de retransmisie digitale pentru utilizarea multiplexelor. Acest proiect a fost făcut public și a fost trimis tuturor părților interesate spre avizare. El stabilește, în primul rând, procedurile de desfășurare a concursurilor pentru suplinirea acestor sloturi în multiplexele digitale, precum și o serie de criterii de evaluare a ofertelor care vor veni din partea radiodifuzorilor, precum și criteriile de departajare a acestor oferte care vor veni pentru participare în cadrul concursurilor.

Totodată, aș vrea să menționez că acest regulament fiind prevăzut și în Planul național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere „Republica Moldova – Uniunea Europeană”, noi am solicitat, de asemenea, expertizarea și avizarea lui de către experții Consiliului Europei și ai Uniunii Europene.

Ulterior, după aprobarea modificărilor la Codul audiovizualului intenționăm să ... vom face o dezbatere publică pe marginea acestui regulament, la care vom invita și radiodifuzorii, și exponenții societății civile pentru a se expune pe marginea acestui regulament și a face propunerile de rigoare, având și avizele care vor parveni la CCA, inclusiv cele ale Consiliului Europei și ale Uniunii Europene. După aceasta vom aproba deci într-o redacție finală acest regulament, în baza căruia vor fi selectați acei radiodifuzori care vor intra în primul multiplex la nivel național, odată ce va veni, evident, și avizul de la autoritatea administrației publice centrale de specialitate.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc.

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc.

Întrebări în mare parte nu am, vă rog mult, la proiectul respectiv la articolul 2 „Dispoziții finale și tranzitorii” am o propunere.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Punctul 1. Tranziția la televiziunea digitală terestră pentru Republica Moldova se va încheia pînă la 17 iunie 2015. Cum au spus și colegii, astăzi sîntem în data de 2 iulie, poate modificăm această dată și introducem 31 decembrie 2015?

Deoarece în punctul 2 și CCA în termen de șase luni trebuie să elaboreze recomandările respective prin implementarea mecanismelor, să le dăm și altor participanți la această piață, adică inclusiv autorităților centrale, această trecere să fie încheiată pînă la finele anului curent.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Bolea,
Aceasta ar fi bine s-o faceți ...

Domnul Vasile Bolea:

Propunerea „17 iunie 2015” să fie înlocuită cu „31 decembrie 2015”.

Doamna Liliana Palihovici:

Corect. Sîntem în primă lectură și vă rog să faceți și în scris acest amendament în adresa Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, care va pregăti acest amendament pentru lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Dumitru Parfentiev:

Aș vrea să comentez, că în cadrul comisiei ...

Doamna Liliana Palihovici:

Da, vă rog.

Domnul Dumitru Parfentiev:

... am discutat un termen mai extins de tranziție – 31 decembrie 2017. Chiar și dacă la nivel central putem să reușim pînă la sfîrșitul anului să trecem toate etapele tehnice, să nu uităm că avem și posturile TV, radiodifuzorii regionali care au nevoie de mai mult timp pentru ca să se adapteze și din cauza aceasta am propus termenul 31 decembrie 2017. Dar în comisie o să discutăm mai exact termenul acesta.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă Fusu,
Concretizare la răspunsul CCA, am înțeles că doriți.

Doamna Corina Fusu:

Eu am vrut să concretizez că, de fapt, CCA nu a înțeles întrebarea mea. Am vrut să zic că mai întîi ar fi trebuit să discutăm și criteriile după care se vor oferi, se vor elibera aceste licențe încorporat în proiectul pe care îl discutăm astăzi. Pentru că o licență este legată de cealaltă licență și prioritară este totuși licența

dumneavoastră cea de emisie. Pentru mine aceasta este straniu, de ce începem de la capăt și nu o luăm de la început? Ca să existe claritate în acest domeniu.

Eu mă înscriu cu un discurs înainte de vot.

Doamna Liliana Palihovici:

Înregistrat, doamnă Fusu.

Alte întrebări nu sînt.

Domnule viceministru,

Vă mulțumesc pentru prezentarea proiectului.

Și îl invit acum pe domnul Hotineanu să citească raportul comisiei pe marginea proiectului nr.230.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimată doamnă Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Legea nr.230 și, reieșind din atribuțiile și competențele funcționale, comunică următoarele.

Proiectul de lege este înaintat în Parlament de către Guvern, se propune modificarea și completarea Codului audiovizualului în scopul asigurării cadrului legal pentru implementarea televiziunii digitale terestre. Necesitatea modificării Codului audiovizualului în acest context prevede tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră întru respectarea angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova din considerentul diferențelor tehnice între televiziunea analogică terestră și cea digitală terestră.

Se propun completări cu noțiuni specifice la un șir de articole din Codul audiovizualului, sînt stipulate obligațiunile Consiliului Coordonator al Audiovizualului privind elaborarea recomandărilor și mecanismului trecerii radiodifuzorilor de la regimul analogic la cel digital.

Autorii proiectului de lege menționează că implementarea televiziunii digitale terestre va oferi posibilitate pentru radiodifuzori de a extinde aria de difuzare, de a difuza programe prin intermediul multiplexelor digitale terestre.

Proiectul de lege a fost discutat în cadrul audierilor publice cu participarea autorilor, reprezentanților mass-media.

A fost prezentat avizul Direcției generale juridice a Parlamentului cu obiecții de conținut și respectării procedurilor tehnicii legislative. Au prezentat avize: Comisia agricultură și industrie alimentară care susține proiectul de lege, Comisia politică externă și integrare europeană propune proiectul spre discuții și adoptare în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

De asemenea, proiectul de lege a fost examinat la ședința comisiei în data de 23 iunie curent. Atît în cadrul audierilor publice, cît și la ședința comisiei au fost înaintate propuneri de a revedea conținutul articolului 2 din proiect „Dispoziții finale și tranzitorii” ce vizează termenele de tranziție la televiziunea digitală terestră și pentru lectura a doua de precizat data de la 17... deci va fi „pînă la 31

decembrie 2017.” „17 iunie” va fi omis, vom prezenta pentru lectura a doua, fiindcă deja 17 iunie este în istorie.

De asemenea, se propune de precizat formulările cu privire la prognozarea și transparența la calcularea tarifelor pentru utilizarea unei frecvențe din multiplex, dat fiind faptul că se vehiculează diferite sume pentru achitare. Și este necesar de avut o claritate în acest sens.

Aici mai menționăm că autorii mai propun ca în procesul de tranziție la televiziunea digitală terestră se vor întreprinde măsuri speciale pentru susținerea păturilor vulnerabile, circa 100 de mii de familii, care vor fi susținute, prin decizie de Guvern, la procurarea setboxurilor necesare.

La examinarea proiectului de lege s-a menționat și necesitatea modificării și clarificării unor aspecte la articolele ce vizează licențele de emisie. Toate aceste formulări, inclusiv propunerile Direcției generale juridice, vor fi expuse în tabelul de divergență pentru lectura a doua.

Reieșind din cele expuse, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu votul majorității membrilor, 6 din cei 6 prezenți, propune Parlamentului examinarea și aprobarea proiectului nr.230 din 28 mai 2015 în primă lectură.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mihalache,

Vă rog.

Domnul Corneliu Mihalache:

Mulțumesc.

Domnule Hotineanu,

Dumneavoastră ați menționat că se preconizează ca 100 de mii de familii vulnerabile să beneficieze de aceste setboxuri. Și în acest context, am o întrebare.

Pornind de la ideea că atât Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, cât și Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei se află sub controlul Partidului Democrat, nu aveți temeri că aceste setboxuri vor fi repartizate sub formă de pomană electorală?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule deputat,

Eu apreciez această observație, așa, ca un fel de tertip.

Deci, este vorba de Guvern, este vorba de o hotărâre a Guvernului. A fost enunțat de către viceministru că audierile publice se programează, dar Guvernul nu este Partidul Liberal... Partidul Democrat doar. Guvernul este Guvernul format de către Parlamentul Republicii Moldova.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Corneliu Mihalache:

Bine. Vă mulțumesc.

A doua întrebare. La moment în Parlament se află mai multe inițiative legislative ce țin de modificarea Codului audiovizualului.

Și în acest context, am vrut să vă întreb poate nu merită să ciopârțim acest cod de atâtea ori, dar merită să precăutăm ideea de a vota un nou Cod al audiovizualului, unde să fie prevăzute toate aceste modificări?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule deputat,

Am discutat și în comisie, repetăm întrebările din comisie, discuțiile din comisie în plenul Parlamentului.

Deci este proiectul de lege, este înregistrat în Parlament, nu avem avizul Guvernului, așteptăm avizul Guvernului și atunci trecem la tehnica de promovare a acestui nou Cod al audiovizualului.

Eu cred că vom avea șansa și posibilitatea să ne expunem la acest nou cod.

Și apropo, acest proiect de lege, s-au investit și bani europeni, din 2009, a fost un grup de lucru, de aceea este bun.

Deci, așteptăm avizul Guvernului și atunci vom avea decizia respectivă.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mihalache,

Concretizare.

Domnul Corneliu Mihalache:

O concretizare.

Fracțiunea noastră consideră că astfel de modificări pot fi aprobate doar în contextul adoptării unui nou Cod al audiovizualului. De aceea, a și fost întrebarea ceea.

Doamna Liliana Palihovici:

Alte întrebări nu sînt?

Vă mulțumesc, domnul Hotineanu.

S-a înregistrat cu luare de cuvînt doamna deputat Corina Fusu pe care am s-o invit acum la tribuna centrală. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Am înțeles, doamna Fusu. Neapărat, din partea fracțiunii, vă dăm cuvîntul.

Doamna Corina Fusu:

Stimați colegi deputați,

Onorată presă,

Indiscutabil, tranziția la televiziunea digitală este un lucru extrem de important, responsabil, dar și inevitabil.

Doar că în Republica Moldova se obișnuiește ca deciziile importante, de interes major public să se țese în obscuritate, iar atunci cînd ajungem la data limită, de data aceasta am și depășit-o, Guvernul să vină cu proiecte de urgență foarte prioritare.

Data limită de trecere de la televiziunea analogică la cea digitală a expirat acum două săptămîni, adică pe data de 17 iunie 2015. Programul privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră, aprobat de Guvern prin hotărîre, a intrat în vigoare la data de 5 iunie 2015, adică cu doar 12 zile înainte de expirarea datei limită.

Să vedem care este baza juridică la nivel internațional și european pentru implementarea televiziunii digitale terestre.

Sînt mai multe decizii ale conferinței regionale „Radiocomunicații”, prevederile Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră din anul 2006, care prevăd următorul lucru: începînd cu 17 iunie 2015, pentru sistarea transmisiunilor analogice convenționale, canalele TV în format analogic nu vor putea beneficia de protecție în caz de perturbație cauzată de canalele TV în format digital.

Deci aceste toate lucruri s-au știut din timp că pericolul este extraordinar de mare, că Ucraina și România au trecut la acest nou sistem digital, iar Republica Moldova a așteptat să depășim această dată limită. Cel puțin este nesperios și iresponsabil.

Vreau să vă mai aduc la cunoștință că documentele finale au fost ratificate de către Parlamentul Republicii Moldova în anul 2008, adică cu 7 ani în urmă.

Am avut timp berechet să ne pregătim temeinic, să calculăm suma setboxurilor și toate celelalte elemente atît de importante și necesare pentru această procedură nouă pentru Republica Moldova.

Pe pagina CCA aflăm că au fost organizate mai multe mese rotunde pe parcursul anilor cu participarea radiodifuzorilor, specialiștilor de la noi și experților din țările europene, care ne-au avertizat că trecerea la digital este o problemă complexă și complicată care necesită timp de pregătire, testare, resurse financiare impunătoare.

Teoretic CCA ar fi trebuit să selecteze, în bază de concurs, serviciile de programe TV de interes public și să elibereze licențe de emisie radiodifuzorilor pentru utilizarea primului multiplex cu acoperire națională. Mai apoi, bineînțeles, cu mult timp înainte de data limită, să elibereze licențe de emisie solicitanților pentru utilizarea capacității multiplexelor regionale, pentru că am uitat de televiziunile regionale după punerea în funcțiune a acestora.

La noi totul se întîmplă pe de-a-ndoaselea, adică contrar normei, regulii generale. Să zicem de această dată europeană.

Mai întîi Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” a construit primul multiplex.

Noi nu cunoaștem din ce surse financiare a fost edificat acest prim multiplex, care sînt cheltuielile sau investițiile totale. Nu am aflat aceasta nici în cadrul audierilor, nici la comisia de specialitate, nici astăzi în cadrul dezbaterilor în plenul Parlamentului. Este un secret.

Aflăm din proiectul Guvernului cu nr.230 din 28 mai 2015 că radiodifuzorii vor trebui să obțină, în bază de concurs, licență de emisie și mai nou licență de utilizare. Atîta doar că nu se cunoaște în ce condiții, după care criterii se vor obține licențele de emisie la CCA, pentru că nu există cadru normativ încă, pe care noi

să-l fi discutat. Vom afla aceasta abia în niște dezbateri care vor fi ulterior organizate.

Nouă ni se spune: votați mai întâi proiectul cu privire la digitalizare, iar mai apoi CCA va elabora regulamentul, deja elaborat, proiectul cu privire la eliberarea licențelor de emisie.

În mod normal noi trebuie să ne asigurăm că prioritate vor avea radiodifuzorii de interes public, cei care difuzează produs autohton, despre care atîta am vorbit, televiziunile tematice care ne propun emisiuni informative, cultural-educative, pentru copii, de divertisment, cognitive etc.

Ar trebui să cunoaștem toate aceste lucruri, ar trebui să cunoaștem ce se va întîmpla cu radiodifuzorii regionali, care nu vor avea acces la acest prim multiplex. Ar trebui să știm dacă Televiziunea Publică „Moldova-1” este pregătită, din punct de vedere tehnic, să emită în format nou.

Ar trebui să ne asigurăm că cetățenii vor avea acces la informația televizată digitală, în condițiile în care doar televizoarele de ultimă generație au capacitatea de a transmite în acest nou sistem digital.

Așadar, cîți cetățeni au nevoie de setboxuri, încorporate în televizoarele vechi? Care este suma totală de bani, ce categorii de cetățeni vor fi în drept să beneficieze de ajutor din partea statului în acest caz? Mai multe semne de întrebare, decît răspunsuri.

Din punctul nostru de vedere, riscul este foarte mare, iar întîrzierea cu ani buni în tranziție la televiziunea digitală este de neiertat.

Din punctul nostru de vedere, am fi putut trece ușor la noul tip de televiziune, dacă nu s-ar fi încăpățînat unele fracțiuni și am fi adoptat proiectul noului Cod al audiovizualului propus de Frațiunea noastră, a Partidului Liberal, care încorporează și ajustează cadrul legal la realitățile zilei de astăzi și la normele europene deja existente.

Direcția generală juridică a Parlamentului ne atenționează de multă vreme că modificările foarte frecvente la Codul audiovizualului au depășit demult proporția de 30 la sută, iar lucrul acesta încalcă principiul stabilității legislative și durabilității soluțiilor adoptate anterior.

Din punctul nostru de vedere, pentru că sîntem în fața unui colaps iminent, dacă nu pornim carul cu digitalizarea, putem și vom vota proiectul în primă lectură doar în condițiile în care se fac clarificări asupra momentelor mai sus menționate.

Vrem să cunoaștem la ce preț se ridică valoarea unei frecvențe din multiplex și dacă radiodifuzorii vor fi capabili să achite tarifele pentru retransmiterea sau utilizarea acestei frecvențe.

Noi nu ne dorim monopolizarea pieții audiovizuale și a celei de publicitate din acest domeniu, nu dorim să avem presă controlată politic sub acoperirea de, chipurile, dezvoltare economică durabilă în acest domeniu.

Doamna Liliana Palihovici:

Și noi vă mulțumim, doamna Fusu.

Domnule Țîrdea,

De procedură sau luare de cuvînt? (*Rumoare în sală.*)

Pentru luare de cuvînt aici trebuie să veniți. Veniți la tribuna centrală, domnule Țîrdea. Procedural așa este corect.

5 minute, 7 minute? Frațiunea sau...

Domnul Bogdat Țîrdea:

Mulțumesc pentru o posibilitate de a mă expune succint.

Deci eu am vrut o poziție de pe loc, dar în situația dată pot să spun cîteva gînduri care reflectă și poziția fracțiunii pe acest subiect.

Deci noi am avut... noi demult discutăm aceste reforme în cîmpul mediatic: reformarea CCA-ului, reformarea acestui Cod al audiovizualului. Deci de fiecare dată ne împotmolim de discuii sterile. De fiecare dată deci carul nu se mișcă din loc.

Uitați-vă, vă rog, și dumneavoastră, după ce a fost subjugat acest Consiliu Coordonator al Audiovizualului, după ce noi înțelegem că piața mediatică este controlată practic, de 2-3 oligarhi, dintre care unul controlează 8 radiodifuzori, iată că noi încercăm acum să venim cu anumite amendamente care, de fapt, în viziunea noastră, consolidează și mai mult acest monopol mediatic al celor cîteva oligarhi din Republica Moldova.

Pentru noi au apărut foarte multe întrebări la care deci astăzi nu am obținut absolut nici un răspuns. De exemplu, nu este clar care a fost prețul investițiilor în acest multiplex care, chipurile, astăzi funcționează.

Deci au învîrtit-o, au sucit-o, un milion, cîteva, nu știu ce, dar pînă la urmă nu este clar.

Doi. Deci nu este clar care va fi prețul frecvențelor pentru fiecare radiodifuzor în parte. Deci suma enunțată aici nouă ne-a părut una hazardată, una totalmente lipsită de realitate, atît de realitățile economice, cît și de cele politice.

Într-al treilea rînd, nu este clar absolut deloc care vor fi criteriile de selectare a acestor radiodifuzori în acest iată prim multiplex, pe mine m-ar interesa și fracțiunea noastră, în particular.

Noi am văzut la „Moldtelecom” de exemplu, cum se puneau radiodifuzorii: unul e „Prime”, al doilea e „Canal 2”, al treilea e „Canal 3”, al patrulea e „Publika” și mai nu știu cum acolo.

Cui aparțin aceste canale? Este foarte clar că-i aparțin domnului Plahotniuc. Cum vor fi în acest multiplex date aceste frecvențe și pe ce criterii, tot mă tem că ne este tot foarte clar. De ce? Fiindcă nu s-a răspuns în această sală. În această sală nu s-a răspuns foarte clar care-s criteriile, cine vor fi acei radiodifuzori care vor beneficia de aceste poziții.

Într-al cincilea rînd... este clar, da. Într-al cincilea rînd, s-a vehiculat în această sală cui vor fi date aceste setboxuri, la ce cetățeni, pe ce criterii, pe ce nu știu ce. Mie-mi este personal clar că tot vor fi date la acei cetățeni care reprezintă sau sînt conectați la un anumit partid politic, care și controlează astăzi acest Minister al Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Nu în ultimul rînd, deci nu este clar pentru noi de ce s-a tergiversat pe o perioadă atît de îndelungată trecerea la televiziunea digitală.

Or acest lucru deja, eu după cîte înțeleg, se produce și în România, se produce și în regiunea transnistreană. De noi deja rîde atît presa românească, cît mă tem că deja va rîde și presa din Zimbabwe pentru aceste tergiversări.

Or pentru mine este foarte clar faptul că noi luăm... din 2006 nu putem deci trece la acest sistem de televiziune digitală, se datorează faptului că sînt interese oligarhice care vor să monopolizeze în continuu piața mediatică și piața de publicitate și să mențină, grație acestor lucruri, controlul politic în Republica Moldova.

Din partea fracțiunii, noi considerăm că prin aceste modificări, pe care dumneavoastră le propuneți, se poate întîmpla o tentativă de curățare a pieței mediatică de anumiți concurenți mediatici incomozi.

Reieșind din toate acestea, fracțiunea noastră nu va susține aceste modificări, care le considerăm că sînt hazardate, sînt antidemocratice, sînt chiar antieuropene, dacă vreți, și care, de fapt, reprezintă o tentativă foarte clară de uzurpare a pieței mediatică și de consolidare a monopolului oligarhic asupra acestei piețe.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Alte înregistrări pentru luări, luare de cuvînt nu au fost, de aceea, supun votului în primă lectură proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr.260 din 27 iulie 2006.

Cine este pentru, vă rog votați.

Cu majoritatea voturilor celor prezenți, proiectul cu nr.230 din 28 mai 2015 a fost votat în primă lectură.

Următorul...

Domnul Bolea, de procedură.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Vă rog mult încă o dată, deoarece nu a fost majoritatea celor prezenți, în primul rînd.

Haideți să facem apelul...

Doamna Liliana Palihovici:

Eu m-am uitat în sală și am văzut majoritatea celor prezenți, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Păi, noi amîndoi cu dumneavoastră sîntem în sală.

Doamna Liliana Palihovici:

Exact.

Domnul Vasile Bolea:

Dumneavoastră vedeți într-un mod, noi vedem în alt mod.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu văd exact ceea ce este în sală.

Domnul Vasile Bolea:

Vă rog mult încă o dată să urmăm procedura de vot.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu nu pot să...

Domnul Vasile Bolea:

Dar înainte de aceasta să facem apelul pentru a vedea dacă este numărul necesar de prezenți în sală...

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Bolea...

Domnul Vasile Bolea:

... și pentru a vedea câți...

Doamna Liliana Palihovici:

După pauză ...

Domnul Bolea,

După pauză a fost anunțată prezența pe sectoare. Acum chiar mai mulți sînt în sală decît după pauză. Acesta este un moment.

Al doilea moment. Pentru a repeta votul eu trebuie să anulez votul precedent, rezultatele căruia eu le-am anunțat deja.

Procedural nu este corect. Eu întreb fracțiunile, dacă fracțiunile acceptă să anulăm votul precedent.

Fracțiunea Partidului Liberal.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Fracțiunea Partidului Liberal respinge propunerea. Votul a fost corect. Să mergem mai departe.

Doamna Liliana Palihovici:

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat.

Domnul Valeriu Streleț:

De asemenea, Partidul Liberal... Fracțiunea Partidului Liberal Democrat consideră că votul a fost corect.

Doamna Liliana Palihovici:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor.

Doamna Violeta Ivanov:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor consideră că nu a fost corect și sîntem pentru vot repetat.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Fracțiunea Partidului Democrat.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, doamnă Președinte al ședinței.

În mod evident că noi avem norme regulamentare în această sală.

Doamna Liliana Palihovici:

Exact.

Domnul Marian Lupu:

Președintele sau Președinta ședinței, este adevărat ce a spus domnul Bolea, de acolo din Prezidiu se vede mult mai bine...

Doamna Liliana Palihovici:

Se vede mai bine...

Domnul Marian Lupu:

...și vezi proporții ...

Doamna Liliana Palihovici:

...vede domnul Bolea.

Domnul Marian Lupu:

... și coraportul.

Și trei la mîină. Odată ce așa de mult îi interesează pe colegii noștri de la Fracțiunea Partidului Socialiștilor cvorumul, prezența în sală în procesul de vot...

Doamna Liliana Palihovici:

Să-și numere prezența lor.

Domnul Marian Lupu:

...mă interesează de ce oare nu i-a interesat cvorumul prezent în sală atunci cînd colegul lor la tribună lua cuvîntul.

Adică într-o situație îi interesează, dar în altă situație nu-i interesează.

Eu cred că acest sistem de duble standarde trebuie să-l încheiem odată și odată.

Doamna Liliana Palihovici:

Și Fracțiunea Partidului Socialiștilor.

Doamna Greceanîi sau domnul Bolea, cine?

Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Din numele fracțiunii, noi reiterăm că trebuie să facem dintîi apelul, să vedem cvorumul și după aceasta încă o dată să votăm, deoarece pînă în prezent la momentul votării au fost mult mai puține persoane și mult mai puține persoane și-au expus părerea. ...

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Bolea,

Eu ca să anunț din nou votul trebuie să-l anulez pe cel precedent.

Cine este pentru anularea votului precedent, vă rog votați.

Număr insuficient.

Continuăm dezbateră următorului proiect, proiectul de Hotărîre nr.233 în 1 iunie 2015 pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2013.

Vă rog, doamnă viceministru al finanțelor Cărăuș, prezentați raportul.

Doamna Maria Cărăuș – viceministru al finanțelor:

Stimată doamnă vicepreședinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

În numele Guvernului Republicii Moldova prezint spre examinare proiectul de Hotărîre al Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2013.

Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2013 a fost întocmit în baza prevederilor Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar. Avînd în vedere că examinarea raportului respectiv nu a fost inclusă pe ordinea de zi a Parlamentului precedent, raportul se prezintă repetat pentru examinare și aprobare.

Veniturile bugetului de stat au fost executate în valoare de 22 de miliarde 436,7 de milioane de lei, adică 99,5 la sută, cu 108 de milioane de lei mai puțin decît indicatorul stabilit. Iar cheltuielile totale în valoare de 23 de miliarde 901,2 de milioane de lei, adică 97,4 la sută, cu 629,3 de milioane de lei sub nivelul stabilit.

Exercițiul bugetar a fost încheiat cu un deficit de un miliard 464,5 de milioane de lei sau cu 521,3 de milioane de lei sub nivelul prevederilor bugetare, fapt condiționat preponderent de neexecutarea integrală a cheltuielilor.

Datoria de stat. Conform situației din 31 decembrie 2013, plafonul datoriei de stat nu a fost depășit și a constituit 23 de miliarde 522 de milioane de lei.

Ponderea datoriei de stat în produsul intern brut, la situația din 31 decembrie 2013, a constituit 23,6 la sută, înregistrînd o diminuare cu 0,4 puncte procentuale în raport cu situația de la sfîrșitul anului 2012.

Indicatorii de sustenabilitate a datoriei de stat monitorizați de către Ministerul Finanțelor s-au încadrat în limitele prescrise de metodologia cadrului de sustenabilitate a datoriei pentru țările cu veniturile mici, elaborat în comun de către

Fondul Monetar cu Banca Mondială, dar și prevederile Tratatului de la Maastricht ce țin de limita de 60 la sută a ponderii datoriei Guvernului general în produsul intern brut.

În acest context, este de menționat că, potrivit metodologiei internaționale de evaluare a performanței managementului financiar public, în cazul în care marja de abatere a indicatorilor generali ai bugetului realizați față de cel aprobat sînt la venituri între -3 și +6 la sută, iar la cheltuieli între -5 și +5 la sută, credibilitatea bugetului se evaluează cu calificativul maxim pozitiv A.

Este de menționat că rezultatele executării bugetului de stat pe anul 2013 la venituri și cheltuieli se încadrează în aceste grile.

Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2013 a fost supus auditului de către Curtea de Conturi și aprobat prin Hotărîrea nr.30 din 27 iunie 2014.

În opinia echipei de audit a Curții de Conturi bazată pe activitățile de audit efectuate indicatorii privind executarea de casă a bugetului de stat pe anul 2013 la venituri și cheltuieli sub toate aspectele prezintă o imagine fidelă pe anul bugetar încheiat la 31 decembrie 2013, raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2013 fiind întocmit conform prevederilor legale.

Din 4 cerințe și 11 recomandări înaintate de Curtea de Conturi au fost executate integral de către Ministerul Finanțelor.

Stimați deputați,

Ținînd cont de cele menționate, se propune aprobarea principalilor indicatori realizați ai bugetului de stat pentru anul 2013: veniturile totale – 22 de miliarde 437 de milioane de lei, cheltuielile totale – 23 de miliarde 901 de milioane de lei, cu un deficit de un miliard 464 de milioane de lei.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări, vă rog, către raportor? Nu sînt.

Vă mulțumesc, doamnă viceministru.

Doamna Maria Cărăuș:

Și eu vă mulțumesc mult.

Doamna Liliana Palihovici:

O clipă. O clipă doar. O clipă, doamnă viceministru.

Domnule Bannicov,

Vă rog.

Domnul Alexandr Bannicov:

У меня не вопрос. Я просто хотел бы несколько ремарок сделать. Исходя из информационной записки, которую вы сейчас читали, внешние гранты для поддержки бюджета составили 704 миллиона леев, что на 157 миллионов меньше, чем было предусмотрено. То есть предусмотрено была 861 миллион, получили всего 704.

No по некоторым данным эти гранты были в сумме более одного миллиарда леев, то есть – из других источников. Но сейчас мы говорим не об уровне грантов, а об уровне долгов государства перед внутренним валовым продуктом. На 30 декабря 2013 года он составил 23,6%, что на 11% выше было, чем на конец 2012 года. Несмотря на то, что нам давали гранты, и мы ректифицировали бюджет 7 раз за этот год, доходы мы все равно не смогли довести до 100%, и расходы тем более. То есть расходы мы от запланированного не выполнили на 629,3 миллиона, и были недофинансированы: агросектор – на 43 миллиона, здравоохранение – на 76 миллионов, охрана окружающей среды на 87 миллионов леев, а также другие сектора экономики.

Поэтому фракция коммунистов, обладая опытом и зная не понаслышке, как систематически, в течение 8 лет находясь у власти, перевыполнять и корректировать бюджет в сторону повышения, не может голосовать за данный проект постановления.

Спасибо.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă viceministru,
Aveți careva comentarii? Nu?

Doamna Maria Cărăuș:

Nu.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc.
Alte întrebări și remarci nu sînt.
Invit Comisia economie, buget și finanțe să prezinte raportul.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimată doamnă Președinte al ședinței,
Stimați colegi,
Onorată asistență,
Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Hotărîre pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2013 și comunică următoarele.

Prezentul proiect a fost elaborat în strictă conformitate cu articolul 73 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

Legea bugetului de stat pentru 2013 a fost adoptată de Parlament la 2 noiembrie 2012. Pe parcursul anului bugetar au fost efectuate 7 modificări și completări la această lege.

În urma modificărilor operate, cît și a aplicării prevederilor articolului 20 litera a), parametrii bugetari au fost stabiliți la venituri – 22 de miliarde 544,7 de milioane de lei și la cheltuieli – 24 de miliarde 530,5 de milioane de lei, cu un deficit de 1 miliard 985,8 de milioane de lei.

Ponderea datoriei de stat, așa cum a fost menționat, a fost de 23,6 din PIB-ul țării.

În anul 2013 la bugetul de stat pe toate componentele au fost încasate venituri în sumă de 22 de miliarde 436,7 de milioane de lei și cheltuieli fiind realizate în sumă de 23 de miliarde 901,2 de milioane de lei. Sigur că avem un deficit bugetar de 1 miliard 464,5 de milioane de lei, cu 521 mai mic decât a fost revăzut.

Ca rezultat, exercițiul bugetar pentru anul 2013 a înregistrat la venituri un nivel de executare a indicilor preconizați de 99,5 și la cheltuieli de 97,4, în același timp deficitul bugetar fiind executat pe 73,7.

Totodată, în comparație cu anul 2012, au fost încasate venituri cu 2 miliarde 346,1 de milioane mai mult decât în 2012. Ponderea venitului bugetului de stat în bugetul public național constituie 60,8 și ca pondere la produsul intern brut 22,5, față de 2012 ponderea venitului bugetului de stat în bugetul public național s-a majorat cu 0,9%, iar ponderea la PIB s-a diminuat cu 0,3.

În aspectul componentelor, veniturile la componenta de bază constituie 20 de miliarde 125 de milioane lei, mijloace speciale – 700 de milioane de lei, fonduri speciale – 385,6 de milioane de lei, proiecte finanțate din surse externe – 1 miliard 188 de milioane de lei. Ponderea majoră din totalul veniturilor în mărime de 89,7% revine veniturilor la componenta de bază, care au fost acumulate cu 68,7 de milioane de lei sau cu 0,3% mai puțin decât volumul anual precizat. Urmare de proiecte finanțate din surse externe – 5,5% mijloace speciale cu pondere de 3,1% și fonduri speciale – 1,7%.

Pentru anul 2013 în suma totală a veniturilor bugetului de stat încasările de la veniturile fiscale au constituit 18 miliarde 336,8 de milioane de lei sau 81,7%, veniturile nefiscale – 812 milioane de lei sau 3,6%, granturile – 1 miliard 958 sau 8,7%, veniturile din mijloacele speciale ale instituțiilor publice – 639,3 de milioane de lei sau 2,8%, veniturile fondurilor speciale – 384 de milioane de lei, transferurile la bugetul de stat de la bugetele de alt nivel – 305 de milioane de lei. Comparativ cu sumele precizate, veniturile fiscale au fost realizate la nivel de 100,4%, veniturile nefiscale – 101,5 %, granturi – 90,6%, veniturile mijloacelor speciale – 99,6%, veniturile fondurilor speciale – 101,3%.

Veniturile fiscale, pe parcursul anului 2013, s-au încasat în sumă de 18 miliarde 336 de milioane de lei la nivel de 100,4% din prevederile anuale și constituie 91,1% din încasările totale.

Din veniturile fiscale acumulate, impozitelor pe venit le revin 4,4% sau 801 de milioane de lei, încasărilor din TVA – 66,1% sau 12 miliarde 129 de milioane de lei, accizelor – 19%, 3 miliarde 500 de milioane de lei, impozitelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe – 7,7% sau 1 miliard 417 de milioane de lei, alte taxe și plăți – 488 de milioane de lei, ceea ce reprezintă 2,7%.

Impozitele indirecte au deținut în volumul veniturilor componente de bază a bugetului de stat 84,7% și au însumat 17 miliarde 047 de milioane de lei. În anul 2012 suma respectivă însuma doar 14 miliarde 813 de milioane de lei.

Accizele au fost încasate în sumă de 3 miliarde 500 de milioane sau 20 la sută din suma impozitelor indirecte. Dacă discutăm despre impozitele asupra

comerțului exterior și a operațiunii externe în anul 2013 au fost încasate în sumă de 1 miliard 417 de milioane de lei. Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 488 de milioane de lei, dintre care taxele la fondul rutier – 319 de milioane de lei, taxa de licență pentru anumit gen de activitate – 166,5 de milioane de lei, alte taxe – 2 milioane de lei.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Creangă,

Toți membrii Parlamentului au raportul.

Dacă aveți aici întrebare ... Să trecem la partea de întrebări, dacă nu sînteți împotrivă.

Domnul Ștefan Creangă:

Doamnă Președinte al ședinței,

Vă mulțumesc pentru propunerea atît de generoasă, m-ați scutit de a da citire raportului parțial măcar, chiar voi fi recunoscător dacă vom supune la vot.

Doamna Liliana Palihovici:

Deci aveți o întrebare din partea doamnei deputat Balmoș.

Vă rog, doamnă deputat.

Doamna Galina Balmoș:

Vă mulțumesc.

Spuneți-mi, vă rog, domnule președinte al comisiei, dacă dumneavoastră cumva ați clarificat în cadrul comisiei, de ce Guvernul vine cu o întârziere atît de mare prin prezentarea acestui raport de executare a bugetului pentru 2013, fiind acum la mijloc de 2015? Este această situație oare o normalitate deja? Se face cineva responsabil de o atare situație? Și ultima întrebare. Spuneți-mi, vă rog, dar de ce, care este rostul acestei hotărîri a Parlamentului?

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, doamnă deputat.

Sigur că am discutat această problemă în cadrul comisiei de ce noi examinăm proiectul de Raport pentru 2013. Vreau să vă aduc la cunoștință despre faptul că Guvernul a prezentat la timp raportul pentru 2013 în Parlament, însă voința politică din cadrul Parlamentului a fost de așa natură că nu s-a putut a fi examinat.

Totodată, la ultima întrebare, este nevoie de acest proiect de hotărîre, pentru că noi trebuie să precizăm exact toate veniturile și cheltuielile, inclusiv cu deficitul pentru bugetul 2013.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Voi face o clarificare referitor la această întrebare, de ce este înregistrat în 2015? Din simplul motiv că avem o prevedere în Regulamentul nostru, că

proiectele care nu au fost dezbătute în primă lectură la sfârșitul mandatului sînt scoase de pe agenda parlamentară, pentru a fi dezbătute ele trebuie reînregistrate. De aceea acest raport pentru 2013 a fost retransmis repetat de către Guvern în 2015. El a fost și în 2014.

Alte întrebări nu sînt.

Domnule Creangă,

Vă mulțumesc.

Următorul proiect este proiectul pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013.

O invit pe doamna președinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale, doamna Borta, să prezinte raportul.

Doamna Maria Borta – președinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale:

Mult stimată doamnă Președinte al ședinței,

Mult stimați deputați,

Onorată asistență,

Permiteți-mi să vă prezint foarte succint pentru examinare și aprobare proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2013.

Conform datelor Raportului, indicatorul aprobat la compartimentul „Venituri” a fost realizat la 99,1%, 99,5% la compartimentul „Cheltuieli”. În anul raportat au fost acumulate venituri în sumă de 10 miliarde 589,9 de milioane de lei, cu o creștere de 868,8 de milioane de lei față de nivelul anului 2012.

Contribuții de asigurări sociale s-au acumulat în sumă de 7 miliarde 756,2 de milioane de lei, ce reprezintă o executare a planului de 99,0%, cu creștere de 606,1 de milioane de lei față de anul 2012. Transferurile de la bugetul de stat s-au finanțat în sumă de 2 miliarde 828,1 de milioane de lei, dintre care 1 miliard 781,1 de milioane de lei pentru prestații sociale finanțate din bugetul de stat, dintre care 374,1 de milioane de lei au fost destinate acordării unei prestații noi – suportul financiar unor beneficiari de pensii și alocații sociale, 41,4 de milioane de lei pentru compensarea de tarife de asigurări sociale în sectorul agrar și compensarea sumelor anuale a contribuțiilor de asigurări sociale și 1 miliard 5,6 milioane de lei pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat.

Cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au constituit 10 miliarde 716,2 de milioane de lei, ce reprezintă o executare a indicelui stabilit în 99,5% și o creștere către nivelul anului 2012 cu 961,1 de milioane de lei.

Toate tipurile de prestații sociale stabilite beneficiarilor în decursul anului 2013 s-au plătit în termen și volume depline. Anul bugetar 2013 a fost finalizat cu depășirea cheltuielilor asupra venitului bugetului asigurărilor sociale de stat cu 126,3 de milioane de lei. Soldul bugetar total înregistrat la conturile Casei Naționale de Asigurări Sociale la 1 ianuarie 2014 a constituit 78,8 de milioane de lei.

Mulțumesc și solicit aprobarea.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mîndru,
Întrebări.

Domnul Victor Mîndru:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă președinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale,

În perioada de referință 59 de mii 871 de contribuabili nu au prezentat declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, din care pentru 46 de mii 667 de contribuabili Casa Națională le-a atribuit categoria inactiv, ceea ce poate afecta cuantumul contribuțiilor în bugetul asigurărilor sociale de stat.

Spuneți, vă rog, ce a întreprins Casa Națională pentru a ameliora situația dată sau cât de cât a o îmbunătăți? Cu atât mai mult că noi știm că există sistemul revving care permite de a da dările de seamă în mod electronic.

Vă mulțumesc. Prima întrebare.

Doamna Maria Borta:

În primul rînd, sistemul de a prezenta dările de seamă în mod electronic este introdus în 2014 și recent, în regim on-line, în 2015. Atunci, în 2015, încă nu era în masă, dar cât privește că n-au prezentat dările de seamă, cu adevărat, noi... n-au prezentat dările de seamă în termenele stabilite și noi le-am aplicat contravențiile care se cuvin pentru această procedură.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mîndru,
Dacă aveți pentru concretizare?

Domnul Victor Mîndru:

Da. Vă mulțumesc. A doua întrebare, îmi permiteți?

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog.

Domnul Victor Mîndru:

Din raportul anual 2013 al Curții de Conturi. Procesul de formare a veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2013 a fost afectat de subestimarea veniturilor și de creșterea deficitului, ceea ce indică necesitatea intensificării procesului de administrare și control la capitolul „Venituri”, inclusiv la „Restanțe”.

Spuneți, vă rog, ce s-a întreprins în anii 2014–2015 pentru a lichida obiectiile date?

Vă mulțumesc.

Doamna Maria Borta:

Obiecțiile date, după câte am în memorie, s-au referit anume la contribuabilii din sectorul agrar care nu erau luați în evidență, care nu prezentau, care nu achitau obligativitatea și care au fost trecuți la plata benevolă. Și era pus... adică a fost întrebarea de către Curtea de Conturi că, poate că, ar fi fost cazul să fie introduși în planificare ca ulterioare venituri, ce nu este eficient, deoarece noi avem încă și acuma datorii din partea sectorului agrar din anii când aveau obligativitatea de a achita contribuții de asigurări sociale.

Doamna Liliana Palihovici:

Alte concretizări nu aveți, domnul Mîndru?

Nu mai sînt întrebări. Vă mulțumesc.

Invit Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Doamna Domentî,

Vă rog, prezentați raportul.

Doamna Oxana Domentî:

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2013, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.291 din 25 mai 2015.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2013, bugetul a fost constituit la „Venituri” în valoare de 10 miliarde 589 de milioane de lei și la „Cheltuieli” – 10 miliarde 716 de milioane de lei. Conform rezultatelor executării, BASS s-a soldat cu un deficit bugetar de 126,3 de milioane de lei.

Prevederile anuale la „Venituri” au fost realizate la nivel de 99,1 la sută, iar cele la „Cheltuieli” la nivel de 99,5 la sută. Comparativ cu anul 2012, au fost acumulate venituri cu 8,9% la sută mai mult.

Ca pondere în PIB veniturile BASS în anul 2013 au constituit 10,7 la sută, acest indice fiind în descreștere față de anul 2012 cu 0,3 puncte procentuale.

Ca pondere în veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale, sursele de venituri se repartizează în felul următor: contribuțiile de asigurări sociale – 73%; transferuri de la bugetul de stat – 26,71% încasări nefiscale – 0,03 la sută și alte venituri – 0,02 la sută.

Suma restanțelor la plata contribuțiilor, penalităților și amenzilor, conform situației la 1 ianuarie 2014, a constituit 965,6 de milioane de lei, inclusiv 791 de milioane de lei – contribuții de asigurări sociale și 174 de milioane de lei – sancțiuni financiare, majorîndu-se comparativ cu situația din 1 ianuarie 2013 cu 13,3 milioane de lei.

Transferurile de la bugetul de stat au constituit 2,8 miliarde de lei și comparativ cu anul 2012 au crescut cu 260 de milioane de lei.

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale au constituit în anul respectiv, în 2013, 10,7 miliarde de lei, înregistrînd comparativ cu anul 2012 o majorare de 9,7 la sută.

Cheltuielile efectuate pentru plata pensiilor de asigurări sociale în 2013 au fost în creștere față de 2012 cu 8 la sută.

Cheltuielile pentru plata indemnizațiilor de asigurări sociale au constituit 98,6 la sută din indicele planificat.

Cheltuielile efective pentru organizarea și funcționarea sistemului public de asigurări sociale au constituit 96,6 la sută din suma planificată.

Cheltuielile pentru distribuirea pensiilor, alocațiilor, indemnizațiilor, compensațiilor, ajutoarelor, inclusiv prin mandate poștale și cheltuielile pentru servicii bancare au constituit 76,4 de milioane de lei, cu o pondere în totalul cheltuielilor de organizare și funcționare a sistemului public de 35,6 la sută.

Cheltuielile bugetului de stat pentru prestații sociale, achitate prin intermediul BASS, au constituit 1,7 miliarde de lei, ceea ce constituie 16,6 la sută din suma totală a cheltuielilor bugetului de asigurări sociale.

Membrii comisiei au atras atenția asupra executării parțiale a compartimentului „Ajutoare bănești”, doar 94% față de planul precizat, în special în partea ce ține de plata ajutorului social – 95,1% și plata pentru perioada rece a anului, compensațiilor în mărime de 90% din mărimea planificată și solicită Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei o evaluare mai minuțioasă a necesarului de mijloace destinate acestor cheltuieli, în vederea utilizării mai eficiente a mijloacelor bugetului de stat.

După dezbaterea proiectului în cadrul ședinței comisiei, cu o majoritate de voturi ale membrilor săi, proiectul în cauză este propus pentru aprobare în ședința în plen a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc.

Întrebări nu sînt.

Următorul proiect în ordinea de zi este proiectul de Hotărîre pentru aprobarea Raportului privind executarea (utilizarea) fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2013, proiect înregistrat cu nr.224.

Invit vicedirectorul general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, doamna Axenti, să prezinte raportul.

Doamna Diana Grosu-Axenti – *vicedirector general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină:*

Mulțumesc.

Stimată doamnă președinte,

Stimați domni și doamne deputați,

Onorată asistență,

Vă prezint spre examinare și aprobare deci raportul.

Țin să menționez că raportul în cauză a fost deja auditat de către Curtea de Conturi, iar recomandările Curții de Conturi au fost executate.

Deci pentru anul 2013 fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală s-au precizat în sumă de 4 miliarde 119 de milioane de lei, înregistrînd o

majorare de 41 de milioane de lei, iar suma precizată a cheltuielilor fondurilor a constituit 4 miliarde 319 de milioane de lei.

Deficitul a fost aprobat în sumă de 100 de milioane de lei.

În anul 2013 fondurile au fost executate, totuși, cu un deficit de doar 65 de milioane de lei. În așa mod, cheltuielile fondurilor au depășit cu 1,5% veniturile, iar deficitul a fost acoperit din contul soldului cumulativ la începutul anului.

Acumulările în fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală au fost realizate în sumă de 4 miliarde 161 de milioane de lei, depășind cu 1% planul anual precizat.

Majorarea nivelului de executare a avut loc din contul depășirii veniturilor la veniturile din sumă fixă, veniturile din dobânzi și veniturile din mărime procentuală.

În totalul veniturilor, pe primul loc se poziționează transferurile de la bugetul de stat, constituind 51,9%.

Pe locul doi – primele de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense achitate de angajați și angajatori, care au constituit 45,1%, fiind urmate de primele de asigurări obligatorii în sumă fixă în mărime de 2,2% și alte venituri care au constituit 0,8%, fiind compuse din dobânzi și amenzi, și sancțiuni.

La partea de cheltuieli mijloacele au fost executate în sumă de 4 miliarde 226 de milioane de lei, ceea ce constituie 97,8% din planul anual precizat.

Întîietatea în cheltuieli a deținut-o fondul pentru achitarea serviciilor medicale curente, fondul de bază, constituind la executare 93,6%, urmat de fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale în cuantum de 3,3%, fondul de rezervă al asigurărilor obligatorii de asistență medicală în cuantum de 1,2%, fondul de administrare a sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală în cuantum de 1,2% și fondul măsurilor de profilaxie în cuantum de 0,7%.

Mijloacele din fondul de bază au fost repartizate după cum urmează.

În principal partea leului a revenit asistenței medicale spitalicești în cuantum de 50,7%, urmată de asistența medicală primară în cuantum de 29,5%, inclusiv medicamentele compensate.

Ulterior, cheltuielile din fondul de bază au fost repartizate pentru asistența medicală urgentă prespitalicească specializată de ambulatoriu, servicii medicale de înaltă performanță care au fost într-o creștere de 24% comparativ cu anul precedent și îngrijiri medicale și comunitare la domiciliu.

Din medicamentele compensate partea de cheltuieli a avut loc în sumă de 163 de milioane de lei. Cele mai mari cheltuieli efectuate pentru medicamentele compensate au avut loc pentru maladiile cardiovasculare și hipertensiune, suma compensată fiind de 72 de milioane de lei, urmată de insuline în sumă de 29,4 de milioane de lei și ulterior de profilaxia și tratamentul bolilor la copii în vîrstă de pînă la 5 ani.

Cheltuielile din fondul de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale deci au fost executate în sumă de 181,8 de milioane de lei, în anul 2013 fiind efectuate două concursuri de finanțare.

Cheltuielile s-au repartizat în principal pentru reparații capitale – 50% din acest fond, investiții capitale – 30%, cheltuieli pentru procurarea utilajului medical – 19%.

Din fondul de administrare a sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală s-au utilizat 1,2%, procent care este într-o oarecare stabilitate deja pe parcursul ultimilor 5 ani.

Fondul de profilaxie, care a fost utilizat deci la executare în mărime de 0,7% din totalul fondurilor, a constituit la executare 29 de milioane de lei, din care cheltuieli aferente realizării măsurilor de reducere a riscurilor de îmbolnăvire și screeningurilor – 26 de milioane de lei, iar cheltuieli de promovare a modului sănătos de viață – 3 milioane de lei.

Acestea fiind spuse, vă rog susținerea pentru aprobarea raportului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamna Grosu-Axenti.

În continuare, dacă sînt întrebări în adresa Companiei Naționale de Asigurări în Medicină?

Domnul Brega,

Poftiți.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Doamnă Axenti,

Spuneți-mi, vă rog, care a fost suma alocată în 2013 pentru reparații capitale, construcții capitale? Că nu-i prerogativa CNAM-ului. Oamenii nu procură poliță de asigurare pentru reparații.

Aceasta este prerogativa fondatorului, atît a ministerului, cît și a administrației publice locale. Dar aș vrea să văd care este suma alocată.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Pentru ce?

Domnul Gheorghe Brega:

Pentru 2013 la reparații capitale și la construcții capitale.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Deci pentru reparații capitale au fost utilizate 69 de milioane de lei, pentru investiții capitale – 42 de milioane de lei, iar pentru procurarea utilajului medical – 26 de milioane de lei.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Brega,
Dacă aveți precizări sau a doua întrebare.

Domnul Gheorghe Brega:

Am înțeles. Deci mai mult la reparații capitale și construcții capitale decât la utilajul medical, care astăzi este în dificultate.

Deci pe viitor o sugestie. Haideți nu mai construim noi de acum case pentru copiii cu dizabilități, pentru că nu-i prerogativa CNAM-ului. Haideți să nu facem ... fondul de dezvoltare să fie mai mult pentru procurarea utilajului, că am ajuns de acum astăzi la un nivel că nu este dotat Institutul Oncologic pentru radioterapie. Am ajuns la aceea că nu-i hemodializă, ca în realitate e un dezastru și ... pentru că o să plătiți acolo 1950 de lei la ... la hemodializă.

În schimb la stat plătiți 890 de lei și multe altele.

Pe viitor o sugestie. Să folosim banii pentru ceea ce plătesc cetățenii, pentru tratament, pentru dezvoltarea prin utilaj, dar nu prin reparații și construcții capitale.

Mulțumesc.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Țin să menționez doar că aceste cheltuieli au avut loc fiind aprobate în cadrul bugetar pe termen mediu și în politicile de sănătate respectiv au fost executate ca o asumare a Guvernului Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Mai aveți vreo precizare, domnule Brega?

Noi vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Golovin.

Vă rog frumos.

Domnul Boris Golovin:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă vicepreședinte,

Eu am avut câteva întrebări și o parte din ele vi le-am adresat în timpul audierilor în comisia noastră.

Eu aș fi vrut să aflu astăzi care a fost suma de surse financiare care a fost alocată pentru reclamă la posturile de televiziune? Aceasta este prima întrebare.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Pentru publicitate au fost utilizate 300 de mii de lei.

Domnul Boris Golovin:

Aceasta nu este informație corectă. Informația că această sumă este mai mare de 5 milioane de lei deci care a fost inclusă în diferite proiecte, screeninguri ș.a.m.d., care dumneavoastră le-ați alocat diferitor ONG-uri. Deci aceasta-i prima întrebare.

Și a doua întrebare. După ce principiu dumneavoastră ați repartizat sursele financiare din fondul de dezvoltare a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină? Dumneavoastră n-ați putut să-mi oferiți răspuns la întrebarea aceasta, de ce municipiului Chișinău, care practic toarnă 50% în bugetul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, n-ați alocat nici un bănuț în anul 2013 și 2014?

În alte raioane unde sînt conduse deci aceste raioane de reprezentanții Partidului Comuniștilor dumneavoastră n-ați alocat nici un bănuț. La alte raioane ați alocat 20, 30 și mai multe milioane de lei.

Eu vă rog să ne informați pe noi.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Deci vreau să menționez că, într-adevăr, cheltuielile strict pentru publicitate și promovare sînt în sumă de 300 de mii de lei, după cum am menționat.

Totodată, desigur că din fondul de profilaxie au fost efectuate, după cum ați menționat și dumneavoastră, diferite campanii privind promovarea modului sănătos de viață, însă nu au fost contractate ca atare servicii de reclamă.

Deci a fost contractată promovarea modului sănătos de viață.

La a doua întrebare, referitor la criteriile și modul de selectare a proiectelor pentru a fi finanțate din fondul de dezvoltare, deci toate proiectele sînt examinate și selectate prin intermediul comisiei mixte în cadrul căreia majoritatea o deține Ministerul Sănătății cu 6 reprezentanți, iar Compania – 5 reprezentanți și 2 reprezentanți ai mediului civil.

Totodată, țin să menționez că în legislație sînt expres menționate liniile de utilizare a fondului de dezvoltare, după cum am și menționat, investițiile capitale, aparatajul medical ș.a.m.d., însă este foarte important de spus că comisia în cauză a aprobat 10 grile de... 10 criterii de evaluare, printre care ca exemplu 3 criterii țin de conformitatea cu politicile statului.

Există un criteriu ce ține de amplasarea geografică, fiind dată o prioritate mediului urban... mediului rural, pardon, dar și creării locurilor de lucru.

În așa mod, vreau să spun că selectarea încă o dată se efectuează de către comisie, în baza criteriilor adoptate de aceeași comisie.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Golovin.

Mai aveți o precizare, eventual?

Da, vă rog frumos.

Domnul Boris Golovin:

Mulțumesc.

Eu nu cred că Spitalul Clinic Republican sau Spitalul de Urgență este din mediul urban deci unde au fost cheltuiți peste 100 de milioane de lei în anul 2013.

Dar, totuși, vorbind despre alocarea acestor surse, vreau să spun că lipsește transparența alocării acestor surse. Dumneavoastră v-ați adunat cu Ministerul

Sănătății și ce ați hotărât, acolo și ați repartizat aceste surse. Practic, transparența lipsește.

Noi am dori ca pe viitor acest lucru să fie exclus și deci să fie transparența alocării acestor surse.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Vreau doar să precizez că, spre exemplu, în cazul instituțiilor republicane despre care ați menționat dumneavoastră, Republica Moldova a avut asumarea sa de a avea contribuția la donatorii externi și, respectiv, acest lucru era delimitat deja de acordul semnat de către Guvern, acordul de finanțare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare – doamna Domentii.

Vă rog frumos.

Doamna Oxana Domentii:

Doamnă director,

Dumneavoastră știți că noi am dezbătut în detalii aceste rapoarte în cadrul comisiei. În principiu, foarte multe întrebări tehnice pe care le-am avut pe seama acestor rapoarte au fost adresate, am primit răspunsurile și s-au făcut chiar și recomandările către dumneavoastră.

Între timp, am primit și raportul Curții de Conturi, de aceea mai avem câteva întrebări acum mai noi. O întrebare ține, la fel, de utilizarea fondului de dezvoltare la care s-au referit și colegii noștri, doar că întrebarea mea ține un pic de volumul acestui fond.

Deci volumul fondului aprobat de către Parlament a fost circa 181 de milioane, 181 de milioane de lei. Dumneavoastră ați utilizat 139 de milioane de lei. Totuși, interesant este faptul că ați acceptat proiecte investiționale spre finanțare într-o mărime mult mai mare decât acest fond. Deci angajamentele dumneavoastră financiare pe care le-ați luat în 2013 au fost de 345 de milioane de lei, ceea ce depășește practic acest fond de 3 ori.

Întrebarea noastră este: cum se explică acest fapt? Noi, deja, din practică cunoaștem că este foarte greu, da, să prioritizați proiectele și, de multe ori, aici intervine criteriul subiectivismului care proiect este mai important, care este mai puțin important.

În al doilea rând, la părerea noastră, poate apărea riscul stabilității financiare sau compania de asigurare poate fi în incapacitate de plată să finanțeze anumite proiecte investiționale în anul care urmează. Vom fi nevoiți să preluăm bani de la alte fonduri.

Deci cum se explică aceste mari angajamente pe care le luați pe seama unor proiecte investiționale care costă mai mult decât fondul în sine?

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Vreau să menționez că este cunoscut faptul că toate proiectele investiționale, de fapt, sînt de lungă durată și nu pot fi executate pe parcursul anului, cu atît mai mult în cazul în care concursurile au loc fie la început de an, fie la sfîrșit de an. În așa mod, să vorbim despre angajamentele anuale care, de fapt, se exercită în anii următori nu prea este relevant în limita fondului disponibil pentru an. Deci aceasta este una dintre explicații.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Domentii...

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Dat fiind faptul că executarea are loc în anii precedenți, poate fi următorul sau chiar poate și încă peste un an.

Doamna Oxana Domentii:

Da. Noi cunoaștem că majoritatea proiectelor, totuși, țin de niște procurări care se pot încadra în limita unui an bugetar. Iar, în opinia noastră, în opinia Curții de Conturi, deci există un risc al stabilității financiare a bugetului pe care, eu cred, că dumneavoastră trebuie să țineți cont de el și să eradicați această practică.

Și o altă întrebare care tot ține de acest fond de dezvoltare. Deci se știe că ordonatorul principal al mijloacelor financiare acumulate în Fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală este directorul CNAM. Deci CNAM este responsabil, de fapt, după lege, privind repartizarea și utilizarea banilor din Fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală.

Totodată, da, printr-un ordin mixt al Ministerului Sănătății și al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină s-a creat comisia mixtă care decide deci selectarea proiectelor investiționale, decide repartizarea fondurilor pentru aceste proiecte investiționale din cadrul fondului de dezvoltare.

În cadrul acestei comisii mixte vedem că majoritatea în cadrul acestei comisii o deține Ministerul Sănătății, deci de la Ministerul Sănătății avem 6 membri. Conducătorul acestei comisii, conform ordinului, tot este ministrul sănătății. Compania are doar 5 membri în această comisie și, evident, Ministerul Sănătății este acel care decide care este volumul de resurse care urmează să fie alocat din fonduri, chiar și mărimea.

Nu este aceasta o explicație a faptului că ați depășit cu mult fondul care a fost planificat inițial, că există aici o contradicție de responsabilități. Văd că și Curtea de Conturi vă recomandă să revedeți aceste lucruri, pentru că o asemenea situație de suprapunere administrativă creează disfuncționalități.

Mă interesează dacă în 2015 se păstrează aceeași situație?

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Deci, urmare a recomandărilor Curții de Conturi, a fost revizuit regulamentul în general și Compania Națională de comun cu Ministerul Sănătății a elaborat un nou regulament care, la moment, este transmis partenerilor noștri de dezvoltare, deci, în special, Băncii Mondiale. Ulterior avizului Băncii Mondiale,

deci sperăm că va fi aprobat noul regulament care exclude această, să zic eu, imixtiune în funcțiile fiecărui organ.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Cred că CNAM trebuie să fie stăpîn pe banii săi și ultimul cuvînt voi trebuie să-l spuneți, pentru că sînteți responsabili de acest fond.

Mulțumesc.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare – domnul Mîndru.

Vă rog frumos.

Domnul Victor Mîndru:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă vicepreședinte,

Dumneavoastră de la bun început ați menționat că recomandările Curții de Conturi au fost executate. Iată, unul din neajunsuri care s-a depistat în rezultatul auditului a fost lipsa de reglementări privind procesul de coordonare și înregistrare a contractelor de achiziții ale medicamentelor și produselor parafarmaceutice.

Spuneți, vă rog, la momentul actual ce s-a întreprins pentru a înlătura iată acest neajuns?

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Deci, după cum cunoașteți, mecanismul pentru înregistrarea produselor medicamentoase este stabilit prin Hotărîrea Guvernului privind achiziționarea de produse pentru necesitățile sistemului de sănătate și, de fapt, urmează aceeași procedură care o urmează și fiecare instituție publică, fiind aprobat de către Agenția Achiziții Publice.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mîndru,

Mai aveți o altă precizare? Nu.

Vă mulțumim frumos.

În continuare – domnul Știrbate.

Domnul Petru Știrbate:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă directoare,

Chiar dacă cu întârziere, dar, orișicum e un fapt îmbucurător că analizăm situația care a fost cu exercițiul Fondului de asigurări medicale.

Noi, în comisie, am discutat foarte frumos, foarte profund. Nu chiar la toate întrebările am fost... mi s-a dat răspuns și astăzi apare întrebarea ceea, dacă vă mai aduceți aminte dumneavoastră, deci multe spitale acum spun că sînt în incapacitate de plăți prin faptul că cheltuielile lor sînt mai mari decît ceea ce au contractat cu compania.

În urma auditorilor făcute s-a constatat că în multe spitale au fost o mulțime de cazuri nevalidate, adică nevalidarea lor fie că nu a fost argumentată sau fie că tratamentul nu a fost atît de corect făcut, așa cum trebuie să fie conform unui ghid și compania, sigur, nu a validat cazurile.

Și atunci întrebarea mea vine... eu aș vrea așa, chiar cu toată rușinea, dar să spunem în care instituții din Republica Moldova sînt cele mai mari numere de cazuri nevalidate, în urma cărora s-a adus un prejudiciu instituțiilor, pînă în cele din urmă, nu le ajunge 2-3 milioane și cînd acolo clarificăm că au cîte un tulmut întreg de cazuri nevalidate, că știm cum se face, doar în afară de fiecare an a lupta și a mări acest fond, noi trebuie să luptăm și în continuare pentru ca serviciul medical acordat de ce înseamnă instituția medicală să fie de o calitate perfectă, să mărim calitatea serviciului prestat.

Dacă vreți și aveți tăria, vă rog pronunțați.

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Deci eu, totuși, ca să vă răspund, voi grupa în două instituțiile, pentru că nu putem compara o instituție de talie republicană cu una de talie raională.

Deci, astfel, campionii în nevalidarea cazurilor la spitalele raionale sînt: Strășeni, Leova, Hîncești, Basarabeasca, Cimișlia, iar în nord – Florești, Briceni, Nisporeni, Ocnița.

La nivel republican avem o altă situație cu sume mult mai mari, pentru că la nivelul spitalelor raionale sumele sînt de la 200 de milioane pînă la... deci mai puțin, cea mai mare fiind de 224 de milioane, pe cînd la instituțiile republicane, cu părere de rău, campion este Institutul Mamei și Copilului cu un milion jumătate, Institutul de Urgență – 770 de mii, Spitalul Clinic Bălți – 660 de mii. Acești trei să zic.

Ca exemplu, despre ce cazuri este vorba? Este vorba de cazuri fie nerezolvate, fie de abandon în prima zi de spitalizare, deci cînd omul, pur și simplu, este trimis acasă, cînd cazurile sînt prezentate pentru a fi plătite într-o sumă mult mai mare, deci altfel spus fiind trișat la raportarea cazului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Știrbate,

Mai aveți o ultimă precizare?

Vă rugăm.

Domnul Petru Știrbate:

Vă rog, domnule Președinte.

Sigur că am o precizare. Deci în felul acesta eu am primit răspunsul care nu l-am primit atunci, deci am identificat problema. Asta este 2013.

Eu apriori vorbesc: și în 2014 același lucru se repetă? Sau sînt luate niște măsuri care, de exemplu, corectează, colegii care au spus, suma de 224 de milioane, oameni buni, e mare sumă. În loc să facem niște transplanturi de rinichi, de ficat, noi, uitați-vă, e vina tot a noastră. Interesant, cum ... mă iertați că apriori, în 2014 e cam aceeași chestie sau nu?

Doamna Diana Grosu-Axenti:

Țin să menționez că tendința este în descreștere, deci cazuri nevalidate în general pe țară deci sînt într-o descreștere, dar depinde de la instituție la instituție.

Domnul Petru Știrbate:

Vă mulțumesc.

Dar o să fie aprinsă discuția pentru 2014, fiindcă nu-i bine lucrul acesta.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări în adresa Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Grosu-Axenti.

O zi bună în continuare, succese în activitate.

În continuare, o invităm la tribuna principală pe doamna Oxana Domenti, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Oxana Domenti:

Comisia protecție socială, sănătate și familie, reieșind din atribuțiile și competențele sale funcționale, în temeiul articolului 27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat proiectul de Hotărîre pentru aprobarea Raportului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2013.

Raportul menționat prezintă dinamica veniturilor și cheltuielilor din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală comparativ cu anul precedent, utilizarea mijloacelor de bază, fondul de profilaxie, fondul de rezervă și a celorlalte fonduri, precum și structura cheltuielilor instituțiilor medico-sanitare contractate.

Executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2013 a constituit la venituri – 4,161 miliarde de lei sau 101% din suma precizată și la cheltuieli suma de 4,226 miliarde de lei sau respectiv 97,8% din suma planificată sau cu 93,2 de milioane de lei mai puțin decît suma planificată, cu un deficit s-a soldat anul respectiv de 65 de milioane de lei.

Valorificarea mijloacelor financiare pe fonduri relevă următoarea situație. Deci fondul de bază a fost executat sută la sută, în mărime de 100 %, iar la celelalte fonduri avem o altă situație. Valorificarea fondului de rezervă, spre

exemplu, s-a făcut în mărime de 58,1%, fondului măsurilor de profilaxie – 73,1%, iar fondului de dezvoltare și de modernizare, cât nu este de straniu, 76%.

În cadrul dezbaterii raportului în cadrul comisiei au fost scoase în evidență un șir de neconformități care au fost dezbătute detaliat și asupra cărora comisia s-a expus inclusiv prin recomandări concrete.

Cele mai mari îngrijorări au fost expuse pe seama utilizării mijloacelor fondului de dezvoltare. În primul rând, membrii comisiei au menționat faptul că Comisia mixtă de repartizare a mijloacelor fondului de dezvoltare a aprobat spre finanțare proiecte investiționale în sume ce depășesc semnificativ mijloacele aprobate pentru perioada de gestiune, fapt ce poate determina situații de incapacitate de plată pe viitor a contractelor încheiate și realocarea mijloacelor din alte fonduri pentru acoperirea acestora.

La fel, membrii comisiei au remarcat transferuri întârziate către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală de către Guvern, care are calitatea de asigurator pentru 15 categorii de cetățeni, fapt care a afectat ritmicitatea finanțării sistemului de sănătate, recomandând îmbunătățirea mecanismului de finanțare la acest capitol.

Pe parcursul examinării Raportului pentru anul de gestiune 2013, membrii comisiei au recomandat, de asemenea, autorităților responsabile sporirea gradului de transparență în utilizarea mijloacelor fondului de dezvoltare și modernizare a prestatorilor publici de servicii medicale, necesitatea extinderii listei de medicamente compensate și perfecționarea acestora conform priorităților sistemului de sănătate, dar și în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății, precum și intensificarea eforturilor structurilor responsabile în vederea asigurării necondiționate a drepturilor persoanelor asigurate medical.

Membrii comisiei propun plenului Parlamentului adoptarea Hotărârii pentru aprobarea Raportul privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2013.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Domentii.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt întrebări. Nu sînt luări de cuvînt. Subiectul este epuizat. Rămîne procedura de vot ulterior.

Pîna atunci, însă, avem astăzi, la solicitarea Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică domnului Untila, și cu aprobarea plenului a fost completată ordinea de zi cu audieri parlamentare privind situația pe piața energetică în Republica Moldova.

Sînt invitați și prezenți în sală domnul Sergiu Ciobanu, director al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică și domnul Valeriu Triboi, viceministru al economiei pentru a răspunde la întrebări, în primul rînd, a prezenta subiectul.

Înainte, însă, de a începe, permiteți-mi să vă propun și să aprobăm un mic regulament al acestor audieri, așa cum se cuvine și așa cum o facem de fiecare dată. Aș vrea să întreb raportorii: 10 – 15 minute pentru fiecare? Da. 10 – 15 minute pentru fiecare raportare și ulterior sesiunea întrebări-răspunsuri.

Propuneri? 30 de minute, de exemplu, pentru fiecare sau împreună? 30 de minute împreună, adică 15 minute fiecare. Bine. (*Rumoare în sală.*)

Nu, nu, data trecută noi am încercat fără Regulament și atunci chiar era... stăteam dimineața deja aici, dacă vă aduceți aminte, la cafea. 30 de minute pentru fiecare. Pentru ambii. Deci propunere de compromis – 20 de minute fiecare, cu raportare nu mai mult de o oră. Da, 20 de minute fiecare, nu mai mult de o oră. Aceasta fiind... dacă nu sînt alte propuneri, cu permisiunea voastră, să începem.

Îl invit la tribuna principală pe domnul Sergiu Ciobanu, directorul Agenției Naționale de Reglementare în Energetică, să ne prezinte informația, ca ulterior să răspundă la întrebări.

Vă mulțumim.

Domnul Sergiu Ciobanu – *directorul Agenției Naționale de Reglementare în Energetică:*

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

În primul rînd, vreau să-i mulțumesc domnului președinte Untila, comisiei, plenului pentru această invitație astăzi de a fi aici în ședință. Vizavi de informația solicitată în cadrul comisiei și cea care urma să fie prezentată ieri, vreau să aduc la cunoștința plenului că o să mă refer doar la acea informație care ține strict de competența instituțională a instituției care am onoarea s-o reprezint aici.

Din perspectiva legală, mă refer la Legea cu privire la energetică, Agenția Națională de Reglementare în Energetică este investită cu mai multe atribuții, dintre care cea mai importantă și cea mai de bază este stabilirea tarifelor pentru sectoarele energiei electrice și gaze naturale, conform acelor documente normative care reies din lege și sînt aprobate ca reglementări de către ANRE.

Un lucru important care o să-l scot în evidență este faptul că legile care le avem astăzi sînt euroconforme. Începînd cu anul 2010, Republica Moldova a devenit membră a Tratatului Comunității Energetice și de atunci toate actele subordonate legii, care sînt aprobate de regulator, sînt coordonate cu toate instituțiile europene din perspectiva acelei situații că sîntem parte membră a acestui tratat.

Vreau să evidențiez un fapt că metodologiile tarifare, care vin să stabilească tarifele pentru anumite servicii, sînt, de obicei, aprobate pe o perioadă de 5 ani de zile. Și în cadrul acestor 5 ani de zile regulatorul, în dependență de anumiți factori obiectivi, vine să ajusteze acele tarife pentru acele servicii care urmează să fie prestate populației.

Totodată, în temeiul articolului 53 din Legea nr.124 din 24 decembrie 2009, ANRE-ul determină tarifele pentru serviciul distribuția energiei electrice conform metodologiei aprobate de către ANRE.

De aici evidențiez faptul că noua metodologie tarifară practic începînd cu apariția regulatorului am avut 3 perioade de reglementare cîte 5 ani de zile și din 2013, din luna martie, a intrat în vigoare noua metodologie tarifară.

Totodată, aceasta presupune anumite acțiuni din partea regulatorului ceea ce ține în mare parte de stabilirea acelor costuri de bază care le au aceste întreprinderi.

Vorbim de 3 întreprinderi mari care le avem în țară: RED-Nord, RED-Nord-Vest și grupul Fenosa și aceste cheltuieli sînt luate ca bază pentru 5 ani de activitate pentru toate aceste întreprinderi care furnizează și distribuie electricitatea populației.

De aici pornind, vreau să spun că, totodată, în acest răstimp, Moldova, începînd cu ianuarie 2015, a liberalizat piața energiei electrice, ceea ce presupune că, începînd cu acest an, trebuie deja să avem nu doar un singur tarif de furnizare și distribuție, dar două tarife separat, tarif de distribuție separat, tarif de furnizare separat, ca cei care au acces la rețea să poată plăti un tarif de distribuție, găsi energie electrică mai ieftină în piață, apelînd la orice furnizor care furnizează acest produs, adică energia electrică.

De aceea subliniez faptul că, începînd cu anul 2013, am avut pe rol circa 9 cereri de majorări sau de ajustări de tarife de la diferiți operatori. În anumite perioade de timp o parte din aceste cereri aveau argumente mai puțin obiective, altele în general nu erau argumentate. De aceea, începînd... o bună parte sau partea leului în cererile de revizuire a tarifelor vine, începînd cu lunile februarie, martie anul acesta, unde practic am 3 distribuitori de energie electrică, care au depus cereri cu argumentele respective pentru a fi revăzute tarifele.

Vreau să spun că revizuirea tarifelor nu este pur și simplu un calcul matematic sau economic, dacă am fi în situația în care nu am fi avut liberalizarea pieței de la 1 ianuarie.

Dacă pînă acuma revizuirea tarifului prevedea doar un singur tarif și toate componentele serviciului distribuție, furnizare, toate erau calculate la un loc, acuma sîntem în premieră pentru țară în care venim să calculăm tarife separate pentru aceste servicii.

Mai mult ca atît, o parte din companii, începînd cu 1 ianuarie, și-au divizat în serviciu de distribuție aparte, serviciu de furnizare aparte, ceea ce presupune, într-adevăr, o muncă foarte enormă pentru a stabili acele active care sînt folosite într-un serviciu, celelalte – pentru alt serviciu și de aici de a reieși și de a calcula aceste noi tarife.

Prin logica, experiența acelor regulatori din acea organizație, care face parte... comunității energetice, ne spune că uneori cererile de tarif se examinează un an de zile. Dar evidențiez faptul că celelalte cereri care au fost puse pe rol la regulator, practic, prin luna februarie noi am organizat și anumite ședințe publice vizavi de acest subiect pentru a pune sau a scoate acele argumente care au fost prezentate de către operatori, au fost plasate pe site, argumentele, cererile și sîntem, practic, într-un proces foarte laborios și minuțios de analiză a acestor cifre.

Vreau să vă spun că interesul regulatorului este unul mai important din perspectiva noastră instituțională, adică a corectitudinii, a transparenței, să avem un tarif cît mai corect pentru consumatori, care să îmbine toate costurile – și operatorilor care activează pe acest sector, și, totodată, să nu fie admise anumite abuzuri sau exagerări de tarif care urmează să fie achitate de către consumatori.

Vreau să vă spun un lucru important. Deci, pentru una din companii care deține 70 la sută după 9 luni de zile, începînd cu vara anului trecut, noi abia în lunile ianuarie, februarie am reușit să stabilim acele costuri de bază de la care pornesc toate cele pe lanț calculele, cu devierile financiare sau, cum îi spunem,

pierderile, cum le numesc alții, dar corect e devierile financiare de la acest curs. Cu companiile de stat am reușit acum, recent, să închidem anumite subiecte ce țin de costurile de bază și urmează acum să calculăm cealaltă parte a leului, adică pornind de la aceste costuri care urmează să fie tarifele.

Agenția este, prin lege, condusă de Consiliul de administrare. Deci obiectiv pot să evidențiez un lucru. Atât timp cât colegii profesioniști din spate care stau și fac aceste calcule și pun pe cântar argumentele care sînt prezentate de către operatori o să fie gata cu informația, Consiliul de administrare se va întruni în ședință, va fi inclus pe ordinea de zi acest subiect și va fi dezbătut public, cu implicarea tuturor celor prezenți, interesați și, nu în ultimul rînd, pentru cei care sînt consumatori și plătitori ai acestor servicii publice.

Mai evidențiez un fapt că, recent, în luna iunie am primit o scrisoare a Secretariatului Comunității energetice unde, dacă vreți, s-a aprins așa un becușor roșu vizavi de anumiți operatori, care fac distribuția energiei electrice în Republica Moldova.

Din perspectiva că urmează să apară separarea acestor tarife, reiterez că este o muncă enormă, unde toate activele companiei se analizează și se divizează fie pe distribuție, fie pe furnizare și sîntem, practic, și în dialog cu operatorii care prestează aceste servicii. Agenția înțelege situația care este creată parțial cu anumite argumente care sînt prezentate de ei obiectiv și pot fi luate în considerare.

De aceea noi sîntem pe unda... adică cu activitatea noastră, pentru a duce la bun sfîrșit calculul și a veni cu o decizie în acest sens a Consiliului de administrare a Agenției Naționale de Reglementare în Energetică.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Ciobanu.

Și, în continuare, dacă sînt întrebări în adresa dumnealui, în ordinea înscrierilor și în limitele timpului acordat?

Domnul Bolea,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule raportor,

Spuneți, vă rog, toată lumea așteaptă decizia ANRE-ului, va fi sau nu va fi majorat tariful.

Prima întrebare. Va fi majorat tariful sau nu?

Și ca o mică subîntrebare la această întrebare: cînd veți lua această decizie?

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Domnule deputat,

O să reiterez poziția. Deci, din perspectiva liberalizării pieței urmează să apară tarife noi în premieră pentru Moldova: de furnizare, de distribuție, revizuirea tarifului de transport pentru energia electrică, din perspectiva... un singur exemplu, pachetul energetic 2, care a fost votat de excelența dumneavoastră anul trecut aici,

în plen, prevede anumite schimbări de structură de la distribuitor la transportator care urmează a fi iarăși făcute prin tarif.

De aceea vreau să vă spun că deodată ce o să finisăm pe intern toate calculele care urmează să fie dezbătute în ședință publică, noi o să anunțăm ședința publică și cu mare plăcere o să vă invităm și pe dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Precizare la această întrebare sau răspuns, sau a doua întrebare?
Domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Nu, la ședința la care o să mă invitați o să vă aduc facturile pentru energia electrică care ...

Domnul Andrian Candu:

Să le plătească ei?

Domnul Vasile Bolea:

Inclusiv.

Domnul Andrian Candu:

E corupție și abuz, domnule deputat, aveți grijă.

Domnul Vasile Bolea:

Nu, ca domnul să cunoască realitățile cu care se confruntă cetățenii.

Domnul Andrian Candu:

Da. A doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Eu am întrebat concret: vor fi majorate tarifele pentru energia electrică și când dumneavoastră veți lua această decizie? Nu mi-ați răspuns absolut deloc la întrebare.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule deputat,

Eu tot concret pot să vă răspund sincer.

Deci Agenția n-o să accepte acele majorări care sînt solicitate de către operatori. Sînt anumiți factori obiectivi, dar în măsura în care solicitările au fost prezentate de ieri, noi sîntem foarte sceptici și categorici vizavi de aceste argumente pentru cuantumul acestor majorări.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Bolea,

Mai aveți a doua întrebare la subiect? Nu?

Vă mulțumim.
Domnul Pistrinciuc,
Poftiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Mulțumesc mult.

O întrebare. Dacă prețul la energia electrică plătit final de către consumator este influențat de sursa de unde procurăm noi?

Noi știm că toți distribuitorii procură de la un singur furnizor din Transnistria. Acest preț este influențat, de faptul că procurăm de acolo?

Și a doua întrebare, ca să nu intervenim mai apoi.

Dacă în ultimul timp, cunoașteți dumneavoastră, dacă s-au dus negocieri cu alte surse de energie electrică, Ucraina sau România?

Înțeleg că în cazul României se va spune despre costurile rețelei care trebuie să fie construită, însă din anumite informații publice costurile acestei rețele nu sînt atît de mari și vrem să aflăm dacă diversificarea surselor este privită ca o modalitate de a... eventual de... poate nu de micșorat, dar, cel puțin, de a menține prețurile la energia electrică pentru consumatorii finali.

Mersi mult.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Foarte bună întrebare. Probabil că aici o parte din răspunsul meu o să... colegului meu domnului Valeriu Triboi, dar o să-l las pe dumnealui să răspundă la partea ce ține de alternative pentru... sau generări alternative de energie electrică de unde am putea importa.

Eu o să mă refer la partea la care vă referiți ce spuneți dumneavoastră, la preț. Vreau să vă spun un singur fapt, deci agenția nu are în competență discuțiile sau negocierile ce țin de importul energiei electrice. Pot să vă spun doar un lucru cert că anul acesta contractele care le-am văzut noi la agenție au... este... există...prețul este mai mic ca anul trecut. Dar un argument care-l invocă operatorul este rata de schimb a leului față de dolar. Obiectiv, în anul 2012 cînd a fost... în 2011 cînd a fost stabilit tariful, în tariful existent la ziua de astăzi rata de schimb este 11,8 lei a dolarului sau a leului față de dolar.

Aici și partea grea sau partea leului din argumente, practic pe 6 luni, ultimele 6 luni avem o rată medie de 18 lei ... de 18 lei.

Totodată, bineînțeles că și noi pledăm, cu cît mai multe alternative de import o să fie pentru Republica Moldova, cu atît mai bun o să fie prețul. Vorbim obiectiv. Dar problema că subiectul acesta, cred că, este un subiect de 25 ani de discuție, adică cu...

Noi, competența agenției este doar de a... în scopuri tarifare a vedea care este prețul care urmează să fie calculat în tarif.

Domnul Andrian Candu:

Mersi mult.

Domnule Pistrinciuc,
Dacă mai aveți o altă întrebare sau precizare.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Da, eu aș dori, de fapt, într-adevăr, este și competența Ministerului Economiei, să aflăm dacă s-au dus negocieri în ultimul timp cu Ucraina sau care este soarta, să-i spunem așa, transportului de... proiectelor de transport de energie electrică din România despre care încă de mult timp se vorbește și dacă, într-adevăr, alternativele acestea de import al energiei electrice pot să ne permită nouă să avem un mai mare confort atunci când se stabilesc aceste prețuri și dacă faptul că procurăm tot dintr-o singură sursă nu ne afectează și securitatea țării, dar și tarifele pentru energia electrică.

Mersi mult.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Pistrinciuc,
Vreți acum răspunsul sau atunci când îi vine timpul?

Domnul Vadim Pistrinciuc:

La discreția dumneavoastră. Se poate și acum.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Triboi,
Vă rugăm frumos mai bine să răspundeți... de fapt, după... poate aceasta va fi și în raportare. De aceea, haideți să revenim la subiectul ulterior.
În continuare, domnul Untila.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Scopul ședinței de ieri, care a fost la Comisia securitate națională, apărare și ordine publică noi am vrut să fim foarte bine informați ce se întâmplă la ziua de astăzi și care sînt riscurile pentru securitatea nu numai energetică, dar chiar securitatea națională, fiindcă sîntem într-o zonă geopolitică.

Noi am fi vrut să... dacă dumneavoastră erați prezent la comisie, noi am fi putut să auzim și alte explicații, în afară de acelea că creșterea prețului este în dependență de rata schimbului valutar. Fiindcă ieri doamna directoare era foarte convingătoare în fața presei când spunea că în anul 2011 dolarul era 11, în anul 2015 dolarul deja este în jur de 18.

Ce facem cu diferența aceasta, cine o plătește? Ea întreba ieri și cu aceasta ea argumenta necesitatea creșterii prețului.

Acum eu aș vrea să vă adresez o întrebare mai delicată. ANRE reglementează aceste activități și trebuie s-o facă, că nu dea Dumnezeu într-o bună zi să aruncăm un preț de 40, 50, 70% pe piață, ca apoi să avem niște lucruri care se întâmplă azi în Erevan.

Chestiile acestea pot fi influențate. Noi sîntem într-o zonă geopolitică unde avem o singură sursă energetică și ele ușor pot fi influențate. De aceea eu vreau să vă întreb, dacă pe parcursul acestor ani de zile ANRE cunoștea că energia care o furnizează unicul furnizor este în dependență directă de costurile sau schimbul valutar? Dacă știți aceste lucruri, care sînt măsurile și cum o să faceți, cum o să ieșim noi din situația aceasta ca să nu punem iar pe spatele cetățenilor noștri aceste costuri? Și dacă se poate să începeți cu aceea de ce n-ați fost ieri la comisie.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Untila,

În primul rînd, dați-mi voie, că am făcut o mică scăpare. Astăzi e ziua de naștere a domnului Sergiu Ciobanu și dați-ne voie să-l felicităm cu ziua de naștere, în primul rînd.

La mulți ani!

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc, domnule Președinte. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Și în al doilea rînd, acum răspundeți domnului Untila de ce n-ați fost ieri la comisie.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule Președinte,

Dacă îmi permiteți în privat o să discutăm cu dumneavoastră. *(Rumoare în sală.)*

Ceea ce ține... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Noi încercăm să avem transparență, domnule Ciobanu...

Domnul Sergiu Ciobanu:

Domnule Președinte,

Mulțumesc pentru întrebare.

O să vă răspund strict din acele norme care reies din lege și din metodologiile care le avem. Într-adevăr, ajustarea tarifului în metodologii tarifare este expres prevăzută că în cazul în care unul din operatori are devieri financiare mai mult de 3 la sută din anumite cauze, fie rată de schimb, alte costuri, el se adresează regulatorului pentru a revedea tariful, dacă regulatorul consideră că aceste argumente sînt plauzibile.

Ceea ce avem noi, cererile care au fost depuse de către ei în luna martie, nu este un secret, noi am făcut ședințe publice, au fost plasate pe site. Este o cerere a lor de majorare cu circa 60 la sută.

Eu pot să asigur plenul Parlamentului că din cifrele preliminare care le avem deci 60 la sută nu este argumentată această majorare. Urmează acum să mai lucrăm la aceste cifre pentru a veni cu acea ședință de consiliu.

Vreau să vă spun că noi o să fim foarte transparent și obiectivi în aceste calcule sau în aceste costuri care urmează să fie calculate pentru noile tarife care urmează să apară. Aici nu discutăm doar de ajustarea tarifelor, discutăm de noile tarife care urmează să apară, unde dumneavoastră personal, domnule Președinte Untila, veți putea plăti un tarif de distribuții și găsind un furnizor să consumați energia electrică poate și mai ieftină.

De aceea, în cadrul Consiliului de administrare noi transparent și din perspectiva independenței instituționale care o avem, o să luăm decizia care urmează să fie cuantumul sau valoarea acestor tarife.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Untila,

Vă rugăm frumos, dacă mai aveți precizări sau următoarea întrebare.

Domnul Veaceslav Untila:

Eu vreau să-l felicit cu ocazia zilei de naștere pe domnul Ciobanu, dar vreau să vă spun dumneavoastră și la alții care o să găsească motive să nu fie prezenți la ședințele comisiei și cred că toți președinții de comisii parlamentare o să mă susțină în cazul acesta să începem procedura de demitere a celor care, pur și simplu, neglijează invitațiile în comisiile parlamentare.

Noi n-am făcut acest lucru că n-am avut ce face, pe noi ne deranjează foarte mult tot ce ține de securitatea națională.

Eu vă mulțumesc.

Mai am întrebări la domnul ministru al economiei.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Untila.

În continuare, domnul Reșetnicov.

Poftiți.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Sigur că participarea dumneavoastră ieri la ședința comisiei ar fi fost utilă, pentru că, în primul rând, erau discuții inclusiv cu cei care solicită majorarea prețului, în special Gas Natural Fenosa, și noi am fi putut să dezbaterem mai cu exactitate, cu argumente „contra” și „pro” și dumneavoastră ați fi avut posibilitatea să ... și mesajul nostru cel puțin politic în situația când solicită majorarea esențială a prețului la energia electrică.

Cel puțin, în viziunea noastră și a mea, care a fost expusă ieri în comisie, a fost că acest operator Gas Natural Fenosa trebuie să-și pună pofta în cui, pentru că argumentele care au fost expuse, cel puțin, nu sînt înțelese de noi și de către cetățeni.

Noi cu greu am aflat cifra de profit, de venit în 2014 și, totodată, am aflat o cifră destul de impunătoare de așa-zise investiții.

Și, în acest context, aș vrea, cel puțin, să vă întreb sau să atrageți atenție, pentru că există rețele de distribuții care, cel puțin, sînt folosite de acest operator, care este prețul ce este achitat pentru utilizarea rețelelor, pentru că propriu nu produc nimic.

Ca atare, acest operator este un intermediar. Cumpără cu un preț și îl vînd oamenilor cu alt preț și trăiesc, și au venituri, inclusiv managerii au salarii destul de mari, salarii la care noi toți și dumneavoastră puteți numai să visați. Și noi am propus că ar trebui să fie optimizate cheltuielile pe intern, nu deodată să vină și să ne impună cu amenințări, cu presiuni să majoreze prețurile.

Deci, în acest context, ar fi bine să cunoaștem și noi, și societatea, dacă s-a făcut pe parcursul acestor ani audit, pentru că noi în cadrul comisiei am propus, cel puțin, să vă implicați înainte de a examina tariful de a trece un audit, ce fel de investiții, cine sînt aceste firme intermediare care, chipurile, fac investiții, de ce această povară în permanent să fie pe seama cetățenilor să achite contul, de ce nu se investește, de exemplu, în divizarea tarifului care îl plătim noi, consumatorii, tariful de zi și tariful de noapte ca să cadă presiunea respectivă, de ce de fiecare dată se mizează numai pe creșterea sau coraportul leului.

În cazul dat, deci care este... sau care este viziunea dumneavoastră privitor la necesitatea acestui audit înainte de a examina, dezbate majorarea prețurilor, de a vedea cifrele reale de audit al acestei întreprinderi?

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Foarte bună întrebare. Dacă vreți, pentru prima parte a întrebării chiar nu o să fie profesionist din partea regulatorului să discutăm pe anumite costuri sau cheltuieli, așa, rupte din context. Adică noi avem o platformă a noastră unde putem să discutăm cu operatorii și chiar invităm toate... pe toți acei care au expertize, cunoștințe și vor să cunoască ce se întîmplă pe platforma regulatorului. Unu la mîină.

Doi. Vreau să vă spun că agenția are un instrument legal care este stipulat în lege, un instrument așa numit control care noi îl efectuăm anual.

Vreau să vă spun că ultimele rapoarte de control, practic, sînt pentru anul 2013. Urmează acum, odată cu încheierea... anului 2014, prezentarea tuturor dărilor de seamă, să mergem și pentru anul 2014. Și chestia aceasta o facem la toți distribuitorii din țară absolut.

Mai mult ca atît, agenția nu este... regulatorul nu este o instituție care vine să stabilească în ce măsură sînt implicate anumite companii, noi ne uităm din perspectiva costurilor.

Vreau să vă spun că, în măsura în care noi stabilim costuri nejustificate sau prin... să spunem așa, prin procedura de benchmarking, facem analiza cu ceilalți operatori și vedem că ele sînt mai mari, noi, pur și simplu, nu le includem în tarif.

Acesta este instrumentul nostru de bază, adică din perspectiva dacă se mai stabilesc anumite ilegalități, noi informăm alte instituții ale statului, dar un instrument foarte important este neincluderea în scopuri tarifare a acestor cheltuieli.

Vreau să vă dau deci un exemplu. Noi am avut foarte dure negocieri cu operatorii pînă la stabilirea acestor costuri de bază anuale ale lor. Vreau să vă spun, nu o să dau cifre, dar o să... în opinia agenției ținînd cont de aceste rapoarte de control pe ultimii ani, deci noi am redus costurile întreprinderii cu 30 și ceva la sută, adică am considerat că ele sînt nejustificate și nu pot fi incluse în tarif. Instrumentul nostru de bază este excluderea acestor cheltuieli din tarif.

Și aici eu vreau să reiterez faptul că noi putem să o facem anual, adică în momentul cînd regulatorul stabilește faptul acesta, noi avem posibilitatea să revizuim tariful și din perspectiva calității serviciului, și cheltuielilor nejustificate, adică nu este nici o problemă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.
Domnule Reșetnicov,
Mai aveți altă întrebare? Nu.
Vă mulțumim mult.
Domnule Novac,
Vă rugăm frumos.

Domnul Grigore Novac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.
Aș vrea să încep cu aceea că, de fapt, domnul Reșetnicov a spus că noi, inclusiv acei care muncesc la ANRE, pot să viseze la așa salarii.

Deci, domnule Reșetnicov,
La dînșii tot îi bine cu salariul, nu vă faceți griji. (*Rumoare în sală.*) Nu, la dînșii tot îi bine.

Deci întrebarea mea ar fi următoarea: dumneavoastră ați afirmat că... deci ANRE nu este gata să accepte majorarea tarifului în măsura în care o solicită furnizorul. Ideea întrebării constă în faptul: cu cît este gata ANRE să accepte? Deci nu este gata cu cît furnizorul propune, dar ANRE este gata să accepte cu...

Domnul Sergiu Ciobanu:

Foarte bună întrebare.

Deci o să vă reiterez altfel poziția. Deci agenția este condusă de consiliul de administrare. Sînt 5 membri ai Consiliului de administrare. Ca procedură sau ca logică deci profesioniștii sau experții vin și pun pe masă argumentele, ascultăm poziția operatorilor, poziția experților și în dependență de aceasta fiecare membru al consiliului este independent în votul său. În dependență de decizia fiecăruia, cu votul a 3 membri ai consiliului, se ia decizia.

Chiar dacă vreți, domnule deputat, profesionist nu o să fie corect să spun eu astăzi că, uite, o să fie majorat cu atîta sau nu o să fie, adică nu este corectă sau

profesionistă chestia aceasta. Când o să fie tot tabloul și din perspectiva că avem metodologie nouă din 2013 unde am aprobat toate... toate costurile, și din perspectiva acelor investiții care au fost în ultimii 4 ani de la ultimul tarif aprobate, sînt mai multe, foarte multe componente care duc la stabilirea tarifelor noi care urmează să apară acestor două tarife.

De aceea, eu chiar nu pot să vă răspund la această întrebare. Urmează... una pot să vă asigur cu certitudine: în maniera în care o să avem tot tabloul și toată informația aceasta sîntem obligați să purcedem la ședință publică pentru a discuta toate acestea și a dezbate toate aceste calcule și argumentări pentru tarife.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Novac,

Nu mai aveți întrebări?

Da, poftiți. A doua întrebare.

Domnul Grigore Novac:

Deci a doua întrebare ar fi următoarea: este bine cunoscut că toate investițiile care le-a făcut furnizorul pe parcursul ultimilor ani și recent chiar ele sută la sută au fost incluse în tarif.

În opinia noastră, în opinia mea, de fapt, aceste investiții deja de mult au fost returnate furnizorului. La moment deci... (*rumoare*), exact, din contul nostru, al consumatorilor, la moment furnizorul înregistrează doar profituri în baza unor investiții care le-a făcut cîndva, și-au întors banii, acum au profit.

Deci nu considerați că această solicitare nu este altceva decît îngroșarea, să zicem așa, portmoneului, a buzunarului cuiva?

Domnul Sergiu Ciobanu:

OK. Dacă îmi permiteți, o să vă răspund în următorul fel la această întrebare. Deci în toată lumea operatorii fac investiții. Din perspectiva metodologiei tarifare care există, în calculul tarifului se ia amortizarea acestor investiții.

În dependență de partea sau în ce se face investiția, adică în ce direcții se fac investițiile, în dependență de aceasta activele au o anumită amortizare în timp, adică ca ani.

Și vreau să vă spun că și noi avem... metodologic, noi luăm în calcul amortizarea investițiilor pe o perioadă de 15 ani de zile, nu mai mult. De aceea chiar aici, ultimii ani, adică am să scot în evidență ultimii ani, acele investiții care le fac operatorii în rețea... agenția aprobă planul acestor investiții, aprobă suma. Ulterior, pînă a aproba în scopuri tarifare acea amortizare sau acea sumă care trebuie să vină prin amortizare în tarif, avem echipe de control care merg la fiecare obiect și verifică toate aceste obiecte dacă au fost date în exploatare, în ce măsură ele sînt noi, sînt eficiente și ce consumuri au, adică, pînă la urmă, să nu fie utilaje noi care au consumuri mai mari sau pierderi tehnologice mai mari. Și doar după aceasta, după ce este raportul acesta prezentat consiliului de administrare, se ia decizia ca anumite investiții să fie luate în scopuri tarifare.

Eu... nu-i nici o problemă, putem să vă invităm la agenție. Noi avem toate aceste rapoarte cu fotografiile, cu toate liniile, adică care au fost, linii, piloni, transformatoare, puncte, nu contează de care, adică vorbesc de perspectiva tehnică a investiției, toate aceste investiții, cel puțin, pe ultimii 4-5 ani noi le avem toate la pachet, organizat, frumos, în mapă, putem să vi le prezentăm. Nu este nici o problemă.

Se discută foarte multe. Deci eu o să reiterez poziția. Deci noi avem metodologie tarifară valabilă pentru o perioadă de 5 ani de zile. În această... practic, după ce expiră acești 5 ani de zile se șterge totul și se ia totul de la zero, adică toate costurile întreprinderilor pe următoarea perioadă de reglementare de 5 ani de zile.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Novac,
Aveți vreo precizare?

Domnul Grigore Novac:

Da, exact, domnule Președinte.
Deci обо всем и ни о чем.
Mulțumesc.

Domnul Sergiu Ciobanu:

Așa a fost și întrebarea.
Mulțumesc. Întrebarea a fost...

Domnul Andrian Candu:

Mă adresez plenului și fracțiunilor parlamentare: au fost epuizate cele 30 de minute. Mai sînt încă, cel puțin, 6 persoane înscrise cu întrebări. (*Rumoare în sală.*) De la fiecare fracțiune câte unul? O astfel de propunere. (*Rumoare în sală.*)

Dacă Regulamentul îi Regulament, atunci îi mulțumim domnului Sergiu Ciobanu și-i dorim „la mulți ani”, succese, o zi bună, sărbătoriți astăzi. În același timp, vegheați asupra sistemului energetic.

În continuare, îl rugăm pe domnul Valeriu Triboi să ne prezinte informația, ca, ulterior, să ne răspundă și la întrebări.

Rog tehnicienii să... da.

Vă mulțumesc.

A fost dat un refresh al listei.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Doresc să prezint o scurtă trecere în revistă a situației actuale în sectorul energetic prin prisma securității energetice a țării. Conform cadrului legal național,

Guvernului Republicii Moldova, în general, și Ministerului Economiei, în particular, îi revin atribuții de a asigura securitatea energetică a statului prin monitorizarea și coordonarea procesului de dezvoltare și bună funcționare a sistemelor energetice.

Astăzi, în virtutea evoluției situației geopolitice din regiune, Republica Moldova a fost afectată, practic, la toate compartimentele economice, inclusiv cel energetic. Războiul din Ucraina și lipsa unor conexiuni la sistemul european de energie au făcut ca Republica Moldova să fie pusă în situația procurării curentului dintr-o singură sursă – Centrala electrică de la Cuciurgan.

În această situație unii agenți economici specializați în furnizarea energiei electrice au ieșit cu unele declarații, care, în opinia Ministerului Economiei, sînt provocatoare și pot fi etichetate drept presiuni asupra unor instituții implicate în ajustarea tarifelor la energia electrică.

Vreau să declar cu toată responsabilitatea că Ministerul Economiei gestionează situația din sistemul energetic și este în contact permanent cu operatorii specializați în furnizarea energiei electrice pentru a soluționa toate problemele apărute în sectorul dat. Mai mult, cetățenii Republicii Moldova vor fi asigurați în continuare cu energie electrică.

Aceste declarații sînt făcute în baza analizei și măsurilor întreprinse de noi și îmi dau dreptul să afirm că pericolul deconectării complete a energiei electrice este unul minim, deoarece la moment furnizorul de energie electrică a confirmat că este dispus să livreze toată cantitatea de energie electrică necesară pentru consumul curent.

Au fost duse tratative între furnizori și rețelele de distribuție pentru găsirea unui mecanism de amînire a plății pentru energia electrică contractată. În contextul colaborării bilaterale, Republica Moldova a semnat cu Ucraina un contract de echilibrare, cu Compania Ucraineană de Stat „Energorînoc”, care presupune posibilitatea echilibrării sistemului energetic al țării în eventualitatea unor situații de dezechilibrare în sistemul energetic național. Plus la toate sistemul energetic al Republicii Moldova este interconectat sincron cu cel al Ucrainei și în baza Acordului dintre „Moldelectrica” și NEK „Ukrenergo”, în caz de necesitate, colegii ucraineni acoperă deficitul de energie electrică care poate apărea.

Anticipînd unele posibile întrebări, vreau să vă informez că în cazul sistării complete de către Centrala de la Cuciurgan a energiei electrice, Ministerul Economiei a elaborat un plan de acțiuni care ne permite, în timp de trei ore, să formăm patru insule pasive prin intermediul cărora se importă energie electrică din România și ne oferă posibilitatea să acoperim aproximativ 26 la sută din tot necesarul consumului al Republicii Moldova. Plus la toate, o parte din consumul necesar pe țară circa 15 la sută vor fi asigurate de CET-2, „Termoelectrica” actual.

În caz de situație force-major toate întreprinderile din sistemul energetic au planuri de reacție rapidă, care includ acțiuni consecutive pentru depășirea situației de criză. De exemplu, în primele 24 de ore, practic, va fi redus consumul industrial de energie electrică, fiind asigurată, în primul rînd, activitatea instituțiilor strategice, medicale, grădinițelor etc.

Pe lângă toate acestea, Ministerul Economiei monitorizează evoluția situației pe piața energetică a energiei electrice a țării și este în contact permanent cu toți operatorii din sistem.

Astăzi toate întreprinderile din sectorul energetic, gestionate de Ministerul Economiei, implementează un amplu program de optimizare a cheltuielilor generate administrative și cele investiționale. Cu referire la ultimele, cele investiționale, țin să subliniez că este o măsură temporară la care se va reveni imediat după soluționare a tuturor problemelor din sistem.

În contextul achitării datoriilor acumulate de întreprinderile din sector pentru energia electrică procurată, Ministerul Economiei, în colaborare cu partenerii, lucrează asupra elaborării unui program eficient de reeșalonare a acestora.

Pentru excluderea unor situații de criză în viitor, Ministerul Economiei a elaborat și implementează proiecte pe termen scurt, mediu și lung de interconectare asincronă la piața energetică a Uniunii Europene prin intermediul convertoarelor back to back.

Totodată, rămânem în continuare conectați sincron la sistemul energetic unitar din Comunitatea Statelor Independente. Aceasta într-un final ne va permite ca ulterior să devenim o țară de tranzit al energiei electrice din vest în est sau din est în vest.

Realizarea acestui program ne va asigura o securitate energetică durabilă și sigură în viitor. În acest context, recent a fost semnat Memorandumul privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică dintre Republica Moldova și România. Documentul presupune realizarea, în primul rînd, a interconexiunii pe partea electrică Isaccea, România – Vulcănești, Chișinău, ulterior vor fi construite alte două interconexiuni Suceava – Bălți și Iași – Strășeni.

În final, vreau să menționez că Ministerul Economiei va face tot ce ține de competențele sale pentru ca furnizarea energiei electrice să se desfășoare în condiții normale.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Și aștept întrebări.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Triboi.

În continuare sesiunea de întrebări-răspunsuri. 16 și un sfert pînă la 16.35.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин Трибой,

Скажите, Вы обещаете, конечно, securitate energetică? Все, хорошо, это – ваша ответственность, дай Бог чтобы это было, так. А вот скажите дистрибьюторы, то есть распределительные сети – они же получают

электроэнергию с помощью сетей высокого напряжения, которые принадлежат государственному предприятию, да?

Domnul Valeriu Triboi:

„Moldelectrica”.

Domnul Oleg Reidman:

„Moldelectrica”, правда? То есть, скажите как часто, или есть ли синхронизация между повышением тарифа распределительных сетей для потребителей и повышением тарифа на транзит им электроэнергии от генерирующей мощностей? Когда последний раз подымался тариф на транзит электроэнергии от генератора к распределителю?

Domnul Valeriu Triboi:

В 12-ом году.

Domnul Oleg Reidman:

А?

Domnul Valeriu Triboi:

В 12-ом году.

Domnul Oleg Reidman:

В 12-ом году. И на сколько?

Domnul Valeriu Triboi:

Un ban și jumătate. Și acum e 8 jumătate.

Domnul Oleg Reidman:

И как Вы считаете, это нормально?

Domnul Valeriu Triboi:

Eu cred că întrebarea dată e a colegului meu. Am înțeles.

Domnul Oleg Reidman:

Nu, colegul ... Ваш коллега очень хорошо слушает Министерство экономики, когда надо тормозить с установкой тарифа.

Domnul Valeriu Triboi:

Deci „Moldelectrica” a cerut mărirea tarifului de transport și nu vă pot da răspuns ce se va întâmpla după.

Domnul Oleg Reidman:

ОК. И второй вопрос.

Domnul Valeriu Triboi:

Dar pentru investiții în acest sector normal că ei trebuie să aibă cu ce să facă aceste investiții.

Domnul Oleg Reidman:

Да, это все так, но там и текущие расходы в связи с инфляцией, в связи с изменением курса тоже растут, правда?

Теперь второй вопрос. Скажите, вы, как Министерство экономики, отметились с какими финансовыми результатами распределители вышли в 14-м году в первом полугодии? Или в первом полугодии наверно, еще нет результатов, ну в 14-м году?

Domnul Valeriu Triboi:

Dață vorbim de stat, da?

Domnul Oleg Reidman:

Ну. Распределители. Распределительные сети.

Domnul Valeriu Triboi:

Au ieșit cu minus.

Domnul Oleg Reidman:

А публиковали почему-то большой плюс.

Domnul Valeriu Triboi:

Dață vorbim ... Nu știu cine. ANRE-ul a publicat informația?

Domnul Oleg Reidman:

Ну, ну, ну, сети сами, акционерное общество.

Domnul Valeriu Triboi:

Din păcate sectorul ...

Domnul Oleg Reidman:

Я вас прошу, давайте Вы уточните и сообщите мне ...

Domnul Valeriu Triboi:

Хорошо.

Domnul Oleg Reidman:

... в качестве ответа на депутатский запрос. Хорошо? Запрос.

Domnul Andrian Candu:

Pentru anul 2014, s-a referit domnul Reidman, să-i furnizați informația în scris.

În continuare, domnul Valeriu Munteanu, vă rog frumos.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

Asistăm astăzi la audieri din perspectiva Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică ori securitatea energetică este un pilon de bază al securității naționale.

Este de la sine înțeles că vulnerabilitatea cea mai mare în acest sens este procurarea energiei electrice în cazul dat dintr-o singură sursă. Sursa este la est de Republica Moldova, fie că este zona nerecunoscută a Republicii Moldova, numită Transnistria, fie că este vorba de Ucraina. Ambele teritorii care încă lasă foarte mult de dorit atunci când vine vorba despre democrație, despre respectarea unor standarde, inclusiv despre standarde legate de corupție.

Am o întrebare pe care mi-i greu să spun că este adresată dumneavoastră, ANRE sau nouă deputaților.

Chiar în discursul dumneavoastră ați spus că există posibilitatea ca Republica Moldova foarte repede să fie reconectată sau conectată la anumită sursă din România, care ar acoperi parțial necesitatea de energie electrică. Despre această posibilitate s-a spus astăzi, se discută de 25 de ani și, din păcate, nu se realizează acest lucru.

O idee generală care bântuie prin societate de ce nu se face acest lucru, pe motiv că în est, pentru anumite plăți pe care le face statul Republica Moldova, se întorc înapoi în Republica Moldova niște comisioane, iar în vest, anume în România, de la o habă de vreme încoace, de când a venit NATO, Uniunea Europeană și CNA-ul, chestii din acestea nu se mai fac.

Haideți să fim sinceri și să încercăm toți să răspundem la această întrebare: avem noi capacitatea să facem pentru cetățenii Republicii Moldova această conectare cu România sau în continuare o să rămânem ostaticii comisioanelor, numite altfel „otkaturi”?

Domnul Valeriu Triboi:

Din start spun „da”.

Domnul Andrian Candu:

Ați menționat un cuvânt interzis în ședința plenară și din cauza aceasta s-a deconectat microfonul, domnul Munteanu.

Vă mulțumim frumos.

Domnul Valeriu Triboi:

Domnule deputat,

Din start vă spun „da”. Putem și vom face. Mai mult ca atât, sînt în poziția dată, fără 10 zile un an de zile.

În iulie anul trecut am fost la Bruxelles unde am inițiat acest memorandum care a fost semnat în primăvară. În discuțiile cu partea română l-am cunoscut pe

domnul Niță Nicolică Nicolescu, acumă Gereă deja ministru, toți miniștrii energeticii, sîntem în relații foarte bune.

Mai mult ca atît, am inițiat semnarea acestui memorandum pentru a ne conecta la piața energetică, deoarece este un scop al Guvernului Republicii Moldova și în viitorul apropiat o vom face-o.

Acum sîntem la inițierea studiilor de fezabilitate și mai mult ca atît, de ce am fost în România că, deja este un studiu de fezabilitate în România făcut de „Tractebel” și am văzut unde infrastructura este mai bună ca să ne putem conecta, știm deja că este în nord. Avem linia deja construită Isaccea-Vulcănești de 400 de kilovolți și vrem s-o continuăm pînă la Chișinău cu stații back to back în prima rundă.

Sînt sigur că o vom face-o în viitorul de 2 ani de zile. Mai mult, chiar partea română este cointereseată posibil și în investiții pe teritoriul Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Munteanu,

Aveți a doua întrebare?

Poftiți.

Domnul Valeriu Munteanu:

Este la aceeași temă, la aceeași întrebare. Știți, eu sînt în... dumneavoastră sînteți la minister, probabil, de vreo 2 ani de zile.

Domnul Valeriu Triboi:

Un an.

Domnul Valeriu Munteanu:

Un an, iar eu în Parlament de 6 ani de zile.

Exact din anul I cînd am venit în Parlament responsabilii din domeniul dumneavoastră formulau exact aceleași termene: un an, doi ca și posibilitate ca interconectarea pe dimensiune energetică, energie electrică, că-i mai ușor, să fie realizată cu România.

Iată că au trecut 6 ani și acest lucru nu s-a făcut.

Eu nu vreau să provoc un scandal internațional, dar sentimentul meu personal și al celor responsabili din România este că partea moldovenească declină acest lucru și obstrucționează acest lucru pentru că nu se dorește.

De ce nu se dorește, trebuie să ne clarificăm toți, inclusiv nu pun responsabilitate pe dumneavoastră, noi sîntem Parlamentul Republicii Moldova și trebuie să găsim capacitate și resurse pentru ca acest lucru, să fie depășit.

Nu vreau, nu știu dacă o să fii peste... și nu-mi doresc ca să fii peste 6 ani în Parlament, dar nu-mi doresc, Doamne ferește, ca acei care vor privi și vor vedea aceste lucruri peste 6 ani de zile să audă exact același lucru, că a mai trebuit să mai treacă 6 ani și noi nu am reușit să facem această interconectare care ne va scoate de sub influența rusească, de sub influență estică și de sub influența „otkaturilor”.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Și eu vă mulțumesc.

Cred că a fost mai mult o declarație. Nu pot să răspund nimic, decât să vă spun că sîntem în permanent contact cu Ministerul Economiei, domnul ministru Tudose, domnul ministru al energiei Gereș, care poate să confirme că noi dorim, mai mult ca atît, nu în zadar domnul Ponta și Prim-ministrul Republicii Moldova și Prim-ministrul României au semnat acest memorandum de intenții.

Domnul Andrian Candu:

Aici aș face o mențiune, domnule Valeriu Munteanu.

Doar o chestiune pur tehnică, cu care m-am confruntat și în calitate de ministru.

Cu regret, dar o spunem așa cum este, există uneori multe birocratii la Bruxelles. Ceea ce face România pe sectorul energetic, în mod obligatoriu, trebuie coordonat și aprobat de Bruxelles, inclusiv de Comunitatea energetică europeană. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Aceea e altceva, dar în orice caz sînt unele rețineri, uneori chiar le-am simțit pe pielea... atunci cînd încercăm să tragem colegii noștri români efectiv de mîna.

În continuare, domnul Lipskii,

Vă rog frumos.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc mult.

Întrebarea mea e următoarea: dumneavoastră ați spus că, în caz de necesitate, se poate conecta repede la rețelele din România. Eu înțeleg că știți și prețul. Care-i, totuși, dacă comparăm prețul de la Dnestrovsc de la care noi primim energia electrică, nu noi, dar Union Fenosa, clar, și din România, care-i diferența, care-i mai mare?

Domnul Valeriu Triboi:

Ei au o singură entitate care se numește, nu vreau.. „single buyer”, unde în coșul acesta vin toate prețurile și ele permanent variază. La moment sînt în jur de 40 de eurocenți.

Privitor la prima întrebare, privitor la prima parte a întrebării, dacă putem să ne conectăm? Da, noi putem în condiții de „force major” și în insulă pasivă. Aceasta nu înseamnă că noi astăzi...

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, întrebarea mea era de preț.

Am înțeles că puteți, asta-i clar, dar...

Domnul Valeriu Triboi:

Putem, dar tehnic nu este o cheie, nu este normal acum, deoarece este insulă și să avem 4 insule.

Domnul Oleg Lipskii:

Și prețul de la Dnestrovsc, care este la moment? Eu am înțeles că prețul a scăzut, anul acesta e mai mic decât anul trecut. Care-i el?

Domnul Valeriu Triboi:

În dolari vi-l spun.

Domnul Oleg Lipskii:

În eurocenți, ca să fie comparabil. Spuneți în dolari, nu-i problemă. (*Rîde.*)

Domnul Valeriu Triboi:

6,7, 6,9775.

Domnul Oleg Lipskii:

Deci, 7 cenți...

Domnul Valeriu Triboi:

Sorry, 6,7775.

Domnul Oleg Lipskii:

7 cenți în dolari, da?

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, 6,8

Domnul Oleg Lipskii:

Nu, eu am înțeles. Deci, 7 cenți în dolari, asta în jur de ...

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, 6,8 o fost, acum-a-i 6,7.

Domnul Oleg Lipskii:

Clar. Deci, este vorba de aproximativ 5,5 euro și acolo... 5,5 eurocenți și din România – 40, da? Eu înțeleg corect, da?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Oleg Lipskii:

Cine vrea să primească de acolo energia electrică? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Munteanu,
Verificați poate ...

Domnul Valeriu Triboi:

În România energia este mai ieftină decât ...

Domnul Oleg Lipskii:

Mai ieftină?

Domnul Valeriu Triboi:

Mai ieftină. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Oleg Lipskii:

Eu am înțeles așa: 5,5 cenți din Dnestrovsc și de acolo – 40 de cenți sau n-am înțeles corect?

Domnul Valeriu Triboi:

Vă spun altfel, să fie 40 de euro pentru un megawatt,

Domnul Oleg Lipskii:

Așa.

Domnul Valeriu Triboi:

Da, 4 eurocenți pentru un kilowatt.

Domnul Oleg Lipskii:

Și de aici 6,5.

Domnul Valeriu Triboi:

Și de aici e 6,7.

Domnul Oleg Lipskii:

6,7. Clar. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

După ce ne-am lămurit și cu cenții, și cu dolarii, în continuare, domnul Untila.

Vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule ministru, pentru informația care ați prezentat-o.

Domnule ministru,

Eu sînt Untila, în partea dreaptă uitați-vă.

Domnul Valeriu Triboi:

Eu îmi cer scuze.

Domnul Veaceslav Untila:

Iarăși am emoții mari că dumneavoastră n-ați fost ieri ca să discutăm.

Ne era mult mai ușor nouă, membrilor comisiei, să ne documentăm. Oricum, în lipsa dumneavoastră, noi am luat o decizie, comisia, ca să organizăm un audit la toți furnizorii de energie electrică, să găsim resursele interne ale lor.

De aceea o să vă rugăm să faceți acest lucru dumneavoastră în termene rezonabile.

Domnul Valeriu Triboi:

În primul rând, pot să răspund?

Domnul Veaceslav Untila:

Bine, spuneți.

Domnul Valeriu Triboi:

În primul rând, vreau să-mi cer scuze pentru ziua de ieri.

Sincer, mie mi-au spus când eram deja în comisie, la doamna Bodnarenco eram în comisie, când m-au sunat că avem comisie la dumneavoastră. Era la 10 și un pic.

După care la 10.30 am fost la agricultură și la 11, împreună cu domnul Candu, la altă ședință.

Dar, îmi cer scuze.

Domnul Andrian Candu:

Da, domnul Untila,

Poftiți.

Domnul Veaceslav Untila:

Deci auditul rămîne după dumneavoastră. Noi vrem niște termeni rezonabili foarte repede să ne descurcăm și să prezentăm o decizie a comisiei Parlamentului, să facem un raport ce se întâmplă astăzi în sectorul energetic la capitolul „Securitatea energetică în Republica Moldova”.

Vreau să ne ajutați aici. Și doamna de la Gas Natural Fenosa a recunoscut că energia electrică din România este mai ieftină pentru Republica Moldova, dar noi avem probleme la transportare. De aceea, vă rugăm aici să lucrați.

Și încă una. Republica Moldova are posibilități de producere a energiei electrice pe teritoriul Republicii Moldova pînă la 15 la sută energia de alternativă.

Noi nu avem o legislație care ar promova pe toți cei care vor să facă acest lucru. Iarăși veniți cu inițiative legislative.

În rest, vă mulțumesc. V-ați prezentat bine azi.

Domnul Valeriu Triboi:

Da, vă mulțumesc.

Vreau să vă comunic că, într-adevăr, noi muncim în această direcție și credeți-mă că o vom face în viitorul apropiat, nu în 6 ani de zile.

Ce e legat de legislație, vom veni cu propuneri.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Pînă în anul 2020, potrivit angajamentelor noastre, 20 la sută de energie trebuie să fie cea regenerabilă. Avem un angajament extern, iar vă aduc aminte că în Parlament în lectura a doua este proiectul de Lege cu privire la energia regenerabilă, care trebuie să fie aprobată.

În continuare, doamna Buliga.

Vă rog frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Da. Mulțumesc foarte mult, domule viceministru, pentru informația prezentată.

Am primit răspuns la cîteva întrebări care vroiam să vi le adresez, dar sper foarte mult că asigurările care le-ați prezentat astăzi, că vom avea lumină și prețurile nu vor fi...nu vor crește așa cum îmi doresc unii furnizori, se vor realiza.

Dar totuși am două întrebări. Care sînt mecanismele instituționale de monitorizare a cheltuielilor care sînt introduse în preț de către prestatorii de servicii, cît de relevante sînt ele, în viziunea dumneavoastră, și dacă putem găsi undeva niște studii sau cercetări care vorbesc, de fapt, despre justificarea sau despre relevanța acestor cheltuieli pe care le introduc furnizorii în tarifele naționale?

Domnul Valeriu Triboi:

Iarăși, e întrebarea colegului meu. O să încerc cumva să răspund. Deci sînt niște regulamente prin care ei au voie. Sînt niște prețuri eligibile și nu. Deci nu toate prețurile sînt incluse în aceste regulamente și ele nu se iau în calcul. Așa ar trebui să fie și așa cred eu că se face.

Pentru ca să plafonăm cumva investițiile, sau să controlăm investițiile privaților eu cred că va fi foarte complicat. Ceea ce e legat de întreprinderile de stat, anual au niște sume care trec printr-o expertiză a ministerului, după care a consiliului și merg la investiții, în pofida faptului ca anul acesta, după cum cunoaștem, bugetul este auster și deja v-am și spus că, practic, le-am tăiat la 100%.

Domnul Andrian Candu:

Doamna Buliga.

A doua întrebare sau precizare.

Doamna Valentina Buliga:

Eu vreau să mulțumesc pentru acest răspuns.

Dar cred că este și de datoria și Ministerului Economiei, și instituțiilor abilitate ca în rezultatul acestor audite, care se preconizează, să se găsească într-un fel mecanismele instituționale de monitorizare a cheltuielilor și reglementarea acestor cheltuieli pentru a nu admite creșteri.

Iar sarcina noastră cu dumneavoastră este să asigurăm o protecție sigură celor care nu își vor putea permite și să avem cu adevărat lumină așa cum ... menționat dumneavoastră.

Mulțumesc mult.

Domnul Valeriu Triboi:

Și eu vă mulțumesc.

Vreau să fac o precizare. Am auzit că domnul deputat a spus că la moment energia regenerabilă este zero. Vreau să vă comunic că pentru... din energia regenerabilă pe partea electrică a energiei electrice la moment sîntem 1,6 – 1,8% din tot consumul, dat, îndeobște, biomasa a depășit 13 – 14% din tot consumul energetic al țării, practic, statistica. Dar credeți-mă că acum am găsit deja banii ca statistica s-o modificăm. Avem biomasă, avem energie și biomasă, proiectul care deja avem calcule.

Domnul Andrian Candu:

În fapt, domnule ministru, în fapt, cît e astăzi biomasa, nu ceea ce preconizați în viitor?

Domnul Valeriu Triboi:

Bine.

Domnul Andrian Candu:

Deci cît e în fapt astăzi?

Domnule Triboi,

Cît e în fapt astăzi biomasa?

Cîte... nu, cît e în fapt astăzi biomasa?

(Rumoare în sală.)

Procente, că doamna Ivanov zice că...

Domnul Valeriu Triboi:

13 la sută.

Domnul Andrian Candu:

...5,3. Dumneavoastră ziceți 13,5.

Domnul Valeriu Triboi:

Dar iarăși pregătesc o...

Domnul Andrian Candu:

Bine. Trebuie să să discutați și să negociați subiectul acesta.

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Țârdea.

Vă rog frumos.

Domnul Bogdat Țârdea:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Deci la mine e o întrebare vizavi de intermediari că aici sînt fenomene foarte interesante. O întrebare este cu intermediarul dintre Cuciurgan și „Energocom”. Cum se întîmplă că de la el energia este mai ieftină decît de la Cuciurgan cu aproximativ 10%?

E vorba de o firmă de la Tiraspol, cu fondator din off-shore, „Energocapital” îi spune. Aceasta este prima.

Și continuarea la ea este următoarea. Deci la 16 octombrie 2014 persoane din anturajul lui Evghenii Șevciuk deci au avut posibilitate de a înregistra la Chișinău această structură.

Și pe 20 octombrie deci ei au primit deja de la ANRE licența respectivă. Deci cum explicați dumneavoastră iată acești intermediari, aceste colaborări mai mult decît dubioase?

Și, apropo, după ce au primit băieții licența dată, iată noi avem această criză din sistemul energetic care astăzi s-a produs.

Domnul Valeriu Triboi:

Da, vă mulțumesc.

Centrala electrică de la Cuciurgan este producător de energie. Furnizorul energiei este compania care dumneavoastră ați spus-o și au desemnat-o cu... Centrala de la Cuciurgan. Ei și-au desemnat compania de furnizare și e dreptul lor cum practic o are și Union Fenosa, acum Gas Union Fenosa furnizare, așa au și ei același drept.

Deci furnizarea și distribuția sînt divizate.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Precizare, domnul Țârdea sau a doua întrebare?

Domnul Bogdat Țârdea:

Nu, mie la a doua întrebare nu mi s-a răspuns, ce era cu această companie care a fost aici înregistrată, care au fost condițiile, de ce s-a întîmplat așa?

Domnul Valeriu Triboi:

Deci iarăși ANRE eliberează licența. A fost înregistrată pe teritoriul... este o companie care este înregistrată pe teritoriul Republicii Moldova și are licență primită de la ANRE. Este o procedură legală.

Prețul cel... e un pic mai jos decît aveam noi la Cuciurgan, asta-i foarte bine. Sau eu n-am înțeles întrebarea. Scuzați. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnul Țîrdea,
Vă rugăm frumos.

Domnul Bogdat Țîrdea:

Aha, am înțeles.

Domnul Andrian Candu:

...domnul Țîrdea.
Da. Vă mulțumim.
Ne bucurăm că e mai jos decît a fost.
Domnul Stati,
Vă rugăm frumos.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, din cîte înțeleg eu, stimați colegi, și vreau să atrag și atenția dumneavoastră că, de fapt, noi astăzi participăm la dezbateri organizate de domnul Untila, numai că ele sînt organizate în public, în ședința în plen a Parlamentului, ceea ce pare-mi-se foarte straniu.

Cel puțin, se putea de inclus pe ordinea de zi oficial pentru ziua de mîine, deci ca noi să putem să ne documentăm, pentru a putea, în sensul acesta, propune și niște întrebări pentru domnul Untila, inclusiv la comisie.

Și acum deci o singură remarcă, care cred eu că este una importantă. Vreau să-l informez pe domnul Munteanu că Cuciurgan, de fapt, este Republica Moldova și respectiv în sensul acesta evident că urmează ca situația să fie interpretată tocmai așa.

Da, și în acest sens, domnul ministru, vreau să vă adresez o întrebare care, de fapt, reiese din comentariul meu scurt de la început. Dacă în negocierile dumneavoastră, inclusiv cu partea română, inclusiv cu cei de la Bruxelles, cu Comisarul pentru energetică, dacă sînt incluși în componența delegației sau participă în calitate de membri ai delegației Republicii Moldova reprezentanții de la Cuciurgan?

Nu vorbesc despre cei de la Tiraspol ca administrație, dar, cel puțin, la nivel de întreprindere dacă aveți în sensul acesta contacte și coordonați cumva acțiunile dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc de întrebare.

Deci avem o comisie care se... este patrulaterală. Este România, partea română, partea moldavă, Bruxelles-ul și Comisariatul Energetic, nu, Secretariatul Energetic al Comunității Europene.

Nu putem include... nu că nu putem, putem să-l invităm, avem relații, putem să-l invităm, dar nu cred că prin aceste măsuri cumva Centrala electrică de la Cuciurgan va fi afectată, deoarece astăzi noi ne dorim să instalăm o stație back to back la Vulcănești ca să poată dumnealor, domniile sale să exporte în țările din Uniunea Europeană, mai ales că deja 3 din 12 generatoare sînt gata pentru export.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc mult.

Domnule Stati,

În continuare, o precizare sau a doua întrebare.

Domnul Sergiu Stati:

Da. Mai mult o precizare.

Deci am vrut încă o dată ca să fie foarte clar și poate pentru acei care ne ascultă și ne privesc. Nu am vorbit despre aceea că noi trebuie să facem, să întreprindem ceva pentru a afecta interesul sau invers, a scoate la iveală interesul Centralei de la Cuciurgan, ci să-i luăm în calitate de parteneri ai noștri în cadrul dezbaterilor sau a posibilității găsirii inclusiv a unor numitori comuni deci în viitorul statut al Transnistriei, ca parteneriat de dialog cu acei din Transnistria. La aceasta m-am referit.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă mulțumesc.

Vreau să vă comunic că am organizat dezbateri publice privitor la interconexiuni unde erau niște dificultăți cu niște parteneri de-ai noștri. Și atunci am invitat și de la Centrala electrică de la Cuciurgan, și din Ucraina, din România și ne-au ajutat chiar.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Untila...

Domnule Stati,

Cer scuze. Vă confirmăm că Ministerul Economiei este de fiecare dată, dacă nu zilnic, dar în fiecare lună este în legătură directă cu toți operatorii de energie electrică, inclusiv cu acei de la Cuciurgan. Și, uneori, acei de la Cuciurgan chiar reușesc, pe baza relațiilor pe care le au și ei în Federația Rusă, să creeze unele relații la Ministerul Energeticii din Federația Rusă.

Domnule Valeriu Munteanu,

Aveți dreptul la replică. Dacă nu o doriți...

Domnule Filat,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Vladimir Filat:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Sigur că problema care este discutată este una mult mai complexă decât aspectul tarifar. Eu cred că ar fi necesar, poate, într-o perioadă previzibilă de timp, să avem o discuție mai serioasă și dedicată acestui domeniu strategic pentru Republica Moldova. Avem să discutăm începând de la generare, transport, distribuție, dar și ceea ce se întâmplă la nivel de competitivitate.

Am auzit aici schimb de replici vizavi de unde este mai scump, unde este mai ieftin fără a discuta despre capacitatea de acces la sursă mai ieftină. Probabil, ar fi trebuit și dumneavoastră, domnule viceministru, să spuneți că noi avem cum să ne interconectăm sau să preluăm energie electrică în regim insular din România doar pentru capacitatea de 30 la sută din consumul total.

Totodată, trebuie, probabil, să spunem că capacitatea de generare din regiunea nistreană este o capacitate învechită care presupune costuri foarte mari și care se menține acum, cât de cât, mă rog, la prețuri decente datorită faptului că acei care utilizează gazul natural venit de la „Gazprom” nu este plătit, dar se vinde energia electrică, iar noi plătim această energie electrică. Iar datoria pentru gazul natural venit de la „Gazprom” pus pe cont special la Compania „Moldova-Gaz”... deci avem foarte mult să le discutăm.

Ceea ce vreau eu să întreb și cred că ar trebui de întreprins acum. Noi nu avem cum să influențăm costurile. Desigur, trebuie să intervenim la nivel de intermediari, dar, probabil, am putea face mai mult ca să nu fie afectat imediat consumatorul, și anume să intervenim la modul în care sînt formate tarifele, ceea ce ține de amortizare, de calculul și de impunerea anumitui volum de investiții, în mod special vorbesc de investitorul Union Fenosa, în așa fel încît să asigurăm cadrul legislativ, ca impactul în formarea tarifului să fie cât mai mic pentru consumatorul final.

Și aici, probabil, deja, avem nevoie de o discuție mult mai consistentă, dar, în primul rînd, mult mai profesionistă. Și avem nevoie de implicarea acelor care sînt implicați în instituții și de o deschidere, aici este necesară și o deschidere din partea operatorilor, pentru că, încă o dată, impactul să nu fie atît de puternic asupra consumatorului.

Și în încheiere. În sistemul energetic termenele nu sînt identice, nu pot fi abordate ca și în alte domenii cu zile, luni, săptămîni. Desigur, 6 ani este o perioadă lungă de timp, doar că în acești 6 ani, nu în a fi avocatul celor care au fost implicați în acest domeniu, dar în acești 6 ani s-au întîmplat foarte multe lucruri bune, consistente pentru viitorul Republicii Moldova, avînd în vedere sistemul energetic, inclusiv faptul că noi sîntem parte a Comunității Energetice Europene.

Avînd în vedere că sînt deja nu doar defînite, dar avem formalizate proiecte de interconectate, atît pe dimensiunea gazului natural, energiei electrice, ați menționat Bălți-Suceava, trebuie să mai spuneți aici, ca să cunoască colegii, că este mult mai complicat, fiindcă este vorba de un proiect trilateral, este vorba și de implicarea Ucrainei. Și toate acestea... așa cum este luarea de cuvînt. Ceea ce este important și s-a vorbit aici ca această discuție să nu se rezume doar la momentele de criză, ea trebuie să fie permanentă și trebuie să fie într-o manieră transparentă implementată.

Eu personal, și aici chiar în încheiere, cred că noi avem deficiențe mari, atât legislative, cât și la nivel de implementare în formarea tarifelor și nu este vorba doar de energia electrică, este vorba și de tarifele la gazul natural, formarea prețurilor la produsele petroliere și cred că doar o simplă audiere în Comisia securitate națională, apărare și ordine publică nu este suficientă, probabil, vom avea nevoie de discuții mult mai consistente aici, în Parlament, și cu acțiuni foarte concrete.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Și eu vă mulțumesc.

Și ținând cont de lucrurile care dumneavoastră le-ați punctat foarte corect, ar fi fost... o rugămintă a mea, poate să aveți în vedere privitor la sectorul energetic să fie prioritar în strategia Republicii Moldova, că, din păcate, s-a... nu știu cum s-a întîmplat că acum nu este prioritar.

Și investițiile în Republica Moldova vin foarte greu în sector, deoarece în strategia noastră sînt alte puncte, după cum cunoașteți, și vă rog, poate e posibil, ceva să facem.

Vă mulțumesc.

Măcar prin discuții cu partenerii noștri externi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Termenul, la fel, a fost epuizat pentru această ședință de întrebări-răspunsuri.

Domnule Untila...

Vă mulțumim frumos, domnule Triboi.

Vă mulțumim.

În continuare, doar domnului Untila îi dăm posibilitatea să dea o replică.

Vă rugăm.

Domnul Veaceslav Untila:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

O replică colegului meu Sergiu Stati.

Sergiu,

În limba rusă se zice: «Вас, Ивановых, не поймешь.» Chestia constă în faptul că în presă se vorbește despre aceea că cresc tarifele în Republica Moldova, se vorbește despre aceea că, dacă nu se măresc tarifele, se sistează energia electrică. În societate apar niște lucruri pe care noi nu putem să le explicăm.

Comisia parlamentară securitate națională, apărare și ordine publică se convoacă în ședință pentru a audia niște lucruri din acest domeniu, pentru a vedea unde se află astăzi securitatea energetică a Republicii Moldova. La această comisie doi demnitari de stat care sînt invitați nu vin. Care trebuiau să fie mai departe acțiunile comisiei? Ce trebuia să facă? Să înghițim „catleta” aceasta și să mergem

mai departe? Nu, noi i-am chemat în Parlament. Și toți trebuie să știe, nu o să vină la comisie, o să vină în Parlament.

Eu cred că am făcut un lucru bun, pentru care, Sergiu, nu ar trebui să te deranjeze absolut nimic, din contra, să zici: măi, mai sînt oameni care lucrează în Parlamentul acesta.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Stati,

Vă rugăm, nu solicitați dreptul la replică la replică, că nu se permite, și nu o să vă pot oferi.

Cer scuze.

A fost epuizată ordinea de zi pentru astăzi. Subiectele care au rămas să fie votate vor fi transferate pentru ziua de mîine.

În continuare, însă, avem invitate persoane pentru a răspunde la întrebări, deoarece sîntem în ziua de joi.

Domnul Deliu a plecat, iată de ce, îl rugăm pe domnul Ciocan de la Consiliul Coordonator al Audiovizualului să-i răspundă dumnealui în scris.

Și, în continuare, îl invităm pe domnul Iulian Postică, viceministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor, să prezinte informații referitor la situația Policlinicii de la ÎS „Calea Ferată din Moldova”. O întrebare care... un răspuns și un raport care a venit la întrebarea domnului Bolea Vasile.

Văd că, la fel, nu este în sală. (*Rumoare în sală.*) Dar dumnealui... prezentați în scris atunci.

Și o ultimă chestiune înainte de a închide ședința de astăzi. Domnul Filat avea o declarație.

Vă rugăm frumos. La tribuna principală.

Domnul Vladimir Filat:

Foarte veseli astăzi toată ziua ați fost.

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi deputați,

2 iulie este nu doar ziua în care onorăm memoria și faptele glorioase ale Marelui nostru Înaintaș Ștefan cel Mare și Sfînt, dar și ziua în care, acum un an, pe 2 iulie 2014, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Chiar dacă se zice că în istorie nu există coincidențe, ci doar evenimente, ele totuși există, venind, cum este cazul și astăzi, ca un simbolism, cu un simbolism anume.

Însă dincolo de acestea pentru mine personal și Partidul Liberal Democrat din Moldova consemnarea acestui eveniment are o semnificație aparte. Or ratificarea Acordului de Asociere a fost mai mult decît un eveniment singular în istoria Republicii Moldova. Semnarea și ratificarea Acordului de Asociere a fost rezultatul activităților de transformare a țării, inițiate de forțele proeuropene în

septembrie 2009 și al muncii asidue și dedicată a echipelor de negociatori care timp de trei ani au asigurat negocierea acestui Acord.

Dar mai presus de orice este faptul că acest Acord concentrează în sine aspirațiile pentru un trai mai bun, stabil și sigur al cetățenilor noștri, vocația prin definiție europeană a societății noastre și opțiunea pentru modelul integrării europene drept calea cea mai bună pentru realizarea acestor deziderate.

Această alegere a cetățenilor noștri pentru viitorul european al țării ne-a ghidat pe întreg parcursul negocierii Acordului de Asociere, a fost consemnată prin actul de ratificare de Parlamentul Republicii Moldova și ne ghidează în implementarea prevederilor sale, deși vom avea o imagine completă a evoluțiilor în aplicarea Acordului, odată finalizat un an complet de implementare și anume 1 septembrie 2015. Primele rezultate sînt deja observate și apreciate, în primul rînd, de partenerii noștri europeni. Ori nu foarte mulți dintre noi și foarte puțini dintre comentatorii politici au remarcat sau mai degrabă au considerat necesar să menționeze inițierea cu succes a implementării Acordului de Asociere, pe care o atestă Declarația summitului Parteneriatului Estic de la Riga, rolul de lider, pe care îl deține Republica Moldova, în valorificarea posibilităților de cooperare și participare în programele Uniunii Europene, implicarea activă în explorarea potențialului politicii europene de securitate și apărare în vederea eficientizării procesului de reformă a sectorului de securitate. Faptul că Republica Moldova rămîne unica țară parteneră care beneficiază de regim liberalizat de vize, asigurînd în același timp aplicarea corectă a acestuia.

Sub aspect economic nu putem să nu remarcăm creșterea cu 10% a exporturilor în Uniunea Europeană, care a devenit partenerul principal economic al țării noastre. Progresele obținute în domeniul vamal ori chiar începînd de ieri este pe deplin funcțional mecanismul operatorului economic autorizat, țara noastră fiind prima dintre partenerii estici care îl implementează.

Primul an de la ratificarea Acordului a fost și un an al constituirii mecanismelor instituționale de dialog cu instituțiile europene în contextul implementării Acordului, desfășurîndu-se prima reuniune a Consiliului de Cooperare, prima reuniune a Comitetului de Asociere pentru Comerț, precum și alte patru reuniuni ale subcomitetelor prevăzute de Acord, la fel a fost dat un bun început procesului de armonizare legislativă.

Ori a spune în aceste condiții, chiar de ziua marcării unui an de la semnarea Acordului, că acesta nu se implementează este, cel puțin, incorect față de colegii noștri din cadrul Guvernului, dar și din Parlament, care au făcut posibile toate acestea, dar și multe alte rezultate. Nu în ultimul rînd primul an de aplicare a Acordului de Asociere a desființat acele sperietori lansate absolut speculative, iresponsabil și artificial de către forțele politice interne, ale căror unic obiectiv a fost și rămîne a fi, din păcate, destabilizarea țării și subordonarea lor unor interese departe de a fi cele ale țării.

Produsele de proastă calitate, așa cum se specula, din Uniunea Europeană nu au inundat piața noastră, distrugînd producătorii autohtoni, fapt demonstrat de cele doar 4% de creștere a importurilor din Uniunea Europeană, dimpotrivă deschiderea

pieței europene a oferit o soluție de alternativă, de altfel sustenabilă și previzibilă producătorilor noștri în condițiile restricțiilor impuse pe unele piețe din est.

După prima reuniune a Consiliului de Asociere și nici ale celorlalte organe create de Acordul de Asociere, Moldova nu și-a pierdut, așa cum se prezicea suveranitatea. Și, dacă îmi aduc aminte, chiar în dezbaterile pentru ratificarea Acordului erau foarte multe amenințări în acest sens. Dimpotrivă ratificarea și implementarea Acordului este în sine un act de exercitare a dreptului nostru suveran de a ne alege și realiza propria cale de dezvoltare neimpusă de nimeni, iar în rezultatul accesului la sursele alternative de energie, la piețele europene, la rețele de infrastructură, la programe de cooperare, Moldova este astăzi mai independentă decât acum un an.

Stimați colegi,

Nu vreau să spun prin aceste exemple pozitive de implementare că toate acțiunile planificate pentru debutul implementării Acordului au fost realizate. În vîltoarea campaniilor electorale pentru alegerile parlamentare, parțial și ale celor locale, a luptei politice firește pentru procesele democratice, dar și din cauza conflictelor de interes instituționale sau de grup, grupuri de interese și business, insuficienței de capacități instituționale și resurse umane au fost încetinite anumite procese de reformă și acumulate restanțe.

La rîndul lor situația din sistemul bancar a fost foarte relevantă la capitolul „Deficiență de sistem și disfuncționalitate” în activitatea unor importante instituții în stat și care sfidează însăși valorile și principiile europene care stau la baza Acordului de Asociere.

Este important ca în continuare să fie implementate toate reformele necesare, pentru ca reforma instituțiilor competente în domeniul asigurării integrității, luptei cu corupția să aibă deja progrese vizibile. Acest lucru este necesar pentru ca Acordul de Asociere, semnat, ratificat și care este în implementare, să dea rezultatele scontate pe care le așteaptă toți cetățenii.

Acum această încredere trebuie reconfirmată și reconstruită prin reforme, așa cum spuneam, prin reforme profunde și durabile, prin acțiuni de transformare și modernizare implimentînd toate prevederile Acordului de Asociere. Doar așa poate fi construit viitorul european al țării noastre, doar așa poate fi meritată revenirea în marea familie europeană, doar așa vom putea fi la înălțimea valorilor și principiilor pe care le întruchipează Acordul de Asociere și îndreptată încrederea pe care ne-a acordat-o cetățenii.

Acordul de Asociere a fost un eveniment releu capabil să declanșeze un mare potențial de modernizare a țării și care nu trebuie decât pornit la turații maxime prin reforme și mobilizare totală, prin renunțarea la orice interese decât beneficiile cetățenilor, prosperitatea și stabilitatea țării.

Acordul de Asociere este un document care unește și nu divizează, deoarece de beneficiile sale se bucură toți cetățenii, fie de la nord sau de la sud, toate categoriile sociale și profesionale, indiferent de apartenența politică sau etnică. Nici nu poate fi altfel.

Ori Europa, ale cărei valori le împărtășim și le-am pus la baza Acordului, nu divizează – ci unește, nu amenință – ci protejează, statutul minorităților în Europa

fiind un exemplu clasic în acest sens, iar reușita acțiunilor noastre de reformare a țării rezidă doar în coeziunea și implicarea întregii societăți.

Este misiunea noastră a tuturor forțelor progresiste, proeuropene de a ne mobiliza și mai mult pentru a convinge cetățenii care încă mai au anumite rezerve, de care profită în modul cel mai ipocrit posibil populaștii și serviciul altor interese străine, în primul rând, prin reforme că viitorul nostru european nu are alternative viabile.

Doamnelor și domnilor deputați,

Ne revine răspunderea și responsabilitatea pentru asigurarea viitorului acestei țări prin consolidarea democrației, implementarea economiei de piață și garantarea securității cetățenilor.

Acordul de Asociere a fost un puternic liant pentru partidele proeuropene în procesul de negociere a acestuia și trebuie să rămână catalizatorul care să ne mobilizeze în implementarea acestuia. Or constituirea Coaliției majoritare este premiza esențială în acest sens.

Mai mult ca atât, programul de guvernare al acestei majorități proeuropene deja există. Da, deoarece acest program de guvernare nu este nimic altceva, decât Acordul de Asociere.

Trebuie să conștientizăm cu toții caracterul cuprinzător al proceselor de modernizare și integrare europeană, or obiectivul european nu este prioritatea exclusivă a nimănui, ci angajamentul nostru, al tuturor: politicieni, funcționari publici, dar cel mai important al cetățenilor Republicii Moldova. Nu există europeni buni și europeni răi, la fel cum nu vom putea niciodată, decât doar prin apel la absurditate, să numim pe cineva cel mai bun sau performant european.

Integrarea europeană nu poate fi instaurată prin decret, ea nu poate fi câștigată în lupte politice. Europa aparține tuturor, celor care cred în valorile europene, în democrație, justiție, în libertățile fundamentale și ceea ce este primordial lucrează zi de zi, oră de oră, pentru realizarea viitorului european al țării. Numai așa vom putea merita Europa. Doar astfel ne vom putea realiza perspectiva europeană.

Și în încheiere, stimați colegi,

Chiar dacă părerile au fost și rămân a fi diferite vizavi de Acordul de Asociere, semnat, ratificat și care este în implementare, consider în continuare că este singura cale pe care putem merge pentru a asigura țării noastre, în mod special cetățenilor, libertăți, drepturi și prosperitate.

Vă mulțumesc și vă doresc o zi bună. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Onorat plen,

Sedința de astăzi o declar închisă și ne revedem mâine la ora 10.00.

O seară bună vouă tuturor și cetățenilor Republicii Moldova.

Sedința s-a încheiat la ora 17.00

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*